UCHWAŁA Nr V/24/24
Rady Gminy Działdowo

z dnia 18 lipca 2024 r.

w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.), art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977) w związku z art. 65 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) oraz uchwały Nr LX/452/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo, uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo, zwane dalej „studium".

§ 2. Studium składa się z następujących dokumentów:

1. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego" - załącznik Nr 1 - w formie tekstu jednolitego.

2. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy" - załącznik Nr 2 - w formie tekstu jednolitego.

3. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego" - załącznik Nr 3 - w formie rysunku jednolitego,

4. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo. Kierunki zagospodarowania przestrzennego" - załącznik Nr 4 - w formie rysunku jednolitego.

5. Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag dotyczących projektu studium - załącznik Nr 5.

6. Dane przestrzenne wymagane przepisami art. 67a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - załącznik Nr 6.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowy Gminy Działdowo

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Krystyna Wasiak

STUDIUM UWARUNKOWAŃ i KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DZIAŁDOWO

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Załącznik nr 1 do Uchwały nr V/24/24 Rady Gminy Działdowo z dnia 18 lipca 2024 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo.

ZESPÓŁ AUTORSKI STUDIUM:

Projektanci

mgr Marzena Belowska

mgr inż. Michał Sobieraj

mgr inż. Adam Syczewski

mgr inż. arch. Szymon Zabokrzecki

Opracowanie wykonano w:

Biuro Architektoniczno-Urbanistyczne

"BDK" s.c.

ul. Wilczyńskiego 6G/3

10-686 Olsztyn

tel. 89 541 42 24

biuro@bdk.olsztyn.pl

www.bdk.olsztyn.pl

SPIS TREŚCI:

Wstęp ... 4
I. Podstawa opracowania ... 4
II. Cel opracowania ... 4
III. Metodyka i zakres opracowania ... 5
1. Ogólna charakterystyka gminy ... 6
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego. ... 7
2.1 Struktura przyrodnicza oraz stan i funkcjonowanie środowiska naturalnego gminy ... 7
2.2 Zasoby i walory przyrodnicze oraz ich ochrona ... 10
2.3 Rolnicza przestrzeń produkcyjna. ... 13
2.4 Leśna przestrzeń produkcyjna ... 13
2.5 Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin (w tym występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych), udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz zasobów wód podziemnych ... 13
2.6 Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych ... 17
2.7 Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych ... 18
3. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia ... 19
4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków dóbr kultury współczesnej ... 39
4.1. Obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków ... 39
4.2. Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków ... 40
4.3. Parki krajobrazowe i podworskie objęte ochroną konserwatorską ... 47
4.4. Cmentarze zabytkowe objęte ochrona konserwatorską ... 47
4.5. Stanowiska archeologiczne ... 48
5. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych ... 51
6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia ... 51
6.1. Zagrożenia naturalne ... 51
6.2. Zagrożenia antropogeniczne ... 51
6.3. Zagrożenie powodziowe ... 51
7. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacji i infrastruktury technicznej ... 53
7.1. Transport drogowy ... 53
7.2. Transport kolejowy ... 54
7.3. Gospodarka odpadami ... 55
7.4. Infrastruktura techniczna ... 56
8. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych ... 57
9. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy ... 58
9.1. Stan ładu przestrzennego ... 58
9.2. Analiza ekonomiczna ... 66
9.3. Analiza środowiskowa ... 73
9.4. Analiza społeczna ... 74
9.5. Prognozy demograficzne ... 74
9.6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy ... 81
9.7. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę ... 82

Wstęp

I. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawę opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo stanowi:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977 z późn. zm..),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233),
- uchwała nr LX/452/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo.

II. CEL OPRACOWANIA

Podstawowym celem opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w myśl przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest określenie nowych kierunków rozwoju gospodarczego w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące studium zostało opracowane w odmiennych realiach prawnych i przestrzennych. Rozwój gminy w tym okresie i wyzwania jakie przed nią stoją wymaga opracowania nowego dokumentu, który w pełni da możliwość do wykorzystania potencjału gospodarczego Działdowa. Rozwój gospodarczy nie może być jedynym kryterium jaki przyświeca wyznaczaniu kierunków zagospodarowania, wobec czego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, studium uwzględniać będzie szereg uwarunkowań przestrzennych, od ochrony środowiska naturalnego, przez wzgląd na dziedzictwo kulturowe po racjonalne gospodarowanie surowcami i zasobami przyrody. Zmiana studium jest konieczna również z uwagi na zmiany przepisów prawnych jak i zmieniające się uwarunkowania społeczne i ekonomiczne Gminy.

III. METODYKA i ZAKRES OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo jest dokumentem planistycznym sporządzonym dla obszaru całej gminy, wykonanym zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Niniejsze studium, nie stanowi rewizji podstawowych zasad i kierunków polityki przestrzennej gminy, określonych w dokumencie studium z 2014 r. z późniejszymi zmianami. Spowodowana została koniecznymi korektami związanymi głownie z dynamiką procesów inwestycyjnych oraz kompleksowym zebraniem zasad ustalonych w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają całą gminę Działdowo.

Opracowanie wykonane jest w formie tekstowej i graficznej. Na część tekstową składają się:

- "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego" stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.
- "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy" stanowiący załącznik nr 2 do uchwały.

Na część graficzną składają się:

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” stanowiący załącznik nr 3 do uchwały.
- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo. Kierunki zagospodarowania przestrzennego” stanowiący załącznik nr 4 do uchwały.

1. Ogólna charakterystyka gminy

Działdowo jest gminą wiejską o powierzchni 273 km2, położoną w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie działdowskim – około 80 km od Olsztyna. Siedziba Urzędu Gminy znajduje się w mieście Działdowo. Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo oraz obsługa ludności i rolnictwa. Funkcją uzupełniającą jest eksploatacja surowców mineralnych (kruszywa) i związany z nią przemysł. Gminy sąsiadujące to: Dąbrówno, Rybno, Płośnica, Iłowo – Osada, Kozłowo oraz miasto Działdowo w woj. warmińsko – mazurskim, oraz gm. Kuczbork w woj. mazowieckim. Gmina Działdowo zajmuje powierzchnię 27370ha i składa się z 31 sołectw: Burkat, Filice, Gąsiorowo, Gnojenko, Gnojno, Grzybiny, Jankowice, Kisiny, Klęczkowo, Komorniki, Kramarzewo, Krasnołąka, Księży Dwór, Kurki, Lipówka, Mosznica, Myślęta, Niestoja, Petrykozy, Pierławki, Pożary, Rudolfowo, Ruszkowo, Rywociny, Sękowo, Sławkowo, Turza Wielka, Uzdowo, Wysoka, Zakrzewo. Ludność skupia się w 35 wsiach, z których najludniejsze to: Księzy Dwór, Ruszkowo, Uzdowo, Turza Wielka. Na obszarze gminy znajduje się 12 pomników przyrody, obszary prawnie chronione oraz lasy zajmujące powierzchnię 50,37 km².

Rysunek 1. Położenie gminy Działdowo na tle podziału administracyjnego województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu działdowskiego.

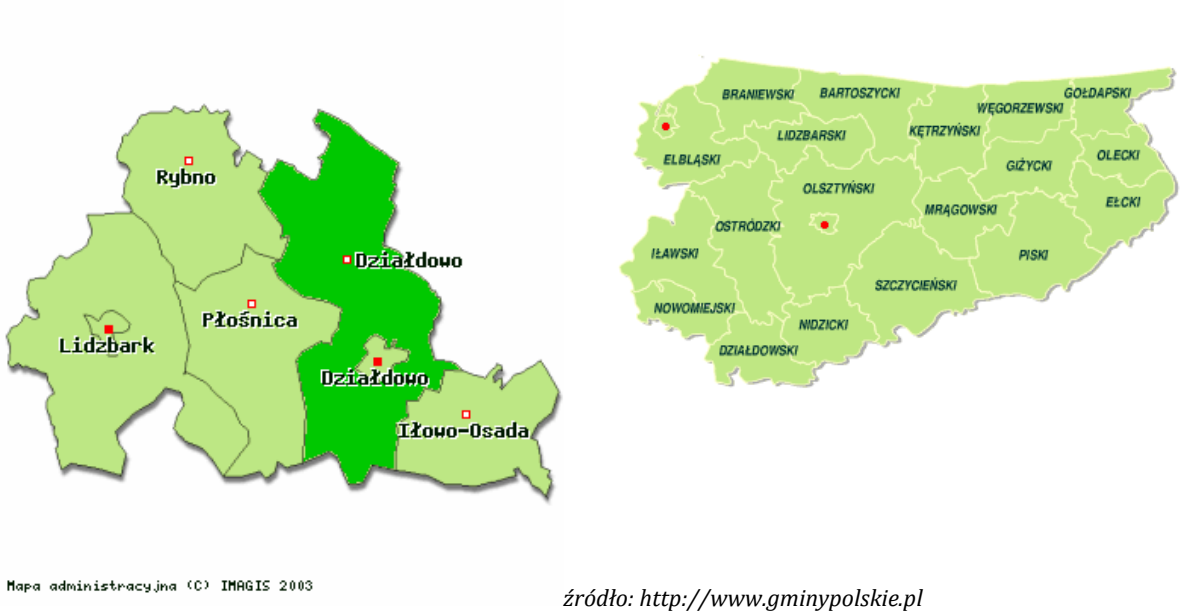

źródło: http://www.gminypolskie.pl

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.

2.1 Struktura przyrodnicza oraz stan i funkcjonowanie środowiska naturalnego gminy

2.1.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Zgodnie z podziałem fizycznogeogrficznym wg Kondrackiego (1994) tereny objęte granicami niniejszego opracowania należą do prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, pod prowincji Pojezierza Południowo bałtyckie oraz Niziny Środkowopolskiej i odpowiednio makroregionów Pojezierze Chełmińsko – Dobrzyńskie oraz Nizina Północno mazowiecka. Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie położone jest po prawej stronie Doliny Dolnej Wisły i po obu stronach jej dopływu Drwęcy. Jego powierzchnia wynosi 8611 km^2. W obrębie tego makroregionu wyróżniono 6 mezoregionów. Gmina Działdowo znajduje się w obrębie dwóch mezoregionów: Równina Urszulewska i Garb Lubawski. W hipsometrii zaznacza się podział na obszary wysoczyzny morenowej falistej i pagórkowatej oraz równiny sandrowej. Równina sandrowa jest przeważającym przestrzennie elementem morfologicznym.

Tereny objęte granicami opracowania położone są w obrębie Niecki Mazowieckiej, wypełnionej utworami kredy, trzeciorzędu i czwartorzędu, których grubość jest znacznie zróżnicowana. Ukształtowanie powierzchni jest wynikiem oddziaływania lodowca oraz wód powstałych z jego roztopienia. Lodowiec posuwając się od północy niósł ze sobą materiały: głazy narzutowe, żwir i piasek, którymi wypełniał napotykane nierówności terenu, tworząc moreny denne. W okresie cieplejszym, kiedy czoło lodowca zatrzymało się, a następnie cofało na północ, zgromadzony materiał pozostawał na miejscu, tworząc wzgórza i wały charakterystyczne dla moren czołowych.

2.1.2. Gleby.

Na terenie Gminy Działdowo ok. 75% gruntów stanowią użytki rolne. Dominują gleby brunatne i brunatne wyługowane, z mniejszym udziałem gleb bielicowych i czarnych (wysoczyzna polodowcowa). Dna dolin rzecznych oraz obniżeń wypełniają gleby torfowe, murszowe i czarne ziemie.

Około 50 % gleb stanowią gleby żyzne, o właściwej strukturze i o na ogół właściwych stosunkach wodno-powietrznych, wytworzone z piasków gliniastych mocnych i piasków

gliniastych mocnych pylastych oraz piasków gliniastych mocnych przechodzących płytko w piaski gliniaste lekkie na średnio głębokiej glinie lekkiej.

Gleby te należą do kompleksu żytniego bardzo dobrego i żytniego dobrego, rzadziej do kompleksu pszennego dobrego, a lokalnie do zbożowo-pastewnego mocnego. Gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego i żytniego dobrego występują w zwartych i stosunkowo rozległych obszarach, w rejonie wsi: Ruszkowo – Uzdowo – Kramarzewo – Turza Wielka, Kisiny – Wierzbowo, Rudolfowo – Pierławki.

Gleby kompleksu pszennego dobrego występują w południowej części gminy przeważnie jako niewielkie enklawy wśród słabszych kompleksów, tworząc w rejonie wsi Kisiny – Kurki nieco większy i zwarty obszar, natomiast gleby kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego występują lokalnie w okolicach wsi: Kurki, Kolgartowo, Kramarzewo, Burkat.

2.1.3. 1.1.3 Wody powierzchniowe.

Wody powierzchniowe są ważnym elementem różnorodności krajobrazowej terenu, decydują o funkcjonowaniu i bogactwie ekosystemów, mają znaczenie społeczne i zdrowotne. Udział wód powierzchniowych (jezior i cieków) w ogólnej powierzchni gminy Działdowo wynosi 0,4 %. Pod względem hydrograficznym rzeki występujące na terenie gminy należą do dwóch dorzeczy. Rzeka Wel znajduje się w dorzeczu Wisły, a rzeka Wkra w dorzeczu Bugu. Pomiędzy rzeką Wel a Wkrą przebiega z południowego zachodu na północny wschód dział wodny II rzędu. Przecina on północno – zachodnią część gminy Działdowo.

2.1.4. Wody podziemne.

Zgodnie z podziałem regionalnym wg B. Paczyńskiego (Atlas hydrologiczny Polski 1995 r), przedmiotowy teren znajduje się w I hydrogeologicznym regionie północno mazowieckim. Na jej obszarze zbiorniki wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w utworach czwartorzędowych oraz trzeciorzędowych i związane są z występowaniem zasobów wód podziemnych należących do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych GZWP nr 214 Działdowo oraz GZWP 215 Subniecka Warszawska. Do wód podziemnych zaliczane są także wody gruntowe, które charakterem i głębokością występowania odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz budowę geologiczną jego podłoża. Zgodnie z Dokumentacją hydrogeologiczna GZWP nr 214 wskazano propozycje zakazów, nakazów i ograniczeń w sposobie użytkowania gruntów na wyznaczonym obszarze ochronnym GZWP nr 214. Należą do nich m.in.: zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w szczególności na wody podziemne bez wcześniejszego przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko; zakaz lokalizowania składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne i obojętne (w tym składowisk podziemnych); zakaz składowania lub przechowywania odpadów

promieniotwórczych; zakaz stosowania komunalnych osadów ściekowych; zakaz budowy nowych przydomowych oczyszczalni ścieków; zakaz stosowania środków ochrony roślin innych niż dopuszczone do stosowania w strefach ochronnych ujęć wody; zakaz lokalizowania instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów; nakaz uzgadniania z właściwym Dyrektorem RZGW studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz warunków zabudowy; nakaz stosowania urządzeń chroniących wody podziemne przed wpływem zanieczyszczeń pochodzących z dróg i parkingów systemów szczelnych w połączeniu ze stawami odparowującymi lub separatorów; nakaz wystąpienia o uznanie lasu za wodochronny, sporządzenie planu ochrony lasu i uwzględnienia w nim zasad ochrony wód; nakaz właściwego zabezpieczenia lub likwidacji studni wierconych; zalecenie prowadzenia cyklicznych badań monitoringowych wód poziomu zbiornikowego; zalecenie ustanawiania stref ochrony pośredniej dla czynnych ujęć wody; zalecenie dokonywania systematycznej kontroli stanu i funkcjonowania przydomowej gospodarki ściekowej.

2.1.5. Warunki klimatyczne.

Warunki środowiskowe gminy w dużym stopniu uzależnione są od położenia geograficznego, z niego wynika odrębność danego regionu. W zależności od położenia kształtują się warunki przyrodnicze oraz klimatyczne danego obszaru. Warunki klimatyczne panujące na terenie gminy należą do umiarkowanych i w dużej mierze uwarunkowane są wpływami mas powietrza polarno – morskiego. Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego gmina Działdowo położona jest głównie w obrębie dzielnicy mazurskiej, która poza obszarem górskim jest najchłodniejszym rejonem Polski.

Podstawowe dane dotyczące klimatu gminy Działdowo, opracowano na podstawie obserwacji prowadzonych w stacji meteorologicznej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW) zlokalizowanej w Lidzbarku (dane z wielolecia 1949 -1971 r). Znajduje się ona poza obszarem Gminy Działdowo (w niedalekim sąsiedztwie) reprezentuje zbliżone warunki klimatyczne.

2.1.6. Szata roślinna.

Szatę roślinną stanowią rośliny kultur rolniczych z charakterystycznym składem gatunkowym, zakrzewienia, zadrzewienia, niewielkie obszary leśne. Na terenie użytkowanym rolniczo przeważa roślinność pól uprawnych nad innymi zbiorowiskami. Roślinność upraw jednorocznych stanowi *Secale L* żyto, *Brassicanapus L. var. napus* rzepak, kukurydza Zeamays. Uprawie towarzyszą następujące chwasty: *ErigeronCanadensis*konyza kanadyjska, *PolygonumConvolvulus*rdestówka powojowata, *CentaureaCyanus* chaber bławatek, *AperaSpica-venti*miotła zbożowa, *MyosotisArvensis* niezapominajka polna, *Viola Arvensis* fiołek polny, *ElymusRepens* perz właściwy, *MatricariaInodora* maruna bezwonna,

AnthemisArvensis rumian polny, *SonchusArvensis* mlecz polny, *CirsiumArvense* ostrożeń polny, *CamelinaSativa* lnicznik siewny. Funkcjonowanie krajobrazu rolniczego cechuje pewnego rodzaju rytmika, wynikająca z cykliczności rozwoju agrocenoz. Strefę ekotonową dla terenów rolniczych omawianego obszaru stanowią kompleksy leśne. Dominującymi typami siedliskowymi lasu są lasy mieszane świeże. Z analizy taksacyjnej składu gatunkowego wynika, zbiorowisko leśne tworzy sosna pospolita *Pinussylvestris.* Uzupełnienie drzewostanu stanowią brzoza brodawkowata. W podszycie występują pojedynczobrzoza brodawkowata*Betulapendula,* świerk pospolity*PiceaabiestLarix,* dąb pospolity*Quercus robur L.* Cechą charakterystyczną terenu otaczającego jest występowanie alei przydrożnych, gdzie dominującym gatunkiem jest lipa szerokolistna *Tiliaplatyphyllos L.* jesion wyniosły *Fraxinusexcelsior L*., klon zwyczajny *Acerplatanoides L*. Wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 538 i powiatowej 1263N istniejąca aleja objęta jest prawną formą ochrony przyrody (pomnik przyrody). Przydrożne zadrzewienia pełnią ważną funkcję w krajobrazie Warmii i Mazur. Wpływają na utrzymanie ciągłości ekologicznej ekosystemów zwłaszcza na terenach rolniczych, gdzie nierzadko są jedynymi grupami drzew. Ponadto stanowią potencjalne miejsce bytowania owadów, ptaków. Dlatego też tak ważna jest należyta ochrona istniejących alei przydrożnych.

2.2 Zasoby i walory przyrodnicze oraz ich ochrona

2.2.1. Obszary Natura 2000

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSOP), specjalne obszary ochrony siedlisk (SOOS), obszary o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW). Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust 1 pkt 1-4 i 6-9.Na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000.

Na terenie gminy Działdowo występuje niewielki fragment Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000 - Ostoja Welska PLH280014. Obejmuje on obszar bezpośrednio przy zachodniej granicy gminy na wysokości miejscowości Grzybiny i Grzybiny Małe. Fragment ten obejmuje odcinek rzeki Wel i jej doliny, wraz z otoczeniem.

Ponadto na terenie gminy Działdowo położony jest Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki (kod obszaru PLB140008, typ ostoi F). Ostoja obejmuje pradolinę Wkry o bardzo naturalnym, roztopowy charakterze i wyjątkowych walorach krajobrazowych.

2.2.2. Obszary Chronionego Krajobrazu.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obszary chronionego krajobrazu jako formę ochrony przyrody ustanawia się na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, tam gdzie procesy antropogeniczne nie zniszczyły tych wartości. Ochroną obejmuje się całe geokompleksy (geosystemy), stosując zasadę powiązania tych obszarów w system przestrzennie ciągły, powiązany wzajemnie. Powiązania te łącząc ze sobą poszczególne typy ekosystemów mają za zadanie zachować więzi przyrodnicze, które z kolei są podstawą przemieszczania się gatunków

Na terenie gminy zlokalizowane są trzy nieduże fragmenty obszarów chronionego krajobrazu:

- Dąbrowieński Obszar Chronionego Krajobrazu -położony w północnej części gminy, powyżej miejscowości Jankowice. W granicach gminy Działdowo obejmuje w większości tereny leśne nad jeziorem Straszewo.
- Obszar Chronionego Krajobrazu Grzybiny - położony na zachodnim skraju gminy, na wysokości miejscowości Grzybiny Małe. W granicach gminy Działdowo obejmuje swoim zasięgiem tereny leśne oraz części doliny rzeki Wkry.
- Obszar Chronionego Krajobrazu dolin rzek Nidy i Szkotówki - położony na wschodnim skraju gminy, ciągnący się wąskim pasem wzdłuż rzeki Szkotówki od wsi Wilamowo aż do rzeki Nidy na wysokości wsi Sarnowo.

2.2.3. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Na terenie gminy Działdowo znajduje się Zespół Przyrodnioczo Krajobrazowy „Dolina rzeki Szkotówki" ustanowiony na mocy uchwały Nr XXX/242/17 Rady Gminy Działdowo z dnia 18 maja 2017 r. położony pomiędzy ujściem rzeki Szkotówki do rzeki Wkry a mostem na drodze Klęczkowo – Gołębiewo, obejmujący teren Gminy Działdowo o powierzchni 365 ha. Szczególnym celem ochrony zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest ochrona doliny środkowego i dolnego odcinka rzeki Szkotówki wraz z fragmentami ekosystemów skraju doliny, wyróżniających się ze względu na walory krajobrazowe oraz różnorodność biologiczną i pełniących rolę korytarza ekologicznego.

2.2.4. Użytki ekologiczne.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających

znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie gminy Działdowo znajdują się dwa użytki ekologiczne: „Torfianki Działdowskie" położone w dolinie rz. Wkry pomiędzy Malinowem i Kisinami oraz Użytek ekologiczny „Śródleśne Pastwisko" położone na działce nr 3045 we wsi Grzybiny.

2.2.5. Pomniki Przyrody.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie gminy Działdowo znajdują się obiekty w randze pomnika przyrody:

- 26/88/77 - Księży Dwór – dwa jesiony wyniosłe na terenie parku,
- 27/89/77 – Gąsiorowo, lipa drobnolistna na terenie parku zabytkowego,
- 38/100/77 – Kramarzewo, aleja z 45 lip drobnolistnych na terenie parku zabytkowego,
- 68/129/79 – aleja lipowo-jesinowo-klonowa wzdłuż drogi Uzdowo-Nidzica,
- 69/130/79 aleja lipowo-klonowa wzdłuż drogi Uzdowo-Gralewo,
- 71/132/79 aleja lipowo-klonowa wzdłuż drogi Działdowo-Uzdowo-Dąbrowno,
- 108/169/80 290 lip drobnolistnych wzdłuż drogi Działdowo-Malinowo,
- 240/301/85 2 olsze czarne z Malinowie na terenie parku podworskiego,
- 241/302/85 aleja lipowa do Zespołu Szkół Rolniczych w Malinowie,
- 2 lipy drobnolistne na działce nr 3379 w miejscowości Malinowo nazwane „Lipami Stanisława".

2.2.6. Lasy ochronne.

Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych – zidentyfikowanych według kryteriów HCVF (High ConservationVauleFrestes) adaptowanych do warunków Polski przez Związek Stowarzyszeń, Grupa Robocza FSC – Polska".

Na terenie gminy Działdowo występują lasy HCVF tj. lasy wodochronne stanowiące jedne z kategorii lasów o szczególnych walorach przyrodniczych, w okolicy Księżego Dworu, Zakrzewa oraz w południowo-zachodniej części gminy.

2.3 Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Powierzchnia gruntów rolnych w gminie wynosi 58% ogólnej powierzchni gminy. Udział użytków rolnych w gminie jest niższy niż dla całego powiatu Działdowskiego, w którym udział użytków rolnych jest na poziomie 64%.

2.4 Leśna przestrzeń produkcyjna

Około 19 % powierzchni gminy zajmują lasy, przy czym 86,4 % tej powierzchni przypada na lasy państwowe. W porównaniu ze średnią lesistością kraju wynoszącą 27,3 %, lesistość omawianej gminy jest niska.

Lasy Gminy Działdowo należą w większości do Krainy Mazowieckiej, okręg północno-mazowiecki, a tylko niewielkie kompleksy leśne położone w północnej części gminy do Krainy Pojezierza Pomorskiego, okręg iławski.

Większość lasów gminy jest mało atrakcyjna z punktu widzenia rekreacji. Wyjątek stanowi kompleks leśny zajmujący stosunkowo niewielką powierzchnię, położony na północny-wschód od miasta Działdowa. Są to lasy o dużych walorach krajobrazowych, unikalne w skali gminy (siedlisko lasu mieszanego odporne na niszczenie, duże zróżnicowanie gatunków i wieku drzewostanów). Jednakże ze względu na ograniczoną chłonność wynikającą ze stosunkowo małej powierzchni tego kompleksu leśnego wskazane jest ograniczenie penetracji do wytyczonych szlaków i przejść.

2.5 Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin (w tym występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych), udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz zasobów wód podziemnych

2.5.1. Kopaliny

Na terenie gminy Działdowo znajduje się 39 udokumentowanych złóż kopalin. Surowce naturalne na terenie gminy to w przeważającej większości kruszywa naturalne wykorzystywane w budownictwie i drogownictwie, ale występują również złoże torfów. Najmniejsze złoże posiada powierzchnię 0,37ha, natomiast największe około 132,79ha. Na części złóż eksploatacja została zaniechana.

W gminie brak jest udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Lp.	**Nazwa złoża**	**Rodzaj surowca**	**Organ zatwierdzający dokumentację**	**Decyzja zatwierdzająca dokumentacje**	**Decyzja zatwierdzająca dokumentacje**	**Zasoby bilansowe złoża [tyś ton]**	**Powierzchnia złoża [ha]**
1.	Filice	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	SM/012/M/2728/72	30.12.1972 r.	2747	29,80
2.	Filice II	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	OŚ.GW.7414-68/10	11.10.2010 r.	604	7,02
3.	Filice IV	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	OŚ.GW.7427.24.2012	30.04.2012 r.	233	6,63
4.	Gnojenko	Kruszywa naturalne	Wojewoda Ciechanowski	OSL.IV.7520/85/98	23.12.1998 r.	79	3,37
5.	Gnojenko III	Kruszywa naturalne	Starosta Działdowski	Ro.7520-9/02	10.02.2003 r.	58	0,49
6.	Gnojenko III-1	Piaski i żwiry	Starosta Działdowski	RO.6528.7.2012	06.07.2012 r.	82	0,54
7.	Gnojenko IV	Piaski i żwiry	Starosta Działdowski	RO.6528.1.2015	10.09.2015 r.	209	1,39
8.	Gnojno	Kruszywa naturalne	Starosta Działdowski	Ro.6528.1.2011	12.04.2011 r.	210	1,87
9.	Gnojno I	Piaski i żwiry	Starosta Działdowski	RO.6528.9.2012	06.07.2012 r.	42	0,92
10.	Gnojno II	Piaski i żwiry	Starosta Działdowski	RO.6528.10.2012	07.08.2012 r.	188	1,92
11.	Gnojno-Petrykozy I	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	KZK/012/K/3881/78/79	30.03.1979 r.	1532	11,28
12.	Gnojno Pertykozy I 1	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Mazowieckiego	PE-I.7427.63.2017.MŁ	06.12.2017	A+B 0,00 C1 1218,05 C2 0,00 D 0,00	9.987
13.	Gnojno-Petrykozy-pole W	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	OSL/IV.7520/3/98	13.01.1998 r.	118	1,68
14.	Grzybiny I	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	ŚR.II.7414/21/05	12.10.2005 r.	606	17,98
15.	Grzybiny II	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	OŚR/O.II.7514/27-26/99	09.09.1999 r.	b.d.	6,24
16.	Grzybiny III	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	ŚR.II.7414/2/05	19.01.2005 r.	558	13,91
17.	Grzybiny IV	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	OŚ.GW.7514-73/09	19.11.2009 r.	530	5,90
~~18.~~	~~Grzybiny V~~	~~Kruszywa naturalne~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~OŚ-GW.7427.4.2011~~	~~22.02.2011 r.~~	~~593~~	~~14,12~~
~~19.~~	~~Grzybiny VI~~	~~Kruszywa naturalne~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~OŚ-GW.7427.61.2011~~	~~25.11.2011 r.~~	~~1466~~	~~24,15~~
~~20.~~	~~Grzybiny VII~~	~~Piaski i żwiry~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~GW.7427.66.2014~~	~~12.11.2014 r.~~	~~767~~	~~5,02~~
21.	Grzybiny-Kalbornia	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	KZK/012/4626/83	08.08.1983 r.	2051	83,79

22.	Jankowice	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	OŚR/O.II.7414/17-32/01	17.12.2001 r.	953	8,16
23.	Jankowice II	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	ŚR.II.7414/9/02	12.09.2002 r.	451	8,61
24.	Kalbornia-Mosznica	Kruszywa naturalne	Minister Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnych	KZK/012/5411/1988	18.11.1988 r.	21475	132,79
25.	Komorniki	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	KZK/012/M/1572/65	19.03.1965 r.	1985	24,71
26.	Myślęta	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	KZK/012/K/2078/69	08.12.1969 r.	438	7,76
27.	Myślęta II	Kruszywa naturalne	Minister Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnych	KZK/012/J/6006/92	03.06.1992 r.	525	23,05
28.	Niechłonin II	Kruszywa naturalne	Wojewoda Ciechanowski	OSL.IV.7520/44/97	04.09.1997 r.	155	2,46
29.	Niestoja	Piaski skaleniowo-kwarcowe	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.56.2014	29.09.2014 r.	431	3,31
~~30.~~	~~Rywociny I~~	~~Kruszywa naturalne~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~OŚ.GW.7414-42/07/08~~	~~01.02.2008 r.~~	~~896~~	~~7,95~~
31.	Rywociny II	Kruszywa naturalne	Starosta Działdowski	Ro.7520-19/09	17.07.2009 r.	126	1,05
32.	Rywociny III	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.52.2017	20.12.2017	A+B 0,00 C1 842,14 C2 0,00 D 0,00	7.617
33.	Rywociny-Kęczewo	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	SM/012/M/2398/71	09.06.1971 r.	1814	13,88
34.	Wysoka I	Kruszywa naturalne	Minister Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnych	KZK/012/W/5678/89/90	25.05.1990 r.	b.d.	0,37
35.	Wysoka II	Kruszywa naturalne	Starosta Działdowski	Ro.7520-4/10	09.04.2010 r.	220	1,88
36.	Wysoka III	Piaski i żwiry	Starosta Działdowski	RO.6528.7.2013	10.12.2013 r.	212	1,69
37.	Wysoka IV	Piaski skaleniowo-kwarcowe	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.46.2014	25.08.2014 r.	601	5,13
38.	Żabiny	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	KZK/012/M/1584/65	02.06.1965 r.	5386	83,89
~~39.~~	~~Żabiny I~~	~~Kruszywa naturalne~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~OŚ.GW.7514-56/08~~	~~02.12.2008 r.~~	~~726~~	~~21,73~~
40.	Grzybiny I/1	KN 19810	Grzybiny, dz. 27/22	RO.6528.1.2020 z 26.03.2020	Starosta Działdowski	b.d.	1,89

źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa (www.pgi.gov.pl)

Rysunek studium przedstawia kontury udokumentowanych złóż kopalin wraz z nr odpowiadającym nr złoża z tabeli powyżej.

Złoża o nr porządkowych 18, 19, 20, 30, 39 zostały wykreślone z bilansu zasobów złóż kopalin oraz rejestru obszarów górniczych i zamkniętych podziemnych składowisk dwutlenku węgla. Ich koncesje zostały wygaszone a obszary zostały zrekultywowane.

2.5.2. Tereny górnicze

Zgodnie z danymi z Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie na terenie gminy Działdowo występują następujące tereny górnicze: Gnojenko IV, Gnojno-Petrykozy I 1,Grzybiny I/1, Rywociny III pole E, Rywociny III pole W, Wysoka III, Wysoka IV. Dla terenów eksploatacji kopalin konieczne jest:

- określenie warunków zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, spełnienie wymogów dotyczących ochrony elementów środowiska, w tym obiektów budowlanych, racjonalnej gospodarki złożem, określenie filarów ochronnych, dla obiektów lub obszarów wymagających ich ustanowienia;
- określenie uwarunkowań zagospodarowania terenów górniczych oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy w obszarze górniczym z dopuszczeniem realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin;
- wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych koncesją;
- wykonanie rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji w oparciu o ustalony kierunek rekultywacji.

2.5.3. Wody podziemne

Zgodnie z podziałem regionalnym wg B. Paczyńskiego (Atlas hydrologiczny Polski 1995 r), przedmiotowy teren znajduje się w I hydrogeologicznym regionie północnomazowieckim. Na jej obszarze zbiorniki wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w utworach czwartorzędowych oraz trzeciorzędowych i związane są z występowaniem zasobów wód podziemnych należących do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych GZWP nr 214 Działdowo oraz GZWP 215 Subniecka Warszawska. Do wód podziemnych zaliczane są także wody gruntowe, które charakterem i głębokością występowania odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz budowę geologiczną jego podłoża.

Obszar Gminy Działdowo położony jest w obrębie głównych zbiorników wód podziemnych:

- GZWP nr 214 Działdowo - występuje w utworach czwartorzędowych i reprezentuje typ zbiorników o charakterze ośrodka porowo – mieszanym (międzymorenowy i dolin kopalnych),

- GZWP nr 215 Subniecka Warszawska - występuje w utworach trzeciorzędowych i ma porowy charakter ośrodka.

Zbiornik GZWP 214 Działdowo posiada wyznaczony obszar ochrony zbiornika. Na całkowitej powierzchni zbiornika objętego obszarem ochrony, wyróżniono obszar najwyższej ochrony (ONO), który obejmuje powierzchnię 1 650 km2 oraz obszar wysokiej ochrony (OWO) obejmujący powierzchnię 140 km². Zróżnicowanie obszaru zbiornika warunkuje możliwości zagospodarowania terenu poszczególnych gmin położonych w zasięgu GZWP 214. Zbiornik posiada zróżnicowaną miąższość warstwy wodonośnej i przedstawia się ona następująco:

- na poziomie przypowierzchniowym wynosi: 10 – 20 m;
- na poziomie międzymorenowym wynosi: 20 – 40 m;
- na poziomie spągowym wynosi: 20 – 60 m.

W granicach ww. zbiorników wód podziemnych położona jest niemal cała gmina, za wyjątkiem jej północnej części.

2.6 Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

Na terenie gminy Działdowo, na podstawie niżej wymienionych przepisów odrębnych chronione są:

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017r. **Prawo Wodne**:

- ujęcia wody ze strefami ochrony zlokalizowane na terenie gminy Działdowo;
- wody podziemne, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony GZWP nr 214;
- wody powierzchniowe w zakresie utrzymania i poprawy ich stanu ekologicznego i chemicznego,
- występowanie terenów narażonych na wystąpienie powodzi.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995r. **o ochronie gruntów rolnych i leśnych**:

- grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I – III, w przypadku przeznaczenia ich na cele nierolnicze, wymagają uzyskania zgody Ministra właściwego do spraw rozwoju wsi;
- grunty leśne, w przypadku przeznaczenia ich na cele nieleśne, wymagają uzyskania zgody właściwego organu na szczeblu wojewódzkim lub krajowym.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. **o ochronie przyrody**:

- Dąbrowieński Obszar Chronionego Krajobrazu,

- Obszar Chronionego Krajobrazu Grzybiny,
- Obszar Chronionego Krajobrazu dolin rzek Nidy i Szkotówki,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Welska PLH280014,
- Obszar Natura 2000 Doliny Wkry i MławkiPLB140008,
- Pomniki przyrody zlokalizowane w granicach gminy,
- Użytki ekologiczne: Torfianki Działdowskie i Śródleśne Pastwisko.

Na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003r. **o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami**:

- obiekty zabytkowe na terenie gminy Działdowo wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego;
- obiekty zabytkowe na terenie gminy Działdowo wpisane do ewidencji zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego;
- obiekty zabytkowe na terenie gminy Działdowo wpisane do gminnej ewidencji zabytków;
- stanowiska archeologiczne.

2.7 Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy nie znajdują się udokumentowane osuwiska.

3. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

Działdowo jest gminą wiejską o powierzchni 273 km^2, położoną w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie działdowskim – około 80 km od Olsztyna. Siedziba Urzędu Gminy znajduje się w mieście Działdowo. Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo oraz obsługa ludności i rolnictwa. Funkcją uzupełniającą jest eksploatacja surowców mineralnych (kruszywa) i związany z nią przemysł. Gminy sąsiadujące to: Dąbrówno, Rybno, Płośnica, Iłowo – Osada, Kozłowo oraz miasto Działdowo w woj. warmińsko – mazurskim, oraz gm. Kuczbork w woj. mazowieckim. Gmina Działdowo zajmuje powierzchnię 27 370 ha i składa się z 31 sołectw: Burkat, Filice, Gąsiorowo, Gnojenko, Gnojno, Grzybiny, Jankowice, Kisiny, Klęczkowo, Komorniki, Kramarzewo, Krasnołąka, Księży Dwór, Kurki, Lipówka, Mosznica, Myślęta, Niestoja, Petrykozy, Pierławki, Pożary, Rudolfowo, Ruszkowo, Rywociny, Sękowo, Sławkowo, Turza Wielka, Uzdowo, Wysoka, Zakrzewo. Ludność skupia się w 34 wsiach, z których najludniejsze to: Księży Dwór, Uzdowo, Ruszkowo, Turza Wielka. Na obszarze gminy znajduje się 12 pomników przyrody, obszary prawnie chronione oraz lasy zajmujące powierzchnię 50,37 km².

W latach 2007-2022 liczba ludności gminy wzrosła o 0,28 %. W 2022 r. w gminie Działdowo mieszkało 9 536 osób (dane z Banku Danych Lokalnych GUS). Gęstość zaludnienia wyniosła 35 osób na 1 km^2 i było to znacznie mniej niż przeciętnie w województwie (57 os/km^2). Spośród mieszkańców gminy 22,1% to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 60,6% stanowią osoby w wieku produkcyjnym, a 17,3% osoby w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 65 w wieku nieprodukcyjnym (w województwie 69).

Działalność gospodarczą poza rolnictwem indywidualnym w 2022 r. prowadziły 603 podmioty gospodarki narodowej, a 97% w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów w przeliczeniu na 1000 ludności w gminie w 2022 r. wynosiła 63 i była znacznie niższa od przeciętnej w województwie - 105. Gmina Działdowo charakteryzowała się wysokim poziomem bezrobocia rejestrowanego. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2022 r. wynosił 8, podczas gdy przeciętnie w województwie 5. Bezrobocie częściej dotyczyło kobiet, które stanowiły 60% ogółu bezrobotnych.

W gminie Działdowo funkcjonuje 7 szkół podstawowych, w tym jedna szkoła prowadzona przez stowarzyszenie. Łącznie do szkół w roku szkolnym 2022/2023 uczęszczało 661 uczniów, tj. aż o 71 uczniów mniej niż w poprzednim roku szkolnym.

Ambulatoryjną opiekę medyczną zapewniają 2 zakłady opieki zdrowotnej. Gmina dysponuje 1 obiektem noclegowym (poza kwaterami agroturystycznymi) z 25 miejscami noclegowymi.

Bazę mieszkaniową gminy Działdowo w 2022 r. tworzyło 3 243 mieszkania. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 75,9 m^2 (w województwie 68,9 m^2). W 2022 r. z wodociągu korzystało 83,6% mieszkańców gminy, z kanalizacji 41,8%, a z gazu sieciowego 16,2%.

3.1. Sieć osadnicza

Gmina Działdowo liczy ogółem 34 miejscowości, stanowiące ogniwa sieci osadniczej. Miejscowości te są bardzo zróżnicowane pod względem liczby mieszkańców. Najmniejsza miejscowość - Drzazgi liczy 11 mieszkańców (na koniec 2022 r.), a największa Księży Dwór – 835 mieszkańców (na koniec 2022 r.).

Do najliczniejszych wsi pod względem liczby ludności w 2022 r. należały:

- Księży Dwór – 835 osób;
- Uzdowo – 762 osoby;
- Ruszkowo – 651 osób;
- Turza Wielka – 577 osób;
- Kisiny – 545 osób;
- Burkat – 546 osób.

Średnia wielkość liczby ludności wsi w gminie na koniec 2022 r. wynosi ok. 280 mieszkańców. Strukturę sieci osadniczej wg wielkości miejscowości przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 1: Liczba ludności w gminie

Wyszczególnienie	Ogółem	Do 50-ciu mieszk.	51-150 mieszk.	151-280 mieszk.	281-500 mieszk.	501-1000 mieszk.
Ilość miejscowości	34	3	9	5	11	6
%	100,0	8,8	26,5	14,7	32,4	17,6
Ilość mieszkańców	9612	93	839	1134	3630	3916
%	100,0	0,97	8,73	11,8	37,8	40,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG Działdowo.

Z przedstawionego zestawienia wynikają następujące cechy strukturalne sieci osadniczej w gminie Działdowo:

- najmniejsze jednostki do 50 mieszkańców, stanowią 8,8% ogniw sieci osadniczej oraz skupiają 0,97% ludności gminnej,
- jednostki o wielkości mniejszej bądź równej średniej gminnej (280 mieszkańców) stanowią 41,2% ilości ogniw sieci osadniczej i skupiają 20,5% ludności gminnej,
- jednostki o wielkości 151-280 mieszkańców stanowią 14,7% ilości ogniw sieci osadniczej i skupiają 11,8% ludności gminy,
- największa miejscowość gminna wieś Księży Dwór skupia 8,7% ludności gminy,
- jednostki powyżej 500 mieszkańców to sześć największych miejscowości w gminie (Księży Dwór, Uzdowo, Ruszkowo, Turza Wielka, Kisiny i Burkat) i skupiają 40,7% ludności gminy.

Tabela 2: Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności w poszczególnych obrębach.

Lp.	Obręb	Liczna ludności (stan na 31.12.2016 r.)	Liczna ludności (stan na 31.12.2020 r.)	Liczna ludności (stan na 31.12.2022 r.)	Liczna ludności (stan na 30.06.2023 r.)	
					Ilość osób zameldowanych na pobyt stały	Ilość osób zameldowanych na pobyt czasowy
1	BURKAT	517	526	546	551	3
2	BURSZ	66	58	54	53	0
3	DRZAZGI	-	11	11	11	0
4	FILICE	319	323	335	344	0
5	GĄSIOROWO	227	207	176	171	1
6	GNOJENKO	50	49	45	45	0
7	GNOJNO	262	256	253	255	2
8	GRZYBINY	357	335	319	313	7
9	JANKOWICE	247	226	231	228	0
10	KISINY	569	562	545	544	3
11	KLĘCZKOWO	80	81	79	79	0
12	KOMORNIKI	163	268	347	365	1
13	KRAMARZEWO	357	340	322	314	0
14	KRASNOŁĄKA	283	284	278	273	2
15	KSIĘŻY DWÓR	770	749	**835**	833	13
16	KURKI	368	369	368	365	1
17	LIPÓWKA	121	114	111	110	1
18	MALINOWO	-	126	121	124	0
19	MOSZNICA	84	78	72	71	0
20	MYŚLĘTA	244	203	196	189	5
21	NIESTOJA	135	136	133	131	2
22	PETRYKOZY	318	312	301	298	7
23	PIERŁAWKI	284	289	291	292	6
24	POŻARY	293	289	291	290	2
25	PRUSINOWO	-	37	-	-	-
26	RUDOLFOWO	-	119	118	116	0
27	RUSZKOWO	693	651	**651**	646	7
28	RYWOCINY	77	79	85	84	0
29	SĘKOWO	78	69	66	66	0
30	SŁAWKOWO	384	353	347	353	0
31	TURZA WIELKA	644	595	**577**	574	6
32	UZDOWO	809	763	**762**	752	5
33	WILAMOWO	37	40	37	37	0
34	WYSOKA	373	391	409	412	1
35	ZAKRZEWO	299	305	300	302	0
SUMA		9 897	9 593	9 612	9591	75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UG Działdowo

Na przestrzeni lat liczba ludności ulegała zmianom w poszczególnych miejscowościach gminy. Biorąc pod uwagę rok 2016 oraz 2022 faktyczny największy wzrost liczby ludności odnotowano w miejscowości Komorniki, wzrost o 112% (wzrost o 124% na 30.06.2023 r.). W większości miast i wsi można odnotować spadek liczby ludności

W ciągu tych 4 lat powstały 4 nowe wsie: Drzazgi, Malinowo, Prusinowo, Rudolfowo.

3.2. Sytuacja demograficzna.

Do najistotniejszych czynników determinujących rozwój społeczno-gospodarczy należy sytuacja demograficzna. Dlatego też na potrzeby niniejszego opracowania przeanalizowano strukturę ludności według wieku i płci oraz podstawowe procesy ruchu naturalnego i migracyjnego.

Zmiany stanu ludności faktycznie zamieszkałej w gminie Działdowo w latach 2007-2022 wg danych GUS ilustruje poniższy wykres nr 1.

Wykres 1 Liczba ludności gminy Działdowo w latach 2007-2022.

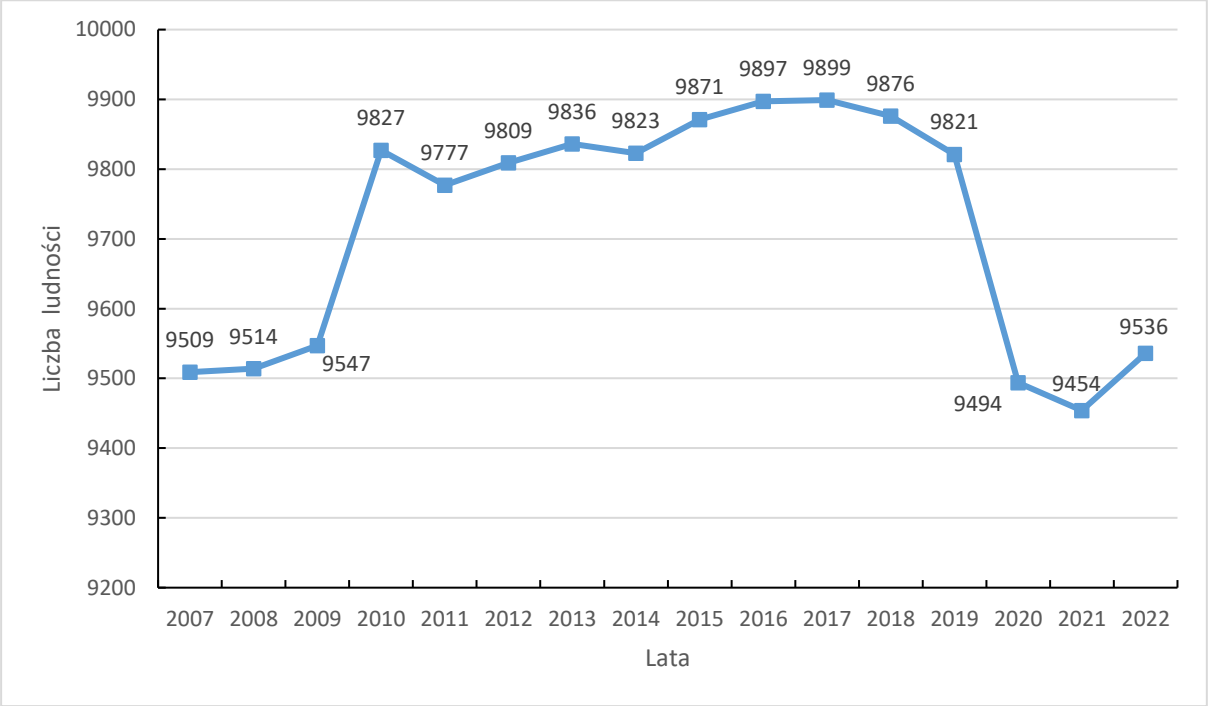

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Dane GUS dotyczą ludności zamieszkałej, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 – ponad 2 miesiące).

Różnice wynikające z różnego sposobu liczenia nie są znaczące i wynoszą średnio ok. 100 mieszkańców w poszczególnych latach, co stanowi ok. 1% liczby ludności.

W badanym okresie (2007-2022) w gminie Działdowo liczba ludności systematycznie rosła do 2017 roku, po czym do 2021 roku malała a w 2022 roku wzrosła aż o 82 osoby.

Największy spadek liczby ludności w gminie odnotowano w 2020 r. i był spowodowany pandemią wirusa COVID-19.

Wg danych GUS wzrost liczby ludności w 2022 r. w porównaniu do roku poprzedniego wyniósł aż 0,87%, co jest zjawiskiem bardzo korzystnym zarówno na tle powiatu (spadek o 0,61%) jak i województwa (spadek o 0,6%).

Wykres 2 Liczba ludności w poszczególnych przedziałach wiekowych w gminie Działdowo

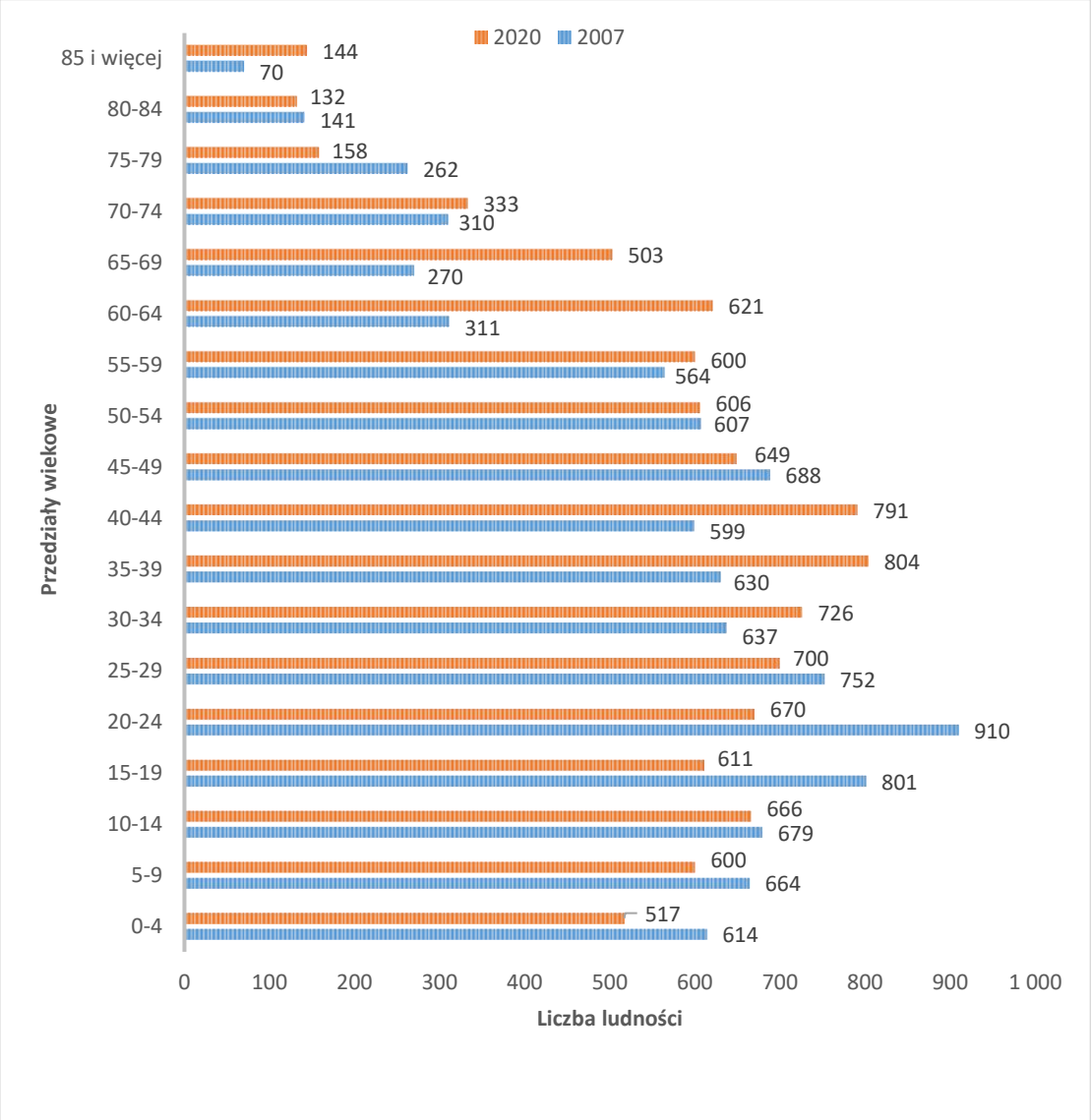

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych BDL

Tabela 3 Struktura płci w gminie Działdowo w 2022 r.

Wiek	Ludność ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Liczba kobiet na 100 mężczyzn
wiek przedprodukcyjny (17 lat i mniej)	2113	1084	1029	95
wiek produkcyjny (18-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni)	5777	3184	2593	81
wiek poprodukcyjny	1646	595	1051	177
Ogółem:	9536	4863	4673	96
Struktura w % :	100	51,0	49,0	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W ogólnej liczbie ludności w gminie Działdowo w 2022 r. kobiety stanowiły 49,0% populacji.

Ogółem na 100 mężczyzn przypadało zaledwie 96 kobiet. W powiecie działdowskim wskaźnik ten był znacznie wyższy i wynosił 103 kobiety na 100 mężczyzn, a w województwie 105 kobiet/100 mężczyzn. Zdecydowana przewaga liczby mężczyzn występowała w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym i wynosiła odpowiednio 81 i 95 kobiet/100 mężczyzn. Zjawisko to (deformacja w strukturze płci) wpływa niekorzystnie na rozwój demograficzny gminy i odbiega od średnich w województwie. Dominacja kobiet w gminie wystąpiła jedynie w wieku poprodukcyjnym (podobnie jak w województwie) i wynosiła 177 kobiet/100 mężczyzn.

Dla przyszłego rozwoju demograficznego gminy najistotniejsza jest struktura płci w grupie wieku 20-34 lata, tj. w wieku najczęstszego zawierania małżeństw. W gminie Działdowo wskaźnik ten wynosił 88 kobiet/100 mężczyzn.

Taka struktura płci w oznaczonej grupie wieku może wywrzeć negatywny wpływ na rozwój demograficzny gminy w okresie perspektywicznym.

Wykres 3 Struktura wieku i płci w gminie Działdowo w 2020 r.

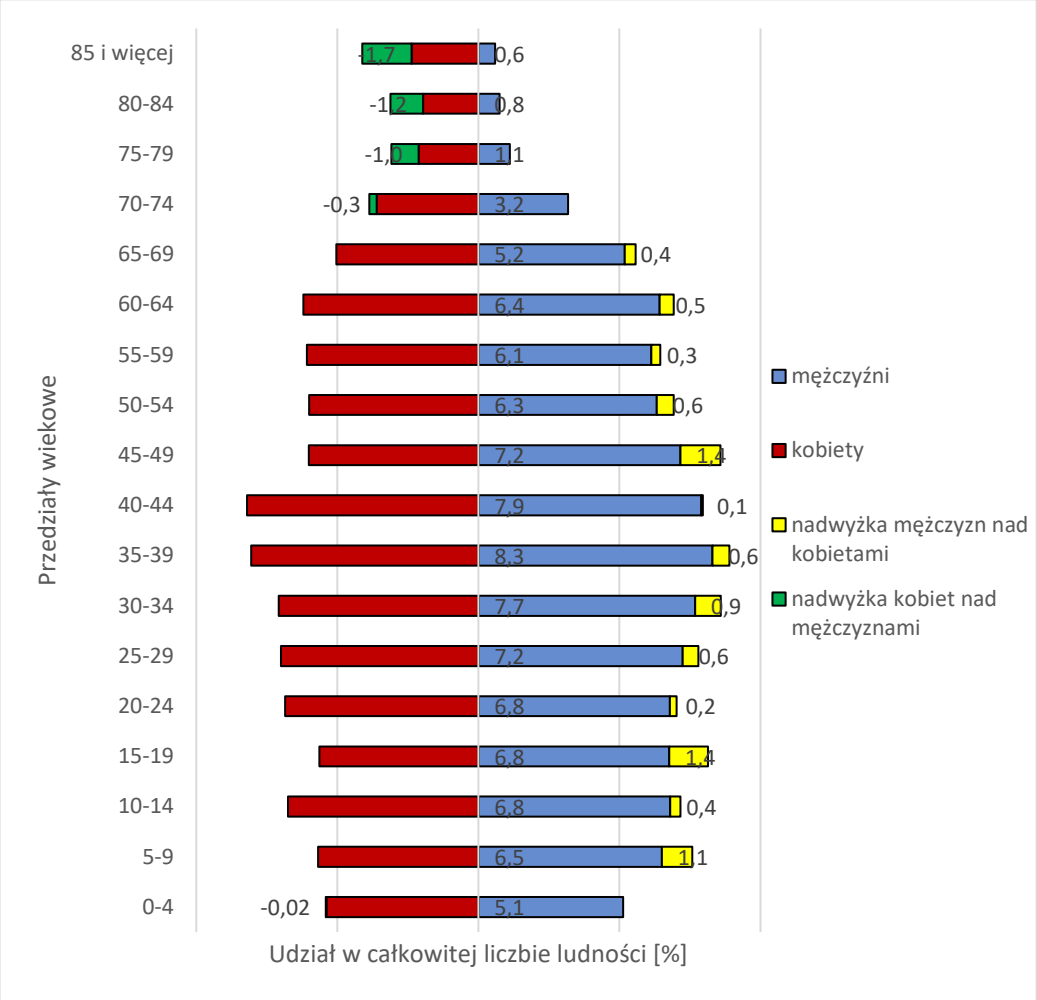

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W analizowanym okresie poziom przyrostu naturalnego w gminie Działdowo uległ znacznemu obniżeniu, jednak był wyższy zarówno w porównaniu do średnich w powiecie i w województwie. Na tę sytuację w ostatnim okresie głównie miała wpływ rosnąca od 2020 r. liczba zgonów, spowodowana pandemią wirusa COVID-19.

Proces spadku przyrostu naturalnego rozpoczął się jednak już w latach 90-tych i spowodowany był drastycznym zmniejszeniem urodzeń (ze 139 urodzeń w 1995 r. do 79 w 2022 r.).

Sytuację tę w gminie Działdowo na tle powiatu oraz województwa w latach 2007-2022 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Przyrost naturalny na 1000 ludności.

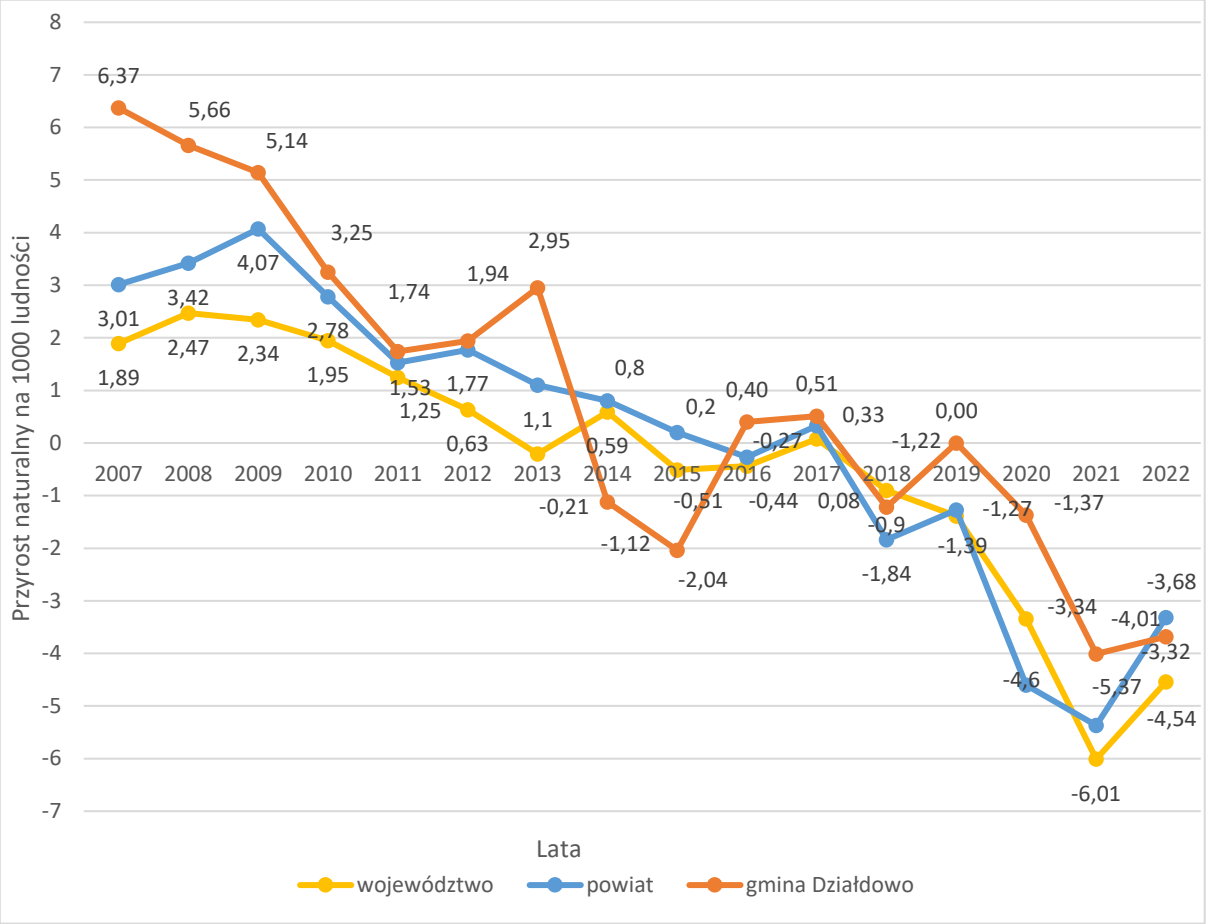

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wskaźnikiem obrazującym bieżące tendencje demograficzne mieszkańców jest ilość zawieranych małżeństw. W roku 2022 na terenie gminy zawarto 36 małżeństw (3,8 na 1000 mieszkańców) i jest to wartość niższa w porównaniu do średniej w powiecie (4,4) oraz w województwie (3,9). W porównaniu do roku 2007 liczba zawartych małżeństw w Działdowie zmalała ponad dwukrotnie (z 82 zawartych małżeństw w 2007 r. do 36 małżeństw zawartych w 2022 r.) i może mieć wpływ na poziom przyrostu naturalnego w latach następnych.

Czynnikiem w znacznym stopniu wpływającym na rozwój demograficzny jest saldo migracji, wskazujące na ruch ludności w gminie. W okresie objętym badaniem zauważa się zdecydowaną przewagę odpływu ludności nad jej napływem. Najmniejsze saldo migracji wystąpiło w 2008 r. i wyniosło minus 73 osoby, natomiast najwyższe w 2022 r.: plus 138 osób.

Ujemne migracje są bardzo niepokojącym zjawiskiem, wpływającym niekorzystnie na sytuację demograficzną gminy, gdyż dotyczą zazwyczaj odpływu ludzi młodych i dobrze

wykształconych. Zjawisko odpływu ludności bardzo mocno dotyka zarówno gmin powiatu działdowskiego jak i całego województwa. Pozytywnym zjawiskiem w gminie Działdowo jest wystąpienie dodatniego salda migracji w ostatnim roku, najwyższego salda migracji w badanym okresie.

W analizowanym okresie migracje zagraniczne nie miały istotnego znaczenia. Największy odpływ ludności za granicę zanotowano w 2011 i 2016 r. - po 5 osób.

Duże znaczenie miały natomiast migracje wewnętrzne. Największy odpływ ludności z gminy zanotowano w 2008 r., bo aż 74 osoby. Szczegółową sytuację w gminie w latach 2007-2022 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w gminie Działdowo.

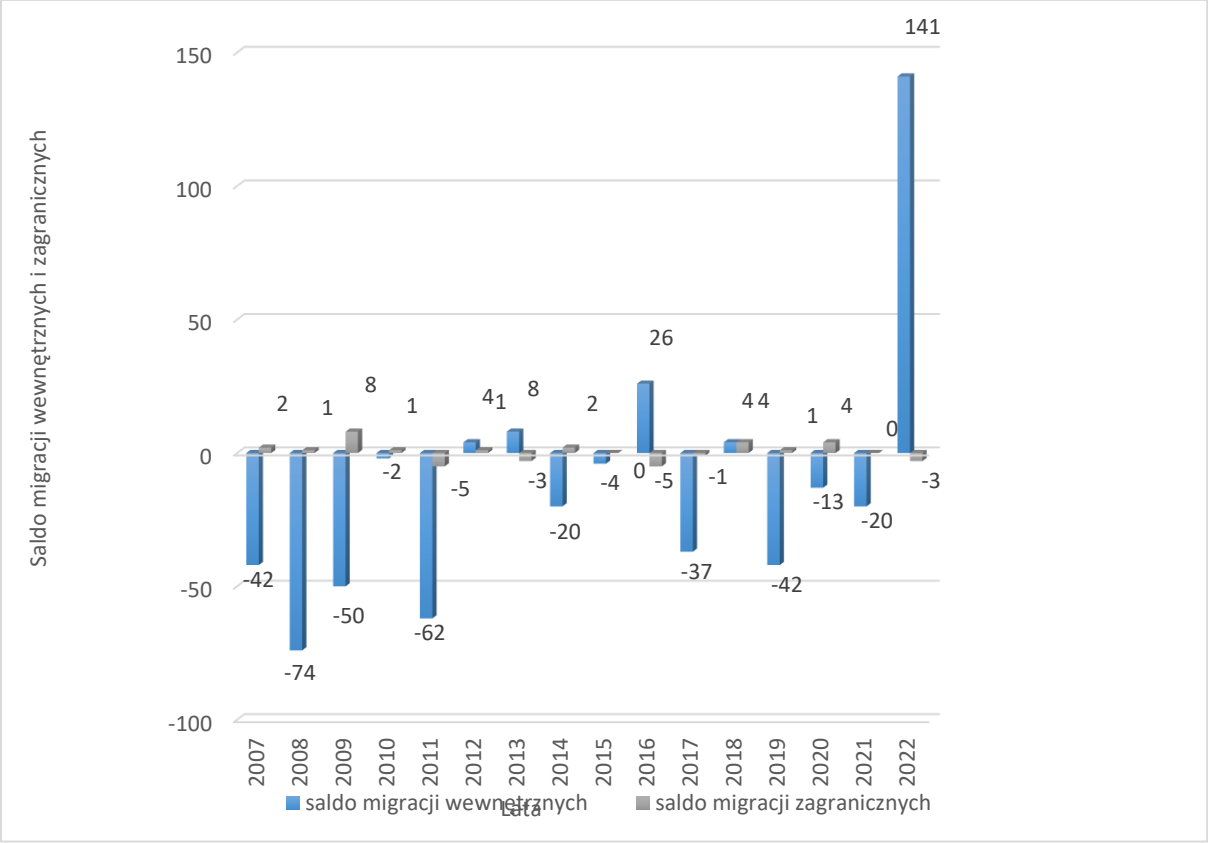

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Ogólna liczba ludności gminy Działdowo w ciągu ostatnich 10 lat wzrosła o 4,1%, jednak analizując poszczególne lata w ciągu ostatniej dekady, widać, iż przyrost rzeczywisty w latach 2008, 2011, 2014 i 2015 był ujemny. Przyczynami tego zjawiska był duży odpływ mieszkańców oraz mniejszy przyrost naturalny. Ponadto ujemny przyrost rzeczywisty w latach 2019-2021 najprawdopodobniej spowodowany był pandemią.

Wykres 6 Przyrost rzeczywisty w latach 2007-2020 w gminie Działdowo.

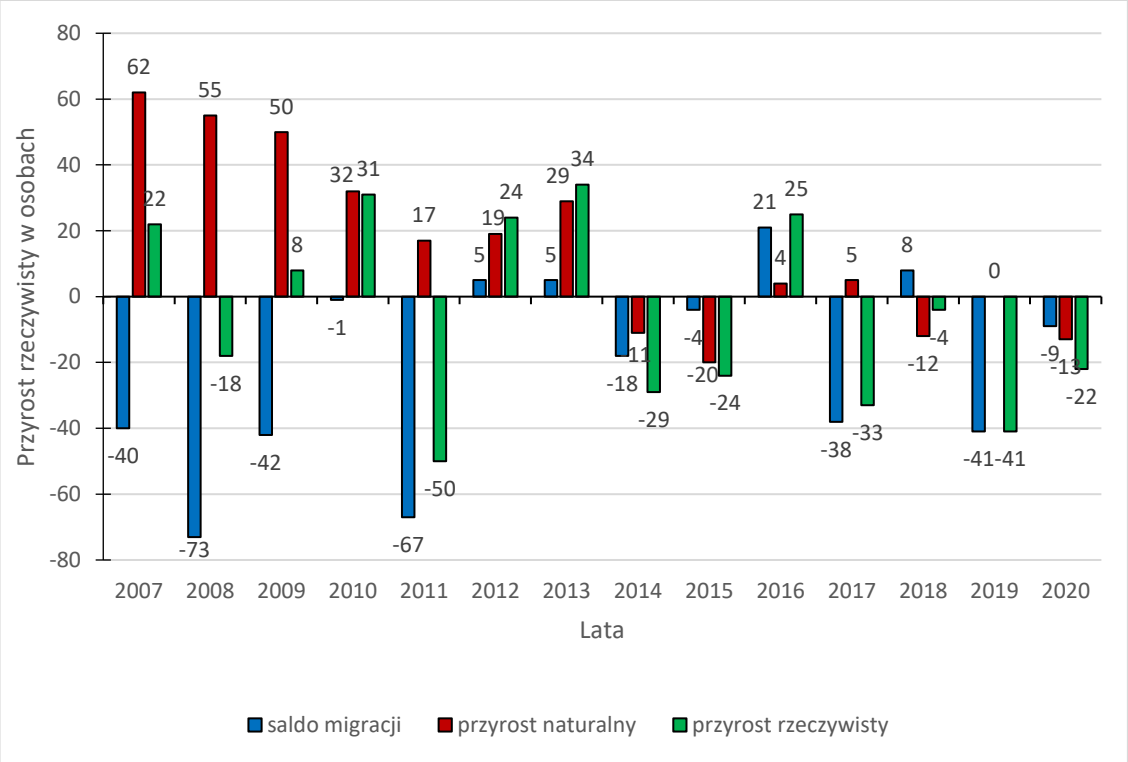

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych

Najnowsza prognoza ludności GUS na lata 2023 – 2060* zakłada systematyczny spadek liczby ludności powiatu działdowskiego. Populacja powiatu zmniejszy się z 61 917 w 2022 r. do 44 118 w 2060 r.

Głównymi przyczynami ubytku ludności powiatu będzie malejąca liczba urodzeń i wzrost liczby zgonów. W następstwie przewidywanych zmian w intensywności urodzeń i zgonów, w całym okresie prognozy, utrzymywał się będzie ujemny przyrost naturalny. Na zmniejszenie się liczby ludności będą miały wpływ także migracje. W kolejnych latach prognozy zakłada się ujemne saldo migracji tzn., że odpływ migracyjny ludności będzie wyższy niż napływ.

W konsekwencji tych zmian nastąpią znaczące zmiany nie tylko w liczbie ludności, również w strukturze wieku ludności. Systematycznie zmniejszał się będzie odsetek dzieci w wieku 0-14 lat i osób dorosłych w wieku 15–64 lata, natomiast wzrastał udział osób starszych w wieku 65 lat i więcej.

Przewidywane są niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności praktycznie w całym prognozowanym okresie, a będą one dotyczyły głównie:

– starzenia się całego społeczeństwa,

* Prognoza ludności na lata 2023-2060, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2023

– starzenia się zasobów siły roboczej,
– zmniejszania się liczby i udziału osób w wieku produkcyjnym w ogólnej populacji ludności,
– wzrostu współczynnika obciążenia demograficznego, zwłaszcza grupą wieku poprodukcyjnego.

Wykres 7 Prognoza liczby ludności dla powiatu działdowskiego na lata 2023-2060

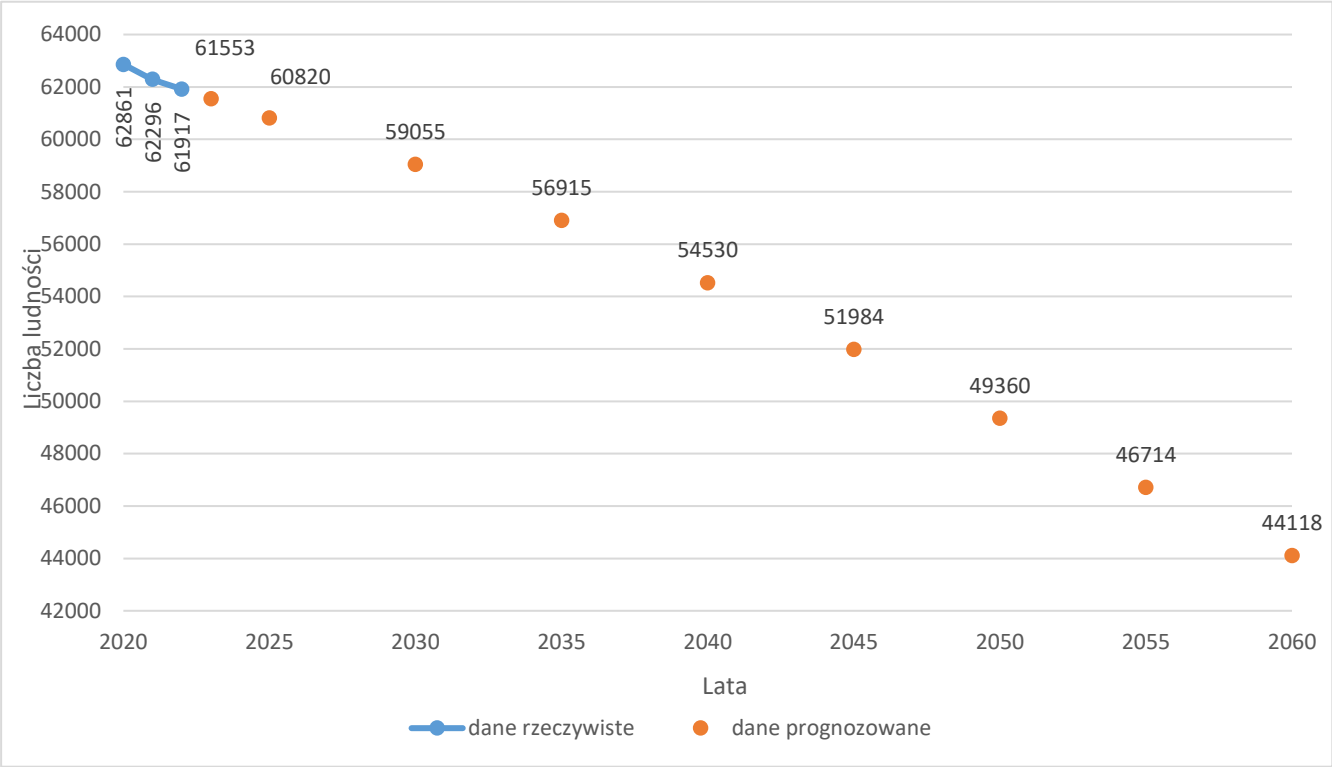

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Liczba osób w wieku:

- 0-14 - z poziomu 9 947 w 2022 r. zmaleje do 5 002 w 2060 r.;
- 15-64 - z poziomu 40 862 w 2022 r. zmaleje do 24 040 w 2060 r.;
- +65 - z poziomu 11 108 w 2022 r. wzrośnie do 15 076 w 2060 r.;

Starzenie się społeczeństwa spowoduje znaczące ubytki ludności w wieku mobilnym, a także jej przesunięcia w kierunku niemobilnych grup wieku.

Jednak biorąc pod uwagę nieco korzystniejszą sytuację demograficzną w gminie Działdowo, na tle powiatu działdowskiego w ostatnich latach, należy przyjąć optymistyczny scenariusz i założyć dotychczasowy poziom liczby ludności w gminie przynajmniej na kolejne 15-20 lat.

Szczegółowe zestawienie danych dotyczących sytuacji społeczno – ekonomicznej gminy Działdowo na tle powiatu oraz województwa w latach 2007-2022 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1 - Sytuacja społeczno – ekonomiczna gminy Działdowo na tle powiatu i województwa

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Województwo Warmińsko-Mazurskie		Powiat działdowski		Gmina Działdowo	
		2007	2022	2007	2022	2007	2022
LUDNOŚĆ (stan na 31 XII)							
Ludność faktycznie zamieszkała ogółem	osoba	1426155	1366430	65025	61917	9509	9536
kobiety	osoba	731116	699387	33160	31487	4728	4673
mężczyźni	osoba	695039	667043	31865	30430	4781	4863
Ludność na 1 km^2	osoba	59	57	68	65	35	35
W % ogółem ludność w wieku: przedprodukcyjnym	%	21,3	18,3	23,2	19,5	25,9	22,1
produkcyjnym	%	64,8	59,1	63,2	58,9	61,4	60,6
poprodukcyjnym	%	13,9	22,5	13,6	21,6	12,8	17,3
Wskaźniki obciążenia demograficznego: ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	54,3	69,1	58,2	69,8	63,0	65,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	65,0	122,7	58,4	110,6	49,3	77,9
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	21,4	38,1	21,5	36,6	20,8	28,5
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	105	105	104	103	99	96
Na 1000 ludności: zgony	-	9,04	11,78	9,08	11,74	9,45	11,99
przyrost naturalny	-	1,89	-4,54	3,01	-3,32	6,37	-3,68
urodzenia żywe	-	10,92	7,24	12,09	8,42	15,83	8,31
małżeństwa zawarte w ciągu roku	-	6,7	3,9	7,5	4,4	8,4	3,8
Saldo migracji na pobyt stały saldo migracji gminnych wewnętrznych	osoba	-2741	-2067	-217	-170	-42	141
saldo migracji zagranicznych	osoba	-1051	-191	-23	-5	2	-3
RYNEK PRACY (stan na 31 XII)							
Pracujący* ogółem, w tym:	osoba	277461	(2021) 283496	11720	(2021) 12381	1359	(2021) 933
mężczyźni	osoba	141646	137259	6362	6240	885	464
kobiety	osoba	135815	146237	5358	6141	474	469
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	osoba	98995	41069	4398	2826	783	470
mężczyźni	osoba	40600	18528	1275	1139	210	186
kobiety	osoba	58395	22541	3123	1687	573	284
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym: ogółem	%	10,7	5,1	10,7	7,7	13,4	8,1
kobiety	%	13,1	6,0	15,8	10	21,1	11
mężczyźni	%	8,5	4,3	6,0	5,8	6,7	5,8
ZASOBY MIESZKANIOWE							
Mieszkania	mieszk.	467179	531351	20128	22433	2596	3243
Przeciętna powierzchnia użytkowa: 1 mieszkania	m2	65,3	69,0	71,6	76,3	69,0	75,9
na 1 osobę	m2	21,4	25,9	22,2	26,4	18,8	25,8
Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne: wodociąg	mieszk.	450661	(2019) 510115	19291	(2019) 21592	2359	3119
ustęp spłukiwany	mieszk.	418749	496963	17313	20699	1971	2983
łazienka	mieszk.	411533	483936	16839	19807	1979	2895
centralne ogrzewanie	mieszk.	367220	439328	15392	18242	1905	2729
gaz z sieci	mieszk.	224331	239529	9684	10698	228	499
BUDOWNICTWO							

* *W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).*

Budynki mieszkalne oddane do użytkowania [a]	bud.	2104	(2017) 2020	103	(2017) 86	11	57
Mieszkania oddane do użytkowania: mieszkania	mieszk.	5833	4783	221	151	11	132
izby	izba	23059	18019	903	629	61	488
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	490333	425891	20291	14565	1493	11626
GOSPODARKA KOMUNALNA							
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności: z wodociągu	%	88,3	95,1	82,5	93,3	44,7	86,3
z kanalizacji	%	65,0	74,9	50,8	66,3	15,0	41,8
z gazu	%	44,2	42,7	44,5	48,6	8,8	16,2
EDUKACJA I WYCHOWANIE							
Placówki wychowania przedszkolnego: - przedszkola bez specjalnych	ob.	225	(2019) 376	8	(2019) 12	0	(2019) 0
- przedszkola specjalne	ob.	3	18	0	0	0	0
- oddziały przedszkolne przy szkołach podst.	ob.	408	330	26	22	7	8
- punkty przedszkolne bez specjalnych	ob.	-	43	-	6	-	1
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego: przedszkola bez specjalnych	osoba	22728	35773	986	1389	0	0
- przedszkola specjalne	osoba	173	404	0	0	0	0
- oddziały przedszkolne przy szkołach podst.	osoba	7930	9543	425	552	128	196
- punkty przedszkolne bez specjalnych	osoba	-	775	-	108	-	31
Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego - przedszkola bez specjalnych	msc.	22064	(2018) 39018	795	(2018) 1497	0	(2018) 0
- przedszkola specjalne	msc.	180	535	0	0	0	0
- punkty przedszkolne bez specjalnych	msc.	-	1008	-	59	-	34
Szkoły podstawowe ogółem	ob.	558	(2019) 569	31	(2019) 31	8	(2019) 8
Uczniowie w szkołach podstawowych ogółem	osoba	96791	111991	4924	5608	685	731
Gimnazja ogółem	ob.	280	(2018) 78	12	(2018) 5	3	(2018) -
Uczniowie w gimnazjach ogółem	osoba	61163	13503	2970	611	390	74
OCHRONA ZDROWIA							
Przychodnie ogółem	ob.	470	866	26	39	1	2
Praktyki lekarskie w miastach	ob.	384	205	14	4	0	0
na wsi	pb.	56	40	3	1	1	0
Podstawowa opieka zdrowotna -porady	jd	5756967	5762221	243899	255515	8730	16153
Apteki ogólnodostępne	ob.	351	406	13	21	0	0
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	osoba	4063	3489	5002	3084	0	0
TURYSTYKA							
Wybrane turystyczne obiekty noclegowe ogółem	ob.	371	490	7	15	0	1
Miejsca noclegowe	msc	38231	40026	929	959	0	25
Korzystający z noclegów [a]	osoba	869005	872936	9432	8321	0	-
Udzielone noclegi [a]	--	2407709	2372710	53246	29853	0	-
KULTURA I SZTUKA							
Biblioteki i filie	ob.	333	290	23	23	8	8
Czytelnicy w ciągu roku	osoba	245777	159454	10592	7649	1256	868
Czytelnicy bibliotek publ. na 1000 ludności	osoba	172	112	163	118	132	88
Księgozbiór	wol.	5402065	3945221	258282	151487	62902	24461
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	wol.	18,0	17,8	22,2	20,1	44,0	37,6
Kina stałe	ob.	23	21	1	0	0	0
Muzea łącznie z oddziałami	ob.	23	30	0	1	0	0
Zwiedzający muzea i oddziały	osoba	468328	368992	0	7173	0	0
GOSPODARKA							
Podmioty gospodarcze (stan w dniu 31 XII) ogółem	jed.gosp.	(2009) 114821	143949	(2009) 3876	4907	(2009) 339	603
sektor publiczny	jed.gosp.	5459	4908	203	188	21	16
sektor prywatny	jed.gosp.	109362	138452	3673	4717	318	587
Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD 2007 Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	jed.gosp.	(2009) 4896	4151	(2009) 162	143	(2009) 28	30
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	jed.gosp.	97	130	2	3	0	1
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	jed.gosp.	9251	11149	353	393	39	64
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	jed.gosp.	128	421	3	11	0	1

[a] *Z uwagi na brak porównywalnych danych szarym tłem wyróżniono inne dane niż za 2007 i 2022 rok (tj. za 2009 r. lub za 2017 r., 2018 r. i 2019 r.).*

Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	jed.gosp.	281	325	10	10	2	5
Sekcja F - Budownictwo	jed.gosp.	13608	21830	691	992	62	135
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	jed.gosp.	28831	24760	1063	912	92	110
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	jed.gosp.	7409	7988	194	283	14	36
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	jed.gosp.	3238	4690	75	91	10	8
Sekcja J - Informacja i komunikacja	jed.gosp.	1564	3807	48	126	1	13
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	jed.gosp.	3859	3389	100	87	3	6
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	jed.gosp.	7584	10905	172	276	12	28
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	jed.gosp.	7452	11360	194	299	14	27
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	jed.gosp.	2371	4349	69	134	6	19
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	jed.gosp.	589	584	44	39	9	7
Sekcja P - Edukacja	jed.gosp.	1922	3801	68	113	3	16
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	jed.gosp.	6662	9759	162	313	1	19
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	jed.gosp.	1892	2574	66	104	5	13
Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	jed.gosp.	7727	12075	197	368	17	46
Sekcja U - Organizacje i zespoły eksterytorialne	jed.gosp.	1	0	0	0	0	0
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE							
Dochody budżetu gminy ogółem (bez miast na prawach powiatu) na 1 mieszkańca	zł	2351,34	6691,37	2259,03	6558,63	2445,14	6690,80
Dochody własne na 1 mieszkańca	zł	940,58	2857,78	818,76	2403,55	820,74	2151,44
Wydatki z budżetu gminy ogółem (bez miast na prawach powiatu) na 1 mieszkańca	zł	2321,40	6762,42	2145,56	6474,14	2395,83	6335,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.3. Oświata i wychowanie

1.3.1 Wychowanie przedszkolne

W gminie Działdowo funkcjonuje 8 ośrodków edukacji przedszkolnej:

- Punkt przedszkolny w Burkacie przy szkole podstawowej im. Kazimiera Górskiego w Burkacie
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Przyjaciół Przyrody Polskiej w Klęczkowie
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Księżym Dworze
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Petrykozach
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Ruszkowie
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. ks. St. W. Frelichowskiego w Turzy Wielkiej
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Uzdowie
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Andrzeja Grubby w Sławkowie.

Edukacją przedszkolną w roku szkolnym 2019/2020 było objęte 228 dzieci. Zmiana liczby dzieci oraz oddziałów została przedstawiona na tabeli niżej.

Tabela Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych

Oddział przedszkolny w szkole:	**Liczba dzieci**			**Liczba oddziałów**		
	2018/ 2019	**2019/ 2020**	**2020/ 2021**	**2018/ 2019**	**2019/ 2020**	**2020/ 2021**
SP w Ruszkowie	35	24	20	2	1	1
SP w Uzdowie	20	24	24	1	1	1
SP w Petrykozach	19	20	24	1	1	1
SP w Klęczkowie	17	15	8	1	1	1
SP w Turzy Wielkiej	15	16	12	1	1	1
SP w Księżym Dworze	60	61	58	4	4	4
Punkt Przedszkolny w Burkacie	34	31	32	2	2	2
SP w Burkacie	12	17	15	1	1	2
SP w Sławkowie	23	20	16	1	1	2
RAZEM	**235**	**228**	**209**	**14**	**13**	**15**

Źródło: Raport o stanie Gminy Działdowo na rok 2020

Jak można zauważyć liczba dzieci sukcesywnie spada, co może być skutkiem małego

przyrostu naturalnego. Największa liczba oddziałów znajduje się w Oddziale Przedszkolnym w Szkole Podstawowej w Księżym Dworze. Najmniejsza ilość dzieci w przedszkolach znajduje się w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych w Klęczkowie- 8 dzieci oraz w Burkacie- 12 dzieci.

1.3.2 Szkoły podstawowe

Na terenie Gminy Działdowo funkcjonuje 8 szkół podstawowych:

- Szkoła Podstawowa w Ruszkowie
- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Uzdowie
- Szkoła Podstawowa w Petrykozach
- Szkoła Podstawowa im. Przyjaciół Przyrody Polskiej w Klęczkowie
- Szkoła Podstawowa im. ks. St. W. Frelichowskiego w Turzy Wielkiej
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Księżym Dworze
- Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Górskiego w Burkacie
- Szkoła Podstawowa im. Andrzeja Grubby w Sławkowie

Bardziej szczegółowe dane dotyczące ilości uczniów, oddziałów i średniej ilości uczniów w oddziale przedstawia poniższa tabela.

Tabela Liczba uczniów w szkołach podstawowych

Nazwa szkoły	Liczba oddziałów			Liczba uczniów			Średnia liczba uczniów w oddziale		
	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
SP w Ruszkowie	8	8	8	86	91	85	10,75	11,38	10,63
SP w Uzdowie	8	8	8	123	123	122	15,38	15,38	15,25
SP w Pertykozach	8	8	8	81	72	76	10,13	9	9,5
SP w Klęczkowie	8	8	8	65	62	65	8,13	7,76	8,13
SP w Turzy Wielkiej	8	8	8	55	51	39	6,88	6,38	6,5
SP w Księżym Dworze	8	8	8	161	163	167	17,89	18,11	18,56
SP w Burkacie	8	8	8	88	81	95	11	10,13	11,88
SP w Sławkowie	8	8	8	83	87	83	10,38	10,88	10,38
RAZEM	**65**	**65**	**65**	**742**	**730**	**732**	**11,42**	**11,23**	**11,26**

Źródło: Raport o stanie Gminy Działdowo na rok 2020

Z powyższych danych wynika, że liczba uczniów w szkołach podstawowych wzrosła o 2 w stosunku do roku poprzedniego. Najmniejsza liczba uczniów przypada na dwie szkoły podstawowe w Turzy Wielkiej i w Klęczkowie, natomiast najliczniejsze szkoły to: Szkoła

Podstawowa w Księżym Dworze i Szkoła Podstawowa w Uzdowie.

1.3.3 Służba zdrowia

Zgodnie z poniższymi informacjami w gminie Działdowo znajdują się 2 przychodnie. W 2020 roku udzielono 16 153 porad lekarskich i jest to o 2 353 mniej niż w 2016 roku. Może to wynikać z faktu, iż zmniejszyła się ilość przychodni oraz praktyk lekarskich. Zależność tą można zaobserwować w tabeli poniżej.

Tabela Wybrane dane statystyczne dotyczące podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Działdowo w latach 2010-2020.

	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Przychodnie	2	3	3	3	3	2
Praktyki lekarskie	1	1	1	1	0	0
Udzielone porady	16 496	18 069	18 950	20 747	18 506	16 153

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Jak można zauważyć na przestrzeni 10 lat, ilość udzielanych porad zmniejsza się wraz ze spadkiem ilości praktyk lekarskich oraz ilości przychodni. W 2016 odnotowano największą ilość udzielonych porad- 20 747, w momencie, w którym otwarte są 3 przychodnie oraz wykonywana jest jedna praktyka lekarska. W 2020 roku odnotowano najmniejsze wartości udzielonych porad- 16 153 w momencie, w którym nie były wykonywane praktyki lekarskie a są otwarte 2 przychodnie.

Stan zdrowia mieszkańców gminy nie odbiega od średniej w województwie warmińsko – mazurskim. Do najczęstszych schorzeń należą choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego, cukrzyca, wady postawy (dzieci i młodzież), zwyrodnienia stawów i kręgosłupa (dorośli), choroby reumatyczne, nadciśnienie, alkoholizm, choroby nowotworowe. Przyczyny powyższego stanu rzeczy są różne, a wśród nich niewłaściwe nawyki żywieniowe, brak profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób, a także niedostateczna aktywność fizyczno-ruchowa ludności. Bardzo ważnym problemem jest również ochrona zdrowia rolników i domowników pracujących w gospodarstwach rolnych, z uwagi na fakt, że gmina Działdowo jest gminą typowo rolniczą.

Zdarzeniami najczęściej powodującymi wypadki są:

- upadek osób,
- uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta,

- zetknięcie się z ostrymi narzędziami rolniczymi lub innymi ostrymi przedmiotami,
- upadek przedmiotów,
- inne zdarzenia.

W tej sytuacji ważną i celową sprawą staje się zwrócenie rolnikom uwagi na zagrożenia w gospodarstwach rolnych i podkreślenie wagi problemów związanych z ochroną ich życia i zdrowia. Główny nacisk w profilaktyce zdrowotnej dzieci i młodzieży ośrodki zdrowia kładą na organizowanie szczepień ochronnych, przeprowadzanie pogadanek z dziećmi i młodzieżą z różnych grup wiekowych, a także propagowanie zdrowego trybu życia.

1.3.4 Opieka społeczna

W gminie znajduje się Dom Pomocy Społecznej w Uzdowie. W 2020 roku przebywało tam 84 osoby na 93 możliwe miejsca. Zapewnia szeroką opiekę wykwalifikowanego personelu, wybór zajęć oraz opiekę duszpasterską. Jest to jednostka budżetowa, oznacza to, że pokrywa swoje wydatki z budżetu. Organem nadzorującym jest starostwo powiatowe.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie jest jednostką organizacyjną Gminy Działdowo. Realizuje zadania własne gminy, jak i zlecone przez administrację rządową w zakresie pomocy społecznej w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, oraz innych ustaw. W skład struktury organizacyjnej wchodzą działy: pomocy środowiskowe, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. finansowo-księgowy oraz administracyjno-gospodarczy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie w roku 2020 prowadził konsultacje psychologiczne.

Tabela Charakterystyka przyznanych świadczeń- zadania własne gminy Działdowo w 2020 roku

Rodzaj świadczeń	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	Koszt świadczeń
Zasiłki stałe	31	31	182 964,76
Zasiłki okresowe	145	144	364 268,00
Schronienie	5	5	13 327, 95
Posiłek dla dzieci	234	121	137 241,28
Usługi opiekuńcze	14	14	61 291,40
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	6	6	25 500,00
Zasiłki celowe i w naturze	167	161	124 967,95
RAZEM:	**489**	**281**	**909 561,34**

Źródło: Raport o stanie Gminy Działdowo na rok 2020

W ramach zadań własnych Gminy Działdowo w roku 2020 przekazano łącznie 909 561,34zł w ramach świadczeń pieniężnych. Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 roku skorzystało 281 rodzin co stanowi 8,66% wszystkich mieszkańców gminy.W ramach tych świadczeń zaliczono zasiłki stałe, z których skorzystało 6,3% rodzin, objętych pomocą społeczną,posiłki dla dzieci- 48%,zasiłki celowe i w naturze- 34%, zasiłki okresowe- prawie 30%, opiekuńcze- 3%, usługi Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego- 1,2%, schronienie- 1%.

3.4. Zasoby mieszkaniowe

Na sytuację mieszkaniową ludności oddziałuje wiele czynników, wśród których do najważniejszych zalicza się zasoby mieszkaniowe, powierzchnię użytkową czy tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Na poniższym wykresie przedstawiono ilość budynków mieszkalnych w Gminie Działdowo w okresie 10 lat (2010-2020).

Wykres Budynki mieszkalne w Gminie Działdowo w latach 2010-2022.

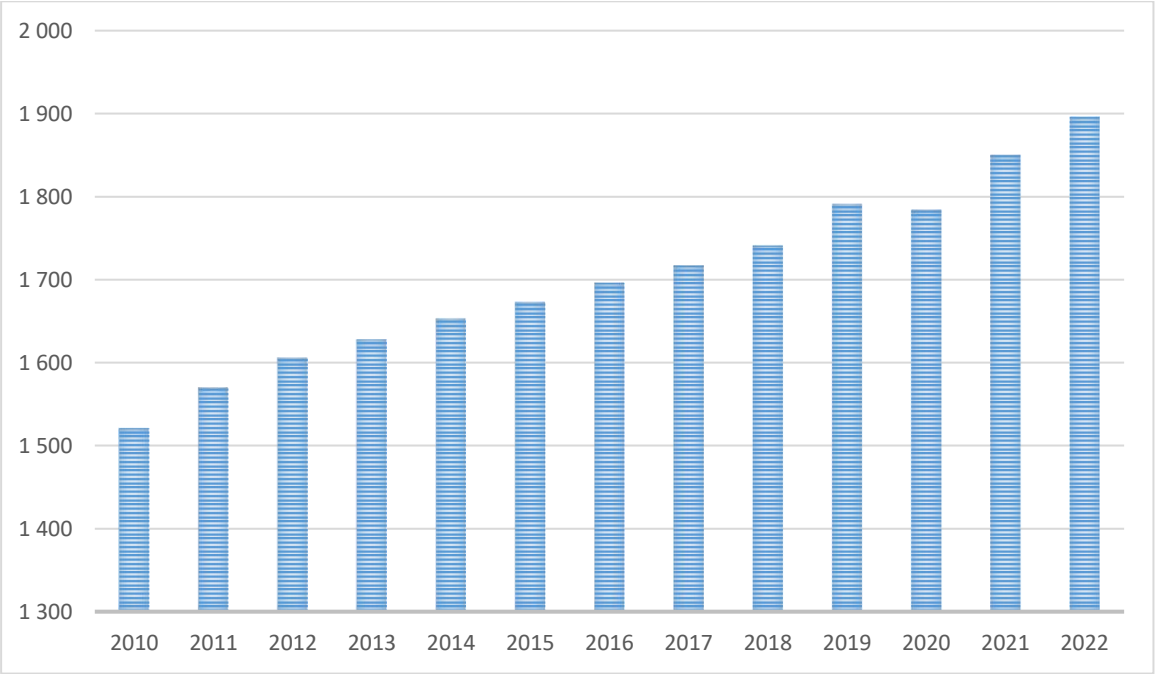

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Jak można zauważyć na przestrzeni tych 10 lat, ilość budynków mieszkalnych systematycznie rośnie, wyjątkiem jest rok 2020, w którym to ilość budynków mieszkalnych zmniejszyła się o 7.

Wykres Mieszkania oraz ilość izb w Gminie Działdowo w latach 2010-2022.

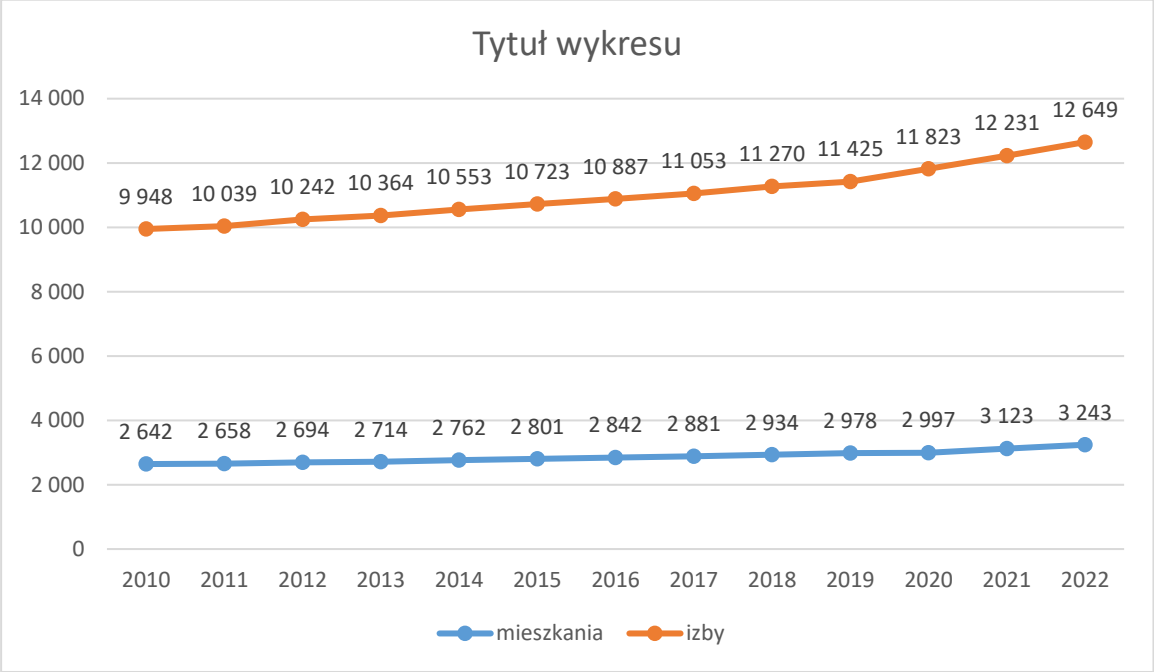

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W latach 2010-2022 nastąpił znaczny wzrost ilości izb- aż o 2701 nowych izb oraz mieszkań o 601. Wraz ze wzrostem liczby mieszkań wrasta liczba izb. W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię użytkową mieszkań w latach 2008-2022.

Tabela Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² w latach 2010-2019

powierzchnia użytkowa mieszkań w m²												
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
193 085	195 914	201 588	204 336	207 901	211 417	214 853	218 256	223 068	226 514	227 901	236 234	246 151

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Można zauważyć, że powierzchnia użytkowa mieszkań sukcesywnie wzrasta wraz z liczbą mieszkań i izb. W latach 2010-2022 wzrosła o 53066 m². W latach 2010-2019 nie odnotowano żadnych spadków w powierzchni użytkowej mieszkań.

Tabela Średnia wielkość mieszkania w m² w latach 2010-2019

powierzchnia użytkowa mieszkań w m²												
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
73,1	73,7	74,8	75,3	75,3	75,5	75,6	75,8	76,0	76,1	76,0	75,6	75,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela Średnia ilość osób na 1 mieszkanie w latach 2010-2019

powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2												
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
3,72	3,68	3,64	3,62	3,56	3,52	3,48	3,44	3,37	3,30	3,17	3,03	2,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na podstawie powyższych tabel można zauważyć następującą zależność- w gminie Działdowo systematycznie rośnie wielkość mieszkań przy jednoczesnym zmniejszeniu ilości osób zamieszkujących w danym mieszkaniu.

3.5. Kultura

Działalność świetlic wiejskich ma na celu integrację środowiska lokalnego, inicjowanie aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju miejscowości oraz prowadzenie działalności kulturalnej, edukacyjnej. Dzieciom i młodzieży korzystającej ze świetlicy oferuje się uczestnictwo w różnorodnych formach zajęć, m.in.: zajęcia plastyczno-techniczne, zajęcia dydaktyczne, zajęcia rekreacyjno ruchowe, zajęcia z wykorzystaniem środków audiowizualnych, pogadanki. Organizowane są również imprezy okolicznościowe. Budynki świetlic wykorzystywane są nie tylko jako miejsce spotkań dzieci i młodzieży, ale różnych dla grup społecznych. W czasie wolnym od zajęć świetlice stanowią zasoby lokalowe udostępniane do przeprowadzenia szkoleń, kursów, konferencji czy organizowanych przedsięwzięć wiejskich.

Organizatorem życia i aktywności kulturalnej gminy Działdowo są również bibliotek a zwłaszcza „Biblioteka- Centrum Kultury Gminy Działdowo”, która powstawała 31.08.2019 roku w wyniku połączenia Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Działdowie i Gminnej Biblioteki Publicznej w Burkacie na podstawie uchwały nr XI/105/19 Rady Gminy Działdowo. Aktualnie ma aż 7 filii bibliotecznych: Gnojno, Kisiny, Kurki, Petrykozy, Ruszkowo, Turza Wielka i Uzdowo. Dom kultury organizuje między innymi spotkania dyskusyjnego klubu książki, liczne imprezy dla dzieci oraz bierze duży udział w różnych programach, które pomagają w rozwijaniu tej placówki.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków dóbr kultury współczesnej

4.1. Obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków

Najcenniejsze zespoły i obiekty zabytkowe w obszarze gminy zostały wpisane do rejestru zabytków. Obiekty wpisane do rejestru przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Miejscowość	Obiekt
1.	**Gnojno**	Park podworski - nr rejestru A-1338
2.	**Grzybiny**	Zespół podworski - nr rejestru A-4000 (budynek gospodarczy, budynek gorzelni, park krajobrazowy)
3.	**Kisiny**	Dom mieszkalny - nr ewidencyjny 16 - nr rejestru A-668
4.	**Księży Dwór**	Zespół pałacowo-parkowy wraz z zabudową gospodarczą - nr rejestru A-1339 (pałac, dawny dwór – obecnie dom mieszkalny, dwie obory, owczarnia, bażanciarnia, stodoła, gorzelnia, kuźnia, mauzoleum rodu Frankensteinów, park i aleja świerkowa)
5.	**Malinowo**	Zespół szkolno-dworski z parkiem - nr rejestru A-3554 (budynek szkoły- nr ewidencyjny 9, działka nr 5/9; obora z wieżyczką i piwnicami- nr ewidencyjny 11, działka nr 5/9; park krajobrazowy),
6.	**Myślęta**	Park podworski nr rejestru A-3694 (dwór- nr ewidencyjny 1, działka nr 7/1; dwa budynki gospodarcze, gorzelnia, spichlerz, park podworski)
7.	**Rudolfowo**	Aleja podworska- nr rejestru A-1337
8.	**Ruszkowo**	Kościół - nr rejestru A-4171; Zespół podworski (dwór- nr rejestru A-4182, nr ewidencyjny 4, działka nr 85; budynek gospodarczy podworski, budynek warsztatów mechanicznych i garaży, dom mieszkalny – rządcówka, stodoła, gorzelnia – obecnie magazyny i biura gospodarstwa, budynek gospodarczy, park podworski)
9.	**Uzdowo**	Kościół Filialny (poewangelicki) wraz z terenem przykościelnym – nr A-673 z dnia 21.10.1967 r.
10.	**Wysoka**	Dom mieszkalny - nr rejestru A-683

źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie

4.2. Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków

Szczegółowy wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji stanowi załącznik do zarządzenia Wójta w sprawie przyjęcia gminnej ewidencji zabytków gminy Działdowo. Wykaz ten zawiera zabytki wpisane zarówno do rejestru zabytków nieruchomych, zweryfikowane obiekty znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz obiekty uznane za zabytkowe i warte ochrony na etapie sporządzania ów dokumentu.

Wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków:

Lp.	MIEJSCOWOŚĆ	NR	OBIEKT
1.	Burkat	-	aleja
2.	Burkat	-	cmentarz I
3.	Burkat	-	cmentarz II
4.	Burkat	-	droga brukowana
5.	Burkat	-	kościół wraz z kamienno-ceglanym murem
6.	Burkat	-	posterunek dróżnika
7.	Burkat	-	wiadukt
8.	Burkat	04	budynek mieszkalny
9.	Burkat	08	budynek gospodarczy
10.	Burkat	09	budynek gospodarczy
11.	Burkat	15	budynek mieszkalny
12.	Burkat	23	budynek gospodarczy
13.	Burkat	40	budynek gospodarczy
14.	Burkat	41	szkoła
15.	Burkat	51	budynek gospodarczy
16.	Burkat	53	budynek mieszkalny
17.	Bursz	-	cmentarz I
18.	Bursz	-	cmentarz II
19.	Bursz	-	park
20.	Bursz	01	budynek gospodarczy
21.	Filice	04	budynek gospodarczy
22.	Gąsiorowo	-	park
23.	Gąsiorowo	07	szkoła
24.	Gnojenko	-	krzyż
25.	Gnojno	-	krzyż
26.	Gnojno	-	park
27.	Gnojno	-	szkoła
28.	Gnojno	09	budynek mieszkalny
29.	Gnojno	11	budynek mieszkalny
30.	Gnojno	14	budynek mieszkalny
31.	Gnojno	69	budynek gospodarczy
32.	Grzybiny	-	cmentarz
33.	Grzybiny	-	krzyż
34.	Grzybiny	11/12	budynek mieszkalny
35.	Grzybiny	01	budynek mieszkalny
36.	Grzybiny	12	budynek gospodarczy
37.	Grzybiny	13	budynek mieszkalny
38.	Grzybiny	19	budynek mieszkalny
39.	Grzybiny	31	szkoła
40.	Grzybiny	33	gorzelnia
41.	Grzybiny	33	obora
42.	Grzybiny	33	park
43.	Grzybiny	33	relikty rezydencji
44.	Grzybiny	33	rządówka
45.	Grzybiny	33	spichlerz
46.	Grzybiny	33	stajnia
47.	Jankowice	-	układ ruralistyczny
48.	Jankowice	01	szkoła
49.	Jankowice	05	budynek mieszkalny
50.	Jankowice	10	budynek gospodarczy
51.	Jankowice	10	budynek mieszkalny
52.	Jankowice	14	budynek gospodarczy
53.	Jankowice	15	dwór
54.	Jankowice	15	park
55.	Kisiny	-	cmentarz

56.	Kisiny	-	droga brukowana
57.	Kisiny	-	układ ruralistyczny
58.	Kisiny	01	budynek mieszkalno-gospodarczy
59.	Kisiny	02	budynek gospodarczy
60.	Kisiny	02	budynek mieszkalny
61.	Kisiny	06	kuźnia
62.	Kisiny	21	budynek mieszkalny
63.	Kisiny	22	budynek gospodarczy
64.	Kisiny	22	posterunek dróżnika
65.	Kisiny	33	budynek mieszkalny
66.	Kisiny	38	budynek gospodarczy
67.	Kisiny	38	szkoła
68.	Kisiny	41	budynek gospodarczy
69.	Kisiny	41	budynek mieszkalny
70.	Kisiny	45	budynek mieszkalny
71.	Klęczkowo	-	aleja
72.	Klęczkowo	05	budynek mieszkalny
73.	Klęczkowo	10	budynek gospodarczy
74.	Klęczkowo	12	budynek mieszkalny
75.	Klęczkowo	13	szkoła
76.	Komorniki	-	aleja
77.	Komorniki	-	cmentarz
78.	Komorniki	11	szkoła
79.	Kramarzewo	-	droga brukowana
80.	Kramarzewo	-	gorzelnia
81.	Kramarzewo	-	park
82.	Krasnołąka	-	aleja
83.	Krasnołąka	05	budynek mieszkalny
84.	Krasnołąka	06	budynek gospodarczy
85.	Krasnołąka	06	budynek mieszkalny
86.	Krasnołąka	38	szkoła
87.	Krasnołąka	41	budynek mieszkalny
88.	Krasnołąka	45	budynek mieszkalny
89.	Krasnołąka	51	gorzelnia
90.	Księży Dwór	-	bażantarnia
91.	Księży Dwór	-	cmentarz I
92.	Księży Dwór	-	cmentarz II
93.	Księży Dwór	-	cmentarz III
94.	Księży Dwór	-	gorzelnia
95.	Księży Dwór	-	obora I
96.	Księży Dwór	-	obora II
97.	Księży Dwór	-	obora III
98.	Księży Dwór	-	park
99.	Księży Dwór	-	spichlerz
100.	Księży Dwór	-	stodoła
101.	Księży Dwór	22	budynek mieszkalny
102.	Księży Dwór	56	budynek mieszkalny
103.	Księży Dwór	63	pałac
104.	Księży Dwór	65	dwór
105.	Księży Dwór	65	kuźnia
106.	Kurki	-	cmentarz I
107.	Kurki	-	cmentarz II
108.	Kurki	01	budynek gospodarczy
109.	Kurki	01	budynek gospodarczy
110.	Kurki	04	budynek gospodarczy
111.	Kurki	04	budynek mieszkalny
112.	Kurki	05	budynek gospodarczy
113.	Kurki	05	budynek gospodarczy

114.	Kurki	05	budynek mieszkalny
115.	Kurki	25	budynek gospodarczy
116.	Kurki	25	budynek gospodarczy
117.	Kurki	26	budynek gospodarczy
118.	Kurki	28	budynek mieszkalny
119.	Kurki	44	budynek gospodarczy
120.	Kurki	44	budynek gospodarczy
121.	Kurki	45	budynek gospodarczy
122.	Kurki	45	budynek mieszkalny
123.	Kurki	54	budynek mieszkalny
124.	Kurki	56	budynek mieszkalny
125.	Kurki	59	szkoła
126.	Lipówka	-	aleja
127.	Lipówka	-	cmentarz
128.	Lipówka	31	budynek mieszkalny
129.	Lipówka	35	budynek mieszkalno-gospodarczy
130.	Lipówka	38	budynek mieszkalny
131.	Malinowo	-	aleje
132.	Malinowo	-	pomnik (Wieża Bismarcka)
133.	Malinowo	07	budynek gospodarczy
134.	Malinowo	07	budynek mieszkalny
135.	Malinowo	10	obora
136.	Malinowo	10	park
137.	Malinowo	10	szkoła
138.	Mosznica	-	cmentarz
139.	Mosznica	-	układ ruralistyczny
140.	Mosznica	02	budynek mieszkalny
141.	Mosznica	09	budynek gospodarczy
142.	Mosznica	09	budynek gospodarczy
143.	Mosznica	09	budynek mieszkalny
144.	Mosznica	10	budynek gospodarczy
145.	Mosznica	13	budynek gospodarczy
146.	Mosznica	15	budynek gospodarczy
147.	Mosznica	15	budynek mieszkalny
148.	Mosznica	16	budynek gospodarczy
149.	Mosznica	18	budynek gospodarczy
150.	Mosznica	21	budynek gospodarczy
151.	Mosznica	23	budynek gospodarczy
152.	Mosznica	24	budynek mieszkalno-gospodarczy
153.	Myślęta	02	gorzelnia
154.	Myślęta	02	pałac
155.	Myślęta	02	park
156.	Myślęta	02	spichlerz
157.	Niestoja	-	cmentarz
158.	Niestoja	-	krzyż
159.	Niestoja	05	budynek mieszkalny
160.	Niestoja	06	budynek gospodarczy
161.	Niestoja	06	budynek mieszkalny
162.	Niestoja	11	budynek mieszkalny
163.	Niestoja	14	stacja kolejowa
164.	Niestoja	24	budynek gospodarczy
165.	Petrykozy	-	krzyż
166.	Petrykozy	55	budynek usługowy
167.	Pierławki	-	cmentarz
168.	Pierławki	-	układ ruralistyczny
169.	Pierławki	34/36	budynek mieszkalny
170.	Pierławki	01	budynek gospodarczy
171.	Pierławki	01	budynek gospodarczy

172.	Pierławki	02	budynek mieszkalny
~~173.~~	~~Pierławki~~	~~07~~	~~budynek mieszkalny~~
~~174.~~	~~Pierławki~~	~~15~~	~~budynek mieszkalny~~
175.	Pierławki	18	lodownia
176.	Pierławki	19	budynek gospodarczy
177.	Pierławki	19	budynek gospodarczy
178.	Pierławki	19	budynek gospodarczy
179.	Pierławki	19	budynek mieszkalny
180.	Pierławki	22	budynek gospodarczy
181.	Pierławki	22	szkoła
182.	Pierławki	23	budynek gospodarczy
~~183.~~	~~Pierławki~~	~~31~~	~~budynek mieszkalny~~
184.	Pierławki	47	budynek gospodarczy
185.	Pierławki	49	budynek gospodarczy
186.	Prusinowo	35	budynek gospodarczy
187.	Prusinowo	45	budynek mieszkalny
188.	Rudolfowo	-	aleja
189.	Rudolfowo	-	cmentarz
190.	Ruszkowo	-	cmentarz
191.	Ruszkowo	-	kościół
192.	Ruszkowo	02	gorzelnia
193.	Ruszkowo	02	obora
194.	Ruszkowo	02	rządcówka
195.	Ruszkowo	02	trafostacja
196.	Ruszkowo	02	warsztaty
197.	Ruszkowo	04	dwór
198.	Ruszkowo	04	park
199.	Ruszkowo	06	budynek mieszkalny
200.	Ruszkowo	07	budynek mieszkalny
201.	Ruszkowo	10	budynek gospodarczy
202.	Ruszkowo	12	budynek gospodarczy
203.	Ruszkowo	25	budynek mieszkalny
204.	Ruszkowo	28	budynek mieszkalny
205.	Ruszkowo	29	budynek mieszkalny
206.	Ruszkowo	30	budynek gospodarczy
207.	Ruszkowo	30	budynek mieszkalny
208.	Ruszkowo	31	budynek gospodarczy
209.	Ruszkowo	31	budynek mieszkalny
210.	Ruszkowo	34	budynek mieszkalny
211.	Ruszkowo	35	budynek mieszkalny
212.	Ruszkowo	38	budynek gospodarczy
213.	Ruszkowo	38	budynek mieszkalny
214.	Ruszkowo	39	budynek gospodarczy
215.	Ruszkowo	39	budynek gospodarczy
216.	Ruszkowo	45	budynek mieszkalny
217.	Ruszkowo	56	budynek gospodarczy
218.	Ruszkowo	60	budynek mieszkalny
219.	Ruszkowo	62	budynek mieszkalny
220.	Ruszkowo	64	szkoła
221.	Ruszkowo	65	gok
222.	Ruszkowo	88	budynek gospodarczy
223.	Ruszkowo	88	budynek mieszkalny
~~224.~~	~~Ruszkowo~~	~~89~~	~~budynek mieszkalny~~
225.	Ruszkowo	92	budynek mieszkalny
226.	Rywociny	02	budynek gospodarczy
227.	Rywociny	02	budynek mieszkalny
228.	Rywociny	04	budynek gospodarczy
229.	Rywociny	04	budynek mieszkalny

230.	Rywociny	12	budynek gospodarczy
231.	Rywociny	12	budynek mieszkalny
232.	Rywociny	18	budynek mieszkalny
233.	Rywociny	20	budynek mieszkalny
234.	Sękowo	-	układ ruralistyczny
235.	Sękowo	01	budynek gospodarczy
236.	Sękowo	01	budynek gospodarczy
237.	Sękowo	01	budynek gospodarczy
238.	Sękowo	01	budynek mieszkalny
239.	Sękowo	05	budynek gospodarczy
240.	Sękowo	05	budynek mieszkalny
241.	Sękowo	06	budynek gospodarczy
242.	Sękowo	06	budynek mieszkalny
243.	Sękowo	07	budynek gospodarczy
244.	Sękowo	07	budynek mieszkalny
245.	Sękowo	11	budynek gospodarczy
246.	Sękowo	22	budynek gospodarczy
247.	Sękowo	22	szkoła
248.	Sękowo	27	budynek mieszkalny
249.	Sękowo	28	budynek gospodarczy
250.	Sękowo	28	budynek mieszkalny
251.	Sławkowo	03	budynek mieszkalno-gospodarczy
252.	Sławkowo	04	budynek mieszkalny
253.	Sławkowo	05	budynek mieszkalny
254.	Sławkowo	09	budynek gospodarczy
255.	Sławkowo	15	budynek mieszkalny
256.	Sławkowo	16	budynek mieszkalny
257.	Sławkowo	18 I	budynek mieszkalny
258.	Sławkowo	18 II	budynek mieszkalny
259.	Sławkowo	22	park
260.	Turza Wielka	-	cmentarz I
261.	Turza Wielka	-	cmentarz II
262.	Turza Wielka	-	droga brukowana
263.	Turza Wielka	-	kościół
264.	Turza Wielka	-	nastawnia kolejowa
265.	Turza Wielka	-	układ ruralistyczny
266.	Turza Wielka	-	Wiadukt I
267.	Turza Wielka	-	wiadukt II
268.	Turza Wielka	-	zespół kolejowy
269.	Turza Wielka	23	budynek gospodarczy
~~270.~~	~~Turza Wielka~~	~~24~~	~~budynek mieszkalny~~
271.	Turza Wielka	31	budynek mieszkalny
272.	Turza Wielka	33	budynek gospodarczy
273.	Turza Wielka	45	szkoła
274.	Turza Wielka	49	budynek gospodarczy
275.	Turza Wielka	49	budynek mieszkalny
276.	Turza Wielka	59	budynek mieszkalny
277.	Turza Wielka	66	budynek mieszkalny
278.	Turza Wielka	70	budynek mieszkalny
279.	Turza Wielka	75	budynek mieszkalny
280.	Turza Wielka	81	budynek gospodarczy
281.	Turza Wielka	81	budynek mieszkalny
282.	Turza Wielka	84	dwór
283.	Turza Wielka	89	krzyż
284.	Turza Wielka	91	budynek mieszkalny
285.	Turza Wielka	99	budynek gospodarczy
286.	Turza Wielka	99	budynek mieszkalny
287.	Turza Wielka	100	stacja kolejowa

288.	Turza Wielka	101	budynek mieszkalny
289.	Uzdowo	-	aleja I
290.	Uzdowo	-	aleja II
291.	Uzdowo	-	cmentarz II
292.	Uzdowo	-	kościół
293.	Uzdowo	-	pomnik
294.	Uzdowo	-	układ ruralistyczny
295.	Uzdowo	-	wiadukt
296.	Uzdowo	07	budynek mieszkalny
297.	Uzdowo	08	budynek mieszkalny
298.	Uzdowo	10A	budynek mieszkalny
299.	Uzdowo	11	budynek mieszkalny
~~300.~~	~~Uzdowo~~	~~21~~	~~budynek mieszkalny~~
~~301.~~	~~Uzdowo~~	~~22~~	~~budynek mieszkalny~~
302.	Uzdowo	25A	budynek gospodarczy
303.	Uzdowo	27	budynek gospodarczy
304.	Uzdowo	27	budynek mieszkalny
305.	Uzdowo	28	budynek mieszkalny
~~306.~~	~~Uzdowo~~	~~29~~	~~budynek mieszkalny~~
307.	Uzdowo	40	budynek mieszkalny
~~308.~~	~~Uzdowo~~	~~41~~	~~budynek mieszkalny~~
~~309.~~	~~Uzdowo~~	~~45~~	~~budynek mieszkalny~~
~~310.~~	~~Uzdowo~~	~~53~~	~~budynek gospodarczy~~
~~311.~~	~~Uzdowo~~	~~56~~	~~budynek mieszkalny~~
~~312.~~	~~Uzdowo~~	~~57~~	~~budynek mieszkalny~~
313.	Uzdowo	58	budynek mieszkalny
~~314.~~	~~Uzdowo~~	~~62~~	~~budynek gospodarczy~~
~~315.~~	~~Uzdowo~~	~~62~~	~~budynek mieszkalny~~
316.	Uzdowo	70	budynek mieszkalny
317.	Uzdowo	81	stacja kolejowa
318.	Uzdowo	82	budynek mieszkalny
319.	Wilamowo	03	budynek mieszkalny
320.	Wysoka	-	aleja
321.	Wysoka	-	cmentarz I
322.	Wysoka	-	cmentarz II
323.	Wysoka	9/10	budynek gospodarczy
324.	Wysoka	9/10	budynek mieszkalny
325.	Wysoka	03	budynek mieszkalny
326.	Wysoka	12	budynek mieszkalny
327.	Wysoka	24	budynek gospodarczy
~~328.~~	~~Wysoka~~	~~24~~	~~budynek gospodarczy~~
~~329.~~	~~Wysoka~~	~~27~~	~~budynek gospodarczy~~
330.	Wysoka	39	budynek gospodarczy
331.	Wysoka	39	budynek gospodarczy
332.	Wysoka	47	budynek gospodarczy
333.	Wysoka	54	budynek gospodarczy
334.	Wysoka	54	budynek mieszkalny
335.	Wysoka	55	budynek mieszkalny
336.	Wysoka	56	budynek mieszkalny
337.	Wysoka	58	budynek gospodarczy
338.	Wysoka	62	szkoła
339.	Zakrzewo	-	cmentarz
340.	Zakrzewo	10	budynek gospodarczy
341.	Zakrzewo	10	budynek mieszkalny
342.	Zakrzewo	19	budynek mieszkalny
343.	Zakrzewo	20	budynek gospodarczy
344.	Zakrzewo	25	budynek mieszkalny
345.	Zakrzewo	34	budynek gospodarczy

346.	Zakrzewo	36	budynek gospodarczy
347.	Zakrzewo	36	budynek mieszkalny
348.	Zakrzewo	40	budynek mieszkalny
~~349.~~	~~Zakrzewo~~	~~41~~	~~budynek mieszkalny~~
350.	Zakrzewo	43	budynek gospodarczy
351.	Zakrzewo	43	szkoła II
352.	Zakrzewo	45	budynek gospodarczy
353.	Zakrzewo	45	szkoła I
354.	Zakrzewo	47	budynek mieszkalny
355.	Zakrzewo	48	budynek gospodarczy

źródło: Gminna ewidencja zabytków gminy Działdowo

Obiekty wymienione w pozycji 173, 174, 183, 224, 270, 300, 301, 306, 308, 309, 310, 311, 312, 314, 315, 328, 329, 349 zostały wykreślone z gminnej ewidencji zabytków poprzez zarządzenia wójta gminy Działdowo po opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

4.3. Parki krajobrazowe i podworskie objęte ochroną konserwatorską

Bursz- Park krajobrazowy o pow, 1,8 ha , wiek drzewostanu 110-160 lat

Gąsiorowo- Park Krajobrazowy o pow. 1.8 ha, pozostałość parku dworskiego, wiek. Najstarsze drzewa maja 200-220 lat.

Jankowice- Park krajobrazowy o pow. 1,3 ha pozostałość ogrodu dworskiego , wiek drzewostanu 80-160 lat.

Kramarzewo- Park krajobrazowy o pow. 1.04 ha , drzewostan w wieku 150-180 lat.

Rudolfowo- Park krajobrazowy o pow. 3.44 ha uległ prawie całkowitemu zniszczeniu.

Sławkowo- Park krajobrazowy o pow. 4,0 ha pozostałość parku dworskiego, przeważają drzewa 100-letnie.

Wilamowo- Pozostałość parku podworskiego, poważnie zdewastowany.

4.4. Cmentarze zabytkowe objęte ochrona konserwatorską

Burkat - Cmentarz ewangelicki o pow. 0,63 ha, nagrobki w złym stanie.

- Cmentarz ewangelicki o pow. 0,25 ha , w części cmentarza widoczne ślady nagrobków.

Bursz - Dwa cmentarze ewangelickie o pow. 0,1 ha, w części cmentarza zachowane nagrobki w złym stanie.

Kisiny - Cmentarz ewangelicki o pow. 0,41 ha , nieczynny, stanowi skupisko zieleni, ostatni pochówek w 1952 r.

Komorniki - Cmentarz ofiar II wojny światowej

Krasnołąka - Cmentarz ewangelicki o pow. 0,35 ha nieczynny, stanowi skupisko zieleni.

Księży Dwór - Mauzoleum rodu Frankensteinów – nieliczne ślady nagrobków.

-Cmentarz wojenny z I wojny światowej, obiekt o pow. 0,15 ha , ślady nagrobków.

Kurki - Cmentarz ewangelicki o pow. 0,4 ha , porośnięty zielenią, ślady nagrobków.

Cmentarz ewangelicki o pow, 0,14 ha, ostatni pochówek około 50 lat temu, brak śladów

nagrobków,

Lipówka - Cmentarz ewangelicki o pow. 0,68 ha, brak śladów nagrobków.

Mosznica - Cmentarz ewangelicki o pow. 0,6 ha ,nieczynny, brak śladów po nagrobkach.

Niestoja - Cmentarz ewangelicki o pow. 0,14 ha , nieczynny, skupisko zieleni.

Pierławki - Cmentarz ewangelicki o pow. 0,25 ha , nieczynny ostatni pochówek 50 lat temu, brak śladów nagrobków.

Ruszkowo- Cmentarz rzymsko-katolicki o pow. 1,04 ha dawniej był cmentarzem ewangelickim.

Turza Wielka - Cmentarz parafialny o pow. 1,14 ha.

- Cmentarz ewangelicki o pow. o,5 ha, skupisko zieleni, brak śladów po nagrobkach.

Uzdowo - Cmentarz ewangelicki o pow. o,55 ha , nieczynny , skupisko zieleni, ostatni pochówek w 1950 r.

Wilamowo - Cmentarz ewangelicko o pow. o,2 ha nieczynny, skupisko zieleni, brak śladów po nagrobkach.

Wysoka - Cmentarz ewangelicko o pow. 0,3 ha , nieczynny, brak śladów po nagrobkach.

Zakrzewo - Cmentarz ewangelicki o pow. 0,5 ha , obiekt nieczynny, ostatni pochówek w latach 1942-1945.

4.5. Stanowiska archeologiczne

Gmina została zinwentaryzowana archeologicznie na podstawie AZP (Archeologicznego Zdjęcia Polski). na terenie gminy znajdują się następujące stanowiska archeologiczne:

Obszary AZP przebadane: 31-58; 32-58; 33-58; 34-57; 34-58; 34-59; 35-57; 35-58; 35-59; 36-58

Obszary AZP nieprzebadane: 37-57

BURKAT

stanowisko V AZP 34-58/12
stanowisko I AZP 35-58/1
stanowisko II AZP 35-58/2
stanowisko III AZP 35-58/3
stanowisko IV AZP 35-58/4

FILICE

stanowisko I AZP 34-58/3
stanowisko II AZP 34-58/14
stanowisko III AZP 34-58/15
stanowisko IV AZP 34-58/16
stanowisko V AZP 34-58/17
stanowisko VI AZP 34-58/18
stanowisko VII AZP 34-58/19
stanowisko VIII AZP 34-58/20
stanowisko IX AZP 34-58/23

GĄSIOROWO DĄB.

stanowisko I AZP 32-58/14
stanowisko II AZP 32-58/22
stanowisko III AZP 32-58/23
stanowisko IV AZP 32-58/26

GNOJNO

stanowisko II AZP 37-57/22
stanowisko III AZP 37-57/23
GNOJENKO
stanowisko I AZP 36-57/11
JANKOWICE
stanowisko I AZP 31-58/1
stanowisko II AZP 31-58/2
stanowisko III AZP 31-58/3
stanowisko IV AZP 31-58/4
stanowisko V AZP 32-58/12
KISINY
stanowisko I AZP 32-58/12
stanowisko II AZP 32-58/13
stanowisko III AZP 32-58/14
KLĘCZKOWO
stanowisko I AZP 34-58/1
KRAMARZEWO
stanowisko XIII AZP 32-58/4
stanowisko I AZP 33-58/15
stanowisko II AZP 33-58/16
stanowisko III AZP 33-58/17
stanowisko IV AZP 33-58/18
stanowisko V AZP 33-58/19 53
stanowisko VI AZP 33-58/22
KRASNOŁĄKA
stanowisko I AZP 34-59/2
stanowisko II AZP 34-59/3
KSIĘŻY DWÓR
stanowisko V AZP 35-58/11
stanowisko I AZP 36-58/1 REJESTR ZABYTKÓW C-089
stanowisko II AZP 36-58/2 REJESTR ZABYTKÓW C-080
stanowisko III AZP 36-58/3
stanowisko IV AZP 36-58/4
stanowisko V AZP 36-58/9
stanowisko VI AZP 36-58/10
KURKI
stanowisko I AZP 36-58/5
stanowisko II AZP 36-58/6
stanowisko III AZP 36-58/11
LIPÓWKA
stanowisko I AZP 32-58/2
stanowisko II AZP 32-58/3
stanowisko III AZP 32-58/4
stanowisko IV AZP 32-58/13
stanowisko V AZP 32-58/15
stanowisko VI AZP 32-58/16
stanowisko VII AZP 32-58/17
stanowisko VIII AZP 32-58/18
stanowisko IX AZP 32-58/19
MALINOWO
stanowisko I AZP 35-59/17
stanowisko II AZP 35-59/18
stanowisko III AZP 35-59/19
stanowisko IV AZP 35-59/20
stanowisko V AZP 35-59/21
MOSZNICA
stanowisko I AZP 32-58/9
stanowisko II AZP 32-58/10
stanowisko III AZP 32-58/11

NIESTOJA
stanowisko I AZP 34-58/21
stanowisko II AZP 34-58/22
PIERŁAWKI
stanowisko I AZP 35-58/6
stanowisko II AZP 35-58/5
stanowisko III AZP 35-58/7
stanowisko IV AZP 35-58/8
stanowisko V AZP 35-58/9
stanowisko VI AZP 35-58/10
POŻARY
stanowisko I AZP 34-58/5 54
RUSZKOWO
stanowisko I AZP 32-58/1
stanowisko 2 AZP 32-58/5
stanowisko 3 AZP 32-58/6
stanowisko 4 AZP 32-58/7
stanowisko V AZP 32-58/8
SŁAWKOWO
stanowisko I AZP 33-58/3
SĘKOWO (SZENKOWO)
stanowisko I AZP 34-58/1
stanowisko II AZP 34-58/24
stanowisko III AZP 34-58/25
stanowisko IV AZP 34-58/26
UZDOWO
stanowisko I AZP 33-58/2
WILAMOWO
stanowisko I AZP 34-58/1
stanowisko II AZP 34-58/2
stanowisko III AZP 34-58/4
stanowisko IV AZP 34-58/6
stanowisko V AZP 34-58/7
stanowisko VI AZP 34-58/8
stanowisko VII AZP 34-58/10
WYSOKA
stanowisko I AZP 35-57/5
ZAKRZEWO
stanowisko I AZP 36-58/7
stanowisko II AZP 36-58/8
TURZA WIELKA
stanowisko I AZP 34-57/4
stanowisko II AZP 34-57/5
stanowisko III AZP 34-57/6
stanowisko IV AZP 34-57/12
stanowisko V AZP 34-57/13
stanowisko VI AZP 34-57/14
stanowisko VII AZP 34-57/15
stanowisko VIII AZP 34-57/16
stanowisko IX AZP 34-57/17
stanowisko X AZP 34-57/18
stanowisko XII AZP 34-57/6
stanowisko XIII AZP 34-57/3
stanowisko XIV AZP 34-57/1
stanowisko XV AZP 34-57/1
stanowisko XVI AZP 34-57/3
stanowisko XVII AZP 34-57/10
stanowisko XVIII AZP 34-57/2

źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie

5. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Na etapie sporządzania niniejszego studium audyt krajobrazowy województwa warmińsko-mazurskiego nie został sporządzony.

6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

6.1. Zagrożenia naturalne

Na terenie gminy zagrożeniami naturalnymi dla środowiska, zdrowia ludności, ich mienia mogą być klęski żywiołowe - powodzie i pożary oraz lokalne osuwiska ziemi. W wyniku obfitych, długotrwałych opadów deszczu, gradu lub wiosennych roztopów śniegu istnieje możliwość występowanie okresowych podtopień.

6.2. Zagrożenia antropogeniczne

Na terenie gminy działają 64 zakłady przemysłowe ale tylko Ferma Drobiu w Niestoi została zakwalifikowana jako zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Ponadto niebezpieczeństwo stanowić mogą wypadki drogowe oraz wypadki z udziałem samochodów transportowych na drodze wojewódzkiej.

Źródłem hałasu w gminie jest komunikacja drogowa i kolejowa oraz kopalnie kruszywa naturalnego. Najbardziej odczuwany jest przez mieszkańców terenów położonych wzdłuż drogi wojewódzkiej, o całorocznym, wysokim natężeniu ruchu.

Jako zagrożenie należy potraktować także promieniowanie niejonizujące, którego źródłem jest występowanie napowietrznych linii elektroenergetycznych. Może one być wyeliminowane w wyniku zachowania odpowiednich odległości siedlisk ludności od sieci, wzdłuż których występuje pole elektromagnetyczne.

6.3. Zagrożenie powodziowe

Na terenie gminy Działdowo występują obszary szczególnie zagrożone powodzią od rzeki Wel i rzeki Działdówki, wyznaczone w opracowaniu Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział Morski w Gdyni, i wskazane na załączniku Nr 2 do studium. W/w

tereny przedstawiają maksymalny obszar zagrożony prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi raz na 100 lat oraz raz na 10 lat.

W stosunku do terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, podstawowe działania związane z ochroną przeciwpowodziową obejmują przede wszystkim zapewnienie pełnej sprawności technicznej istniejących urządzeń przeciwpowodziowych poprzez prowadzenie remontów, konserwacji oraz bieżących napraw wynikających z dokonywanych okresowo przeglądów.

Na obszarach bezpośrednio zagrożonych powodzią obowiązują przepisy ustawy Prawo wodne.

7. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacji i infrastruktury technicznej

7.1. Transport drogowy

System komunikacji drogowej na terenie gminy tworzony jest przez, przebiegającą sieć dróg wojewódzkich oraz dróg powiatowych. Uzupełnieniem tego układu są drogi gminne.

7.1.1. Drogi wojewódzkie

Główną osią komunikacyjną gminy Działdowo są drogi wojewódzkie:

- nr 544 Brodnica – Lidzbark – Działdowo – Mława – Przasnysz – Krasnosielc – Ostrołęka i nr 545 Działdowo – Nidzica – Jedwabno, które umożliwiają powiązania z drogami krajowymi nr 15 i 7. Drogi ta przebiegają przez całą gminę w przybliżeniu w układzie równoleżnikowym.
- nr 542 Rychnowo – Działdowo i nr 544 Działdowo – Mława, ciąg wspomagający drogę krajową nr 7 i przecinający gminy w układzie południkowym.
- nr 538 Radzyń Chełmiński –Łasin – Nowe Miasto Lubawskie – Uzdowo – Rozdroże wraz z drogą nr 545 Działdowo – Nidzica – Jedwabno, wiążące ze sobą drogi krajowe nr 16,15,7 i 58.

7.1.2. Drogi powiatowe

Przez gminę Działdowo przebiega 18 dróg powiatowych o łącznej długości ponad 102km tworzące szkielet układu komunikacyjnego zapewniającego połączenie zarówno wewnątrz gminy jak również z zewnętrznym układem komunikacyjnym. Ponad 94% długości dróg powiatowych na terenie gminy posiadają nawierzchnię bitumiczną.

Tabela: Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Działdowo:

Lp.	Nr drogi powiatowej	Przebieg	Dł. drogi (całkowita)
1	1253 N	Rychnowo – Pacółtowo – Klęczkowo - Komorniki	6,4
2	1263 N	Brzeźno Maz.- Grzybiny - Myślęta -Turza Wielka	9,8
3	1264 N	Leszcz - Jankowice – Rączki - Moczysko	3
4	1265 N	Gardyny - Lipówka- dr. nr 1542 N	5,4

5	1284 N	dr. woj. 542,gr.pow.-Ruszkowo-Lipówka	7,6
6	1288 N	Wielki Łęck - Płośnica-Burkat	1,5
7	1290 N	Płośnica – Prioma - dr. woj. 544	1,5
8	1304 N	dr.woj.544 – Jabłonowo – Niechłonin – Narzym - Wola	9
9	1363 N	Działdowo – Prusinowo – Gnojno - Petrykozy	11,8
10	1365 N	dr.woj.544 – Kurki – Petrykozy -gr. woj. /Łążek/ 0	10,4
11	1367 N	Rywociny - gr. wojew. /Kęczewo/	1,3
12	1369 N	Jankowice - Mosznica	3,1
13	1371 N	Ruszkowo - Uzdowo	2,9
14	1373 N	dr.1263 N – Gralewo - Turza Wielka – Filice /dr.woj.542/	1,5 7,5
15	1542 N	dr.1284 N Ruszkowo-Sławkowo /dr.woj.538/	5,8
16	1544 N	Uzdowo – Kramarzewo - dr. wojew. 542	6,3
17	1587 N	Szkotowo – Zakrzewo – Sarnowo -Działdowo	2,3
18	1904 N	Klęczkowo – Krasnołąka - dr .pow. /Sarnowo/	5,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zarządu Dróg w Działdowie

7.1.3. Drogi gminne

Na terenie gminy znajduje się blisko 124 km dróg gminnych. Z czego tylko 11,3 km stanowią drogi z nawierzchnią bitumiczna lub betonową. Drogi gminne i wewnętrzne tworzą układ komunikacyjny bezpośrednio obsługujący sieć osadniczą (w tym rozproszoną), ośrodki turystyczne oraz zapewniają dojazd do pól i lasów.

7.2. Transport Kolejowy

System transportu kolejowego w Gminie Działdowo tworzą następujące linie kolejowe, obsługujące zarówno transport pasażerski, jak i towarowy:

- Linia znaczenia państwowego Nr 9 (E-65) magistrala (dwutorowa) Warszawa – Iława – Gdańsk – Gdynia, należąca do linii o państwowym znaczeniu, leży w międzynarodowym

korytarzu transportowym Gdańsk – Żylina. Linia na odcinku Gdynia – Warszawa jest zmodernizowana i przygotowana do jazdy pociągów z prędkością 160 km/h.

- Linia znaczenia państwowego Nr 216 Działdowo – Olsztyn Główny należąca do linii o państwowym znaczeniu linia pierwszorzędna.
- Nr 208 Chojnice – Działdowo, należąca do linii o państwowym znaczeniu linia pierwszorzędna (jednotorowa).
- Nr 966 Działdowo R102 – Działdowo R101 – będąca aktualnie nieużywana jednak jest możliwe przywrócenie ruchu pociągów na tej trasie.

Przez teren Gminy Działdowo przebiega również linia kolejowa Gralewo – Grzybiny – jest to kolej jednotorowa z przeznaczeniem do transportu towarowego kruszyw i obsługi zlokalizowanych w tym rejonie żwirowni (niezelektryfikowana).

Na terenie Gminy Działdowo przy liniach kolejowych znajdują się trzy przystanki osobowe, w miejscowościach: Burkat, Turza Wielka i Pierławki.

7.3. Gospodarka odpadami

Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych w gminie Działdowo prowadzone jest na zasadach określonych w ustawie o odpadach. Dokumentem ramowym kształtującym gospodarkę odpadami komunalnymi jest Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego na lata 2016-2022 przyjęty Uchwałą Nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r. Zgodnie z tym dokumentem gmina Działdowo przynależy do regionu Zachodniego.

Ponadto Gmina Działdowo należy do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna", który został powołany w 1997 r. Na terenie Gminy funkcjonuje zorganizowany system zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych obejmujący wszystkich mieszkańców, obsługiwany przez firmę wyłonioną w drodze przetargu.

Zbierane na terenie Gminy odpady kierowane są do:

- Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) – Instalacja mechaniczno–biologicznego przetwarzania odpadów w Działdowie, odpady: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, niesegregowane(zmieszane) odpady komunalne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe;
- Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych – Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów Kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji i zielonych w Zakrzewie, gm. w Działdowie, odpady: odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym opakowania ulegające biodegradacji;

- Składowiska odpadów w Zakrzewie, gm. Działdowo lub składowiska odpadów w Ciechanówku gm. Lidzbark, odpady: popioły z palenisk gospodarstw domowych;
- W przypadku wystąpienia awarii w/w instalacji RIPOK, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla woj. warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016, instalacją zastępczą jest Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Rudnie.

7.4. Infrastruktura techniczna

7.4.1. Sieć gazowa

Przez teren Gminy, wzdłuż drogi Brodnica – Mława, przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia. Na terenie Gminy znajdują się dwie stacje gazowe redukcyjno – pomiarowe wysokiego ciśnienia: w Kisinach i Księżym Dworze. Pomiędzy miejscowościami Wysoka i Niestoja projektowany jest gazociąg wysokiego ciśnienia.

W chwili obecnej większość ludności Gminy korzysta z butli gazowych. Natomiast z sieci gazowej korzysta ok. 16,2% mieszkańców Gminy.

7.4.2. Ciepłownictwo

Gospodarka cieplna w gminie opiera się o kotłownie i indywidualne źródła ciepła.

7.4.3. Zaopatrzenie w wodę

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2022 r., z wodociągu korzystało 83,6% mieszkańców. Gminny system wodociągowy opiera się na ośmiu ujęciach wody podziemnej zlokalizowanych w miejscowościach: Kurki, Gnojno, Turza Wielka, Wilamowo, Gąsiorowo, Ruszkowo, Uzdowo, Sławkowo.

7.4.4. Kanalizacja sanitarna i deszczowa

1) Kanalizacja sanitarna

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2022 r., z kanalizacji sanitarnej korzystało 41,8% mieszkańców jest to wartość zdecydowanie mniejsza niż dla całego powiatu (średnia dla powiatu Działdowskiego - 66,3%) jednakże tendencja jest z roku na rok wzrostowa. Ścieki są odprowadzane do 5 gminnych oczyszczalni ścieków.

Na obszarach wiejskich o dogodnych warunkach gruntowych, zamieszkałych przez małą liczbą mieszkańców stosuje się przydomowe oczyszczalnie ścieków. Dla tych obszarów zastosowanie małych przydomowych oczyszczalni jest najbardziej dogodnym rozwiązaniem pod względem ekonomicznym. Dodatkowo w miejscowościach gdzie sieć kanalizacyjna nie jest rozwinięta w znacznym stopniu, ścieki komunalne z gospodarstw domowych odprowadza

się do zbiorników bezodpływowych, skąd wywożone zostają taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków.

Na terenie Gminy i miasta Działdowa gospodarka ściekowa funkcjonuje w ramach dwóch aglomeracji:

- Aglomeracja Działdowo (obejmująca miejscowości: Rudolfowo, Komorniki, Księży Dwór, Kurki i Kisiny);
- Aglomeracja Uzdowo (obejmująca miejscowości Uzdowo, Kramarzewo,, Turza Wielka, Myślęta, Sławkowo, Grzybiny, Ruszkowo.

2) Kanalizacja deszczowa

Na terenie gminy nie ma zbiorczego systemu kanalizacji deszczowej. Fragmenty sieci realizowane są punktowo do obsługi poszczególnych inwestycji w miarę występowania potrzeb.

7.4.5. Elektroenergetyka

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się z poprzez istniejąca infrastrukturę elektroenergetyczną, w tym linie wysokiego napięcia, średniego napięcia i niskiego napięcia. Główny punkt zasilania 110kV/15kV z którego zaopatrywana jest gmina znajduje się na terenie miasta Działdowo. Połączony jest on liniami 110 kV ze stacjami w Nidzicy, Tuczkach, Skurpiach i Żurominie.

Przez teren gminy przebiegają linię wysokiego napięcia:

- WN 110 kV (Działdowo – Nidzica),
- WN 110 kV (Działdowo – Żuromin),
- WN 110 kV (Działdowo – Tuczki),
- WN 110 kV (Działdowo – FW Skurpie),

Istniejąca sieć energetyczna oraz jej układ i stan zapewniają odbiorcom wystarczające dostawy energii elektrycznej. Ogólny stan techniczny urządzeń zasilających teren gminy można określić jako dobry. Na bieżąco prowadzone są prace polegające na wymianie wyeksploatowanych urządzeń na nowe, zmniejszające możliwość wystąpienia awarii.

8. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Do zadań ponadlokalnych wynikających z opracowywanych programów wojewódzkich oraz innych opracowań w tym także wynikające z przyjętych w planie województwa kierunkach rozwoju należą:

- Prace na linii kolejowej nr 216 na odcinku Działdowo – Olsztyn,
- Modernizacja linii kolejowej E65/C-E65 na odcinku Warszawa – Gdynia obszar LCS Działdowo;
- Przebudowa linii 110 kV Nidzica – Działdowo;
- Przebudowa linii 110 kV Działdowo – Żuromin;
- Przebudowa linii 110 kV Działdowo – Tuczki;
- Odtworzenie kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta rzeki Wkra w km 219+370 - 226+870 i Kanału Brodowskiego w km 3+375 - 5+318, gm. Działdowo, gm. Iłowo-Osada;
- Zlewnia rzeki Wkra. Odtworzenie koryta cieku - rzeka Lipówka ze Strugą Lindenowską wraz z odbudową sieci urządzeń melioracji szczegółowych - rowy, wieś Wilamowo, Pożary, Lipówka, Gąsiorowo, Kramarzewo, Sławkowo, Ruszkowo, Mosznica, gm. Działdowo;
- Odtworzenie kształtowanie przekroju poprzecznego i podłużnego koryta rzeki Wkry na odcinku 226+870 236+500, gm. Kozłowo;
- Odtworzenie – kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta rzeki Szkotówki;
- Zlewnia rzeki Wkra. Odtworzenie koryta cieku – rzeka Wkra. Odbudowa systemu rowów wraz urządzeniami nawadniającymi wsi Niechłonin, Gruszka, Księży Dwór, gm. Działdowo, gm. Płośnica;
- Odtworzenie kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta Kanału Młyńskiego w km 10+380 15+108 w celu zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Działdowo i gruntów wsi Malinowo, gm. Działdowo, powiat działdowski;
- Modernizacja regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

9. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

9.1. Stan ładu przestrzennego

Gmina Działdowo posiada 51 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pokrywają one cały obszar gminy. Poniżej przedstawiono spis obowiązujących planów miejscowych oraz tych które wyłączono z obrotu prawnego.

1. Uchwała Nr XIII/77/95 Rady Gminy Działdowo z dnia 29.11.1995r. w sprawie uchwalenia zmiany w miejscowości Uzdowo miejscowego planu ogólnego zagospodarowania

przestrzennego Gminy Działdowo. Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego Nr 11, poz. 42 z 11.05.1996r.

2. Uchwała Nr XIX/37/96 Rady Gminy Działdowo z dnia 29.10.1996r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowościach: Gnojno, Grzybiny, Jankowice, Mosznica, Ruszkowo, Turza Wielka. Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego Nr 37, poz. 148 z 30.12.1996r.
3. Uchwała Nr XXVI/32/97 Rady Gminy Działdowo z dnia 19.09.1997r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowości Turza Wielka. Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego Nr 26, poz. 142 z 27.11.1997r.
4. Uchwała Nr XXX/15/98 Rady Gminy Działdowo z dnia 29.05.1998r. w sprawie Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowościach: Burkat, Kramarzewo, Kisiny, Księży Dwór, Malinowo, Petrykozy, Pożary, Uzdowo, Wysoka. Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego Nr 21, poz. 103 z 28.07.1998r.
5. Uchwała Nr XXXI/26/98 Rady Gminy Działdowo z dnia 18.06.1998r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowościach: Kisiny, Komorniki. Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego Nr 23, poz. 112 z 17.08.1998r.
6. Uchwała Nr XXXI/27/98 Rady Gminy Działdowo z dnia 18.06.1998r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowościach: Burkat, Gnojno, Kisiny, Księży Dwór, Malinowo, Pierławki, Zakrzewo. Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego Nr 23, poz. 113 z 17.08.1998r.
7. Uchwała Nr III/19/98 Rady Gminy Działdowo z dnia 30.12.1998r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowości Wysoka. Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego Nr 38 poz. 295 z 31.12.1998r.
8. Uchwała Nr III/20/98 Rady Gminy Działdowo z dnia 30.12.1998r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowości Pierławki. Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego Nr 38, poz. 296 z 31.12.1998r.
9. Uchwała Nr III/21/98 Rady Gminy Działdowo z dnia 30.12.1998r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowości Księży Dwór. Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego Nr 38 poz. 297 z 31.12.1998r.
10. Uchwała Nr III/22/98 Rady Gminy Działdowo z dnia 30.12.1998r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowości Burkat. Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego Nr 38, poz. 298 z 31.12.1998r.
11. Uchwała Nr XV/23/2000 Rady Gminy Działdowo z dnia 25.07.2000r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo

w miejscowości Ruszkowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 54 poz. 692 z 31.08.2000r.

12. Uchwała Nr XV/24/2000 Rady Gminy Działdowo z dnia 25.07.2000r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obszarach: złoża kruszywa „Grzybiny II" i Zakładów Górniczych Grzybiny, Brzeźno, Żabiny. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 57 poz. 730 z 18.09.2000r.
13. Uchwała Nr XV/25/2000 Rady Gminy Działdowo z dnia 25.07.2000r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowości Gnojenko. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 54 poz. 693 z 31.08.2000r.
14. Uchwała Nr XV/26/2000 Rady Gminy Działdowo z dnia 25.07.2000r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowości Gnojenko. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 54 poz. 694 z 31.08.2000r.
15. Uchwała Nr XVIII/64/01 Rady Gminy Działdowo z dnia 23.03.2001r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowościach: Burkat, Filice, Gnojno, Kisiny, Krasnołąka, Księży Dwór, Kurki, Malinowo, Pierławki, Uzdowo, Wysoka, Zakrzewo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 35 poz. 518 z 30.04.2001r.
16. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy obejmujący obszar w granicach administracyjnych gminy uchwalony uchwałą nr V/27/03 Rady Gminy Działdowo z dnia 21 lutego 2003 r. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 43 z 2003 r. poz. 592
17. Uchwała Nr XXIV/179/04 Rady Gminy Działdowo z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Komorniki. Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 8 lutego 2005r. Nr 10, poz. 203.
18. Uchwała Nr XXIV/180/04 Rady Gminy Działdowo z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Księży Dwór. Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 8 lutego 2005r. Nr 10, poz. 204.
19. Uchwała Nr XXXII/255/05 Rady Gminy Działdowo z dnia 28 października 2005 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Grzybiny. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 06.01.2006r. Nr 5 poz. 117.

20. Uchwała Nr XXXII/256/05 Rady Gminy Działdowo z dnia 28.10.2005r. w sprawie zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Działdowo w miejscowościach: Burkat, Filice, Gnojenko, Gnojno, Jankowice, Kisiny, Klęczkowo, Komorniki, Krasnołąka, Księży Dwór, Niestoja, Petrykozy, Rywociny, Turza Wielka, Uzdowo, Wysoka i Zakrzewo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13.12.2005 r. Nr 201 poz. 2104.
21. Uchwała Nr VIII/51/07 Rady Gminy Działdowo z dnia 11 kwietnia 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Grzybiny. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 11.06.2007 r. Nr 83 poz. 1279.
22. Uchwała Nr XX/130/07 Rady Gminy Działdowo z dnia 28.12.2007r.. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 stycznia 2008r. Nr 16 poz. 466.
23. Uchwała Nr XXII/157/08 Rady Gminy Działdowo z dnia 18.04.2008r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych Jankowice oraz Mosznica. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20.06.2008r. Nr 99 poz. 1727.
24. Uchwała Nr XLV/336/10 Rady Gminy Działdowo z dnia 19.02.2010r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 07.04.2010r. Nr 44 poz. 778.
25. Uchwała Nr IV/49/11 Rady Gminy Działdowo z dnia 31.03.2011r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 01.06.2011r. Nr 67 poz. 1107. –Rozstrzygnięcie nadzorcze PN 4131.198.2011 oraz Wyrok II SA/Ol 840/11 stwierdzające nieważność w całości.
26. Uchwała Nr XII/103/11 Rady Gminy Działdowo z dnia 15.11.2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Grzybiny. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 04.01.2012 r. poz. 2.
27. Uchwała Nr XVII/152/12 Rady Gminy Działdowo z dnia 22.03.2012 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9.05.2012r . poz. 1479.
28. Uchwała Nr XXII/178/12 Rady Gminy Działdowo z dnia 16.07.2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębie Wysoka. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29.08.2012r . poz. 2353.

29. Uchwała Nr XXIX/240/13 Rady Gminy Działdowo z dnia 24.01.2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo dla fragmentu wsi Burkat. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23.07.2013r . poz. 2353.
30. Uchwała Nr XXXIV/277/13 Rady Gminy Działdowo z dnia 21.06.2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo dla obszarów we wsiach Burkat i Filice. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20.08.2013r . poz. 2509.
31. Uchwała Nr XLIV/359/14 Rady Gminy Działdowo z dnia 8.05.2014 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo dla obszaru farmy wiatrowej „Grzybiny". Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 11.07.2014r . poz. 2527. Wyrok WSA w Olsztynie z dnia 4 grudnia 2014 r. stwierdzający nieważność w całości.
32. Uchwała Nr XLVII/392/14 Rady Gminy Działdowo z dnia 2.10.2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo dla obszarów we wsiach: Grzybiny, Wysoka, Sławkowo. Rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające nieważność w całości.
33. Uchwała Nr V/24/15 Rady Gminy Działdowo z dnia 29.01.2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Grzybiny. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13.03.2015 r. poz. 948.
34. Uchwała Nr X/61/15 Rady Gminy Działdowo z dnia 03.06.2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo dla obszarów we wsi Gąsiorowo, Lipówka. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24.07.2015 r. poz. 2762. Wyrok WSA z dnia 1 grudnia 2015 r. Sygn. akt II SA/Ol 960/15 stwierdzający nieważność w części.
35. Uchwała Nr X/62/15 Rady Gminy Działdowo z dnia 03.06.2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo dla obszarów we wsiach Jankowice, Gąsiorowo, Mosznica, Lipówka. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24.07.2015 r. poz. 2763. Wyrok WSA z dnia 5 listopada 2015 r. Sygn. akt II SA/Ol 961/15 stwierdzający nieważność w części
36. Uchwała Nr XIV/94/15 Rady Gminy Działdowo z dnia 28.10.2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 31.12.2015 r. poz. 5307. Wyrok WSA z dnia 22 marca 2016 r. Sygn. akt II SA/Ol 189/16 stwierdzający nieważność w części.
37. Uchwała Nr XX/147/16 Rady Gminy Działdowo z dnia 22.04.2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy

Działdowo dla obszaru farmy wiatrowej „Klęczkowo – Krasnołąka”. Rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające nieważność w całości.

38. Uchwała Nr XX/148/16 Rady Gminy Działdowo z dnia 22.04.2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Petrykozy, Klęczkowo, Krasnołąka, Turza Wielka, Niestoja, Ruszkowo, Sławkowo, Pierławki, Burkat. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17.06.2016 r. poz. 2521.
39. Uchwała Nr XLI/348/18 Rady Gminy Działdowo z dnia 24.05.2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Grzybiny, Sławkowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18.07.2018 r. poz. 3235. Rozstrzygnięcie nadzorcze NR.PN.4131.258.2018 z dnia 13.07.2018 r. stwierdzające nieważność w całości.
40. Uchwała Nr XLI/349/18 Rady Gminy Działdowo z dnia 24.05.2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Burkat, Filice, Grzybiny, Kisiny, Komorniki, Księży Dwór, Kurki, Ruszkowo, Wysoka. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18.07.2018 r. poz. 3239. Rozstrzygnięcie nadzorcze NR.PN.4131.260.2018 z dnia 13.07.2018 r. stwierdzające nieważność w całości.
41. Uchwała Nr VI/41/19 Rady Gminy Działdowo z dnia 7.02.2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Klęczkowo, Krasnołąka, Pożary, Wilamowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 4.03.2019 r. poz. 1175.
42. Uchwała Nr VI/42/19 Rady Gminy Działdowo z dnia 7.02.2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Grzybiny, Myślęta, Uzdowo, Turza Wielka, Kramarzewo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29.03.2019 r. poz. 1595. Rozstrzygnięcie nadzorcze NR.PN.4131.181.2019 z dnia 27.03.2019 r. stwierdzające nieważność w części.
43. Uchwała Nr VI/43/19 Rady Gminy Działdowo z dnia 7.02.2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Gnojenko, Grzybiny, Sławkowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.03.2019 r. poz. 1536. Rozstrzygnięcie nadzorcze NR.PN.4131.141.2019 z dnia 25.03.2019 r. stwierdzające nieważność w części.
44. Uchwała Nr VII/56/19 Rady Gminy Działdowo z dnia 19.03.2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Burkat, Filice, Grzybiny, Kisiny, Komorniki, Księży Dwór, Kurki, Ruszkowo, Wysoka. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.04.2019 r. poz. 2236.

45. Uchwała Nr VII/57/19 Rady Gminy Działdowo z dnia 19.03.2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Pierławki. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.04.2019 r. poz. 2237.
46. Uchwała Nr VIII/67/19 Rady Gminy Działdowo z dnia 24.04.2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Jankowice, Mosznica, Lipówka, Gąsiorowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 6.06.2019 r. poz. 2895. Rozstrzygnięcie nadzorcze NR.PN.4131.285.2019 z dnia 3.06.2019 r. stwierdzające nieważność w części.
47. Uchwała Nr XI/97/19 Rady Gminy Działdowo z dnia 18.07.2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Księży Dwór, Petrykozy, Wysoka. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3.09.2019 r. poz. 4299.
48. Uchwała Nr XI/98/19 Rady Gminy Działdowo z dnia 18.07.2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Komorniki, Burkat, Pierławki, Kisiny. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3.09.2019 r. poz. 4300.
49. Uchwała Nr XI/99/19 Rady Gminy Działdowo z dnia 18.07.2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Burkat, Komorniki, Niestoja, Filice, Krasnołąka. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 10.09.2019 r. poz. 4462. Rozstrzygnięcie nadzorcze NR.PN.4131.472.2019 z dnia 5.09.2019 r. stwierdzające nieważność w części.
50. Uchwała Nr XXXIV/243/21 Rady Gminy Działdowo z dnia 29.01.2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Burkat. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16.02.2021 r. poz. 699.
51. Uchwała Nr XLI/314/21 Rady Gminy Działdowo w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo „Farmy fotowoltaiczne” w obrębach geodezyjnych Burkat i Jankowice. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14.09.2021 r., poz. 3850.
52. Uchwała Nr LI/394/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 29.03.2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych Burkat i Kisiny. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24.05.2022 r. poz. 2493.
53. Uchwała Nr LI/395/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 29.03.2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w obrębach

geodezyjnych: Pierławki, Uzdowo, Wysoka, Ruszkowo. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13.06.2022 r., poz. 2790.

54. Uchwała Nr LII/405/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 08.04.2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Zakrzewo, Rywoczyny, Kramarzewo, Księży Dwór, Wysoka, Pierławki, Niestoja, Komorniki, Klęczkowo, Sławkowo, Ruszkowo, Lipówka, Jankowice, Grzybiny, Krasnołąka. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 08.06.2022 r., poz. 2721.
55. Uchwała Nr LIV/421/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 25.05.2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Księży Dwór. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 10.08.2022 r., poz. 3571.
56. Uchwała Nr LIV/422/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 25.05.2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w obrębach geodezyjnych: Uzdowo, Burkat, Komorniki, Kisiny. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 10.08.2022 r., poz. 3572.
57. Uchwała Nr LXIV/470/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 27.10.2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Grzybiny. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 06.12.2022 r., poz. 5432.
58. Uchwała Nr LXVI/480/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 30.11.2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Komorniki. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14.02.2023 r., poz. 1021.
59. Uchwała Nr LXVI/481/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 30.11.2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Filice. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 07.02.2023 r., poz. 840.
60. Uchwała Nr LXVI/482/22 Rady Gminy Działdowo z dnia 30.11.2022 r. w sprawie w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w obrębie geodezyjnym Kisiny. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 02.02.2023 r., poz. 741.

9.2. Analiza ekonomiczna

Analiza ekonomiczna gminy dotyczyć ma nie tylko porównania rocznych wpływów i wydatków jednostki, ale ma być również próbą odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób kształtowały się te działy w ciągu ostatnich lat, jaki miały wpływ na deficyt budżetowy gminy. W dalszej części nastąpi także ocena możliwości inwestycyjnych gminy, stąd w analizie ekonomicznej niezbędnym jest również odniesienie się do części inwestycyjnej budżetu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju sieci infrastruktury technicznej czy budownictwa w gminie.

Wykres: Dochody gminy ogółem w zł w latach 2010-2022

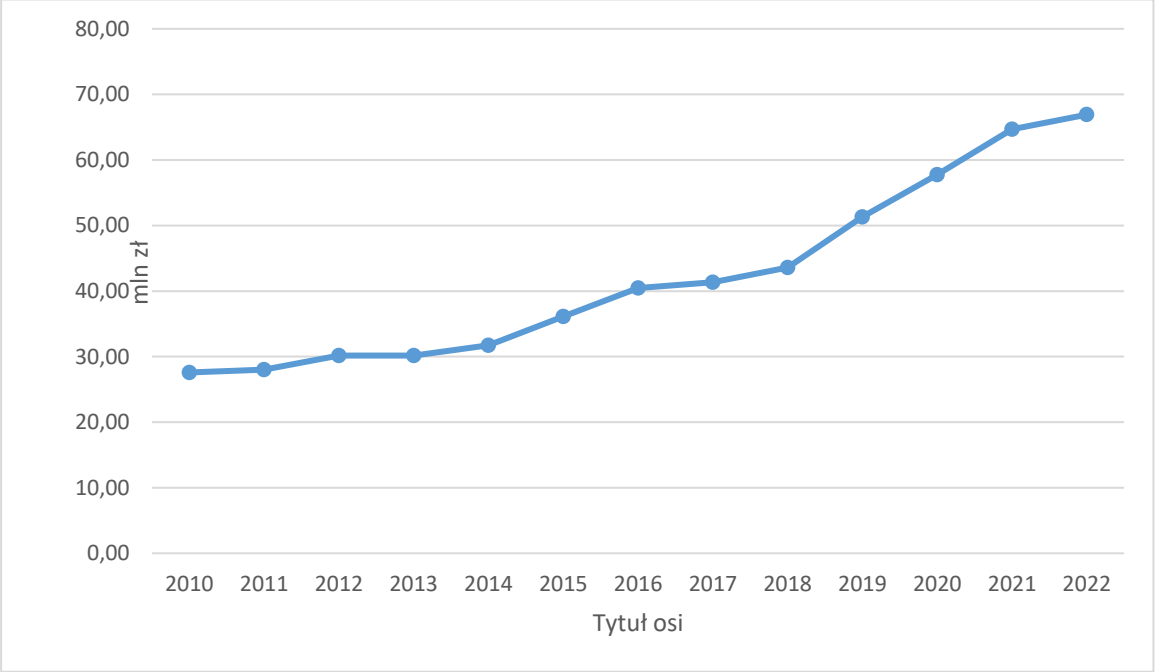

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Budżet gminy Działdowo po stronie dochodów wykazuje stałą, wzrostową tendencję. Z największymi wzrostami mamy do czynienia w latach 2015-2016 i 2019-2021. Po każdym spowolnieniu wzrostu dochodów następował ich większy wzrost. W badanym okresie dochody gminy wzrosły o ponad 100%. Średni przyrost dochodów to ponad 3,2 mln zł rocznie. Analogicznie sytuacja wygląda po przeliczeniu dochodów gminy na jednego mieszkańca.

Wykres: Dochody gminy w zł na jednego mieszkańca w latach 2010-2022

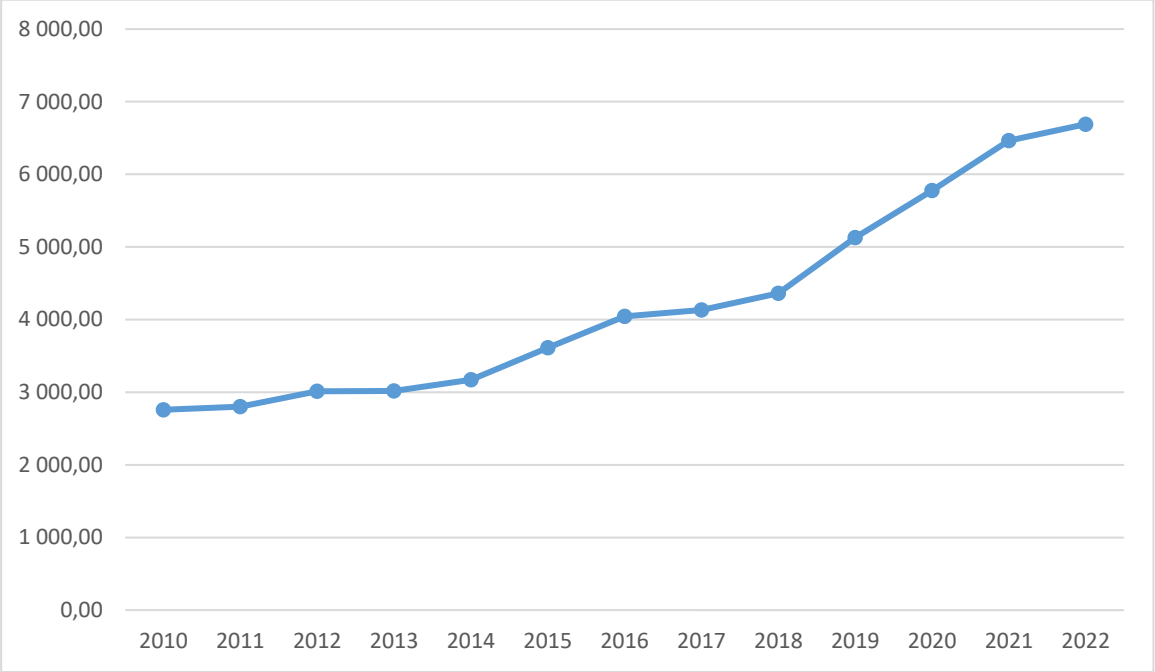

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Odnotowania wymaga tożsamość przebiegu obu powyższych wykresów: w momencie wzrostu dochodów, w podobnym tempie wzrastają dochody na jednego mieszkańca, podobnie w przypadku sporadycznych spadków dochodów. Wskazuje to na niewielki wpływ wahań liczby mieszkańców na wielkość wpływów do budżetu gminy.

Poza subwencjami i dotacjami, najważniejszym źródłem dochodów gminy są tzw. dochody własne. Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego źródłami dochodów własnych są:

1) wpływy z podatków:
   - od nieruchomości,
   - rolnego,
   - leśnego,
   - od środków transportowych,
   - dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej,
   - od spadków i darowizn,
   - od czynności cywilnoprawnych;
2) wpływy z opłat:
   - skarbowej,
   - targowej,
   - miejscowej, uzdrowiskowej i od posiadania psów,
   - reklamowej,

- eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze,
- innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów;

3) dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych;
4) dochody z majątku gminy;
5) spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy;
6) dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach;
7) 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
8) odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
9) odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy;
10) odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
11) dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego;
12) inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów.

Wykres Dochody własne gminy w zł w latach 2010-2022

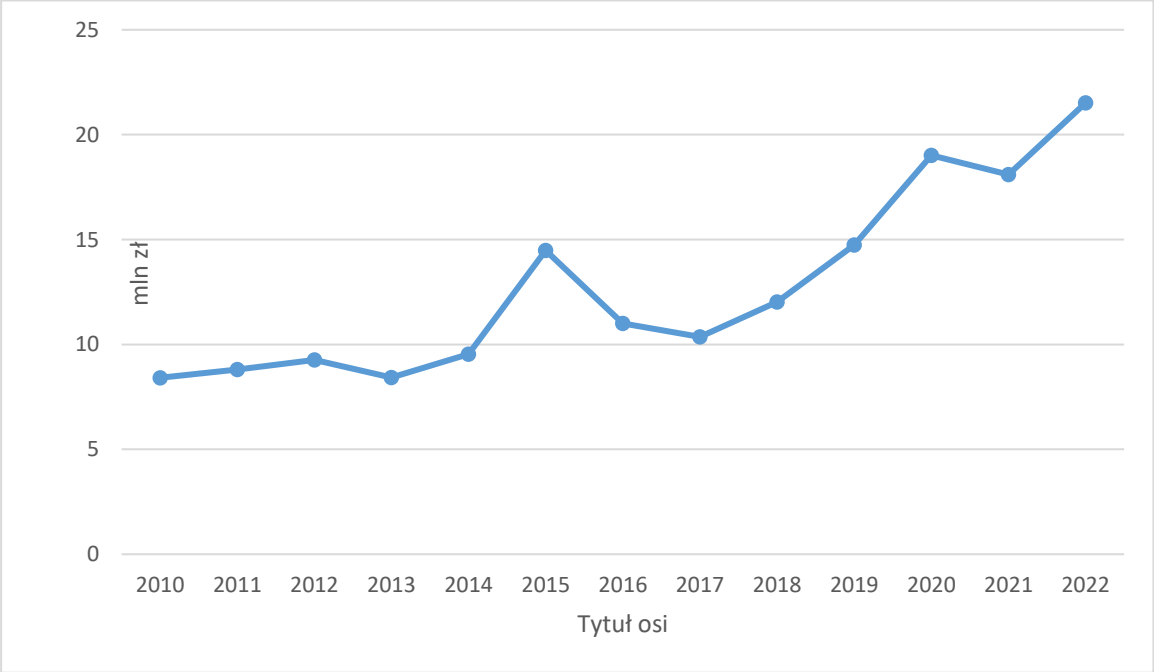

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Analiza wielkości dochodów własnych gminy Działdowo potwierdza regularność wzrostu jak w przypadku dochodów ogółem. Poza większym spadkiem w roku 2016 oraz nieznacznym w roku 2013 dochody własne gminy stale się zwiększają, a największy przyrost dochodów obserwuje się w 2015 r., kiedy to wzrosły o ponad 4,9 mln zł. Najniższe dochody własne gmina uzyskała w roku 2010, najwyższe w roku 2022, przy czym różnica między tymi wartościami wynosi ponad 13,1 mln zł. Średnio z dochodów własnych gmina uzyskuje rocznie 12,7 mln zł. Wśród źródeł dochodów, oprócz wyżej wymienionych, są również środki, jakie gmina pozyskuje z zewnętrznych źródeł finansowania.

Wykres: Dochody w zł z zewnętrznych źródeł finansowania (w tym środki z Unii Europejskiej)

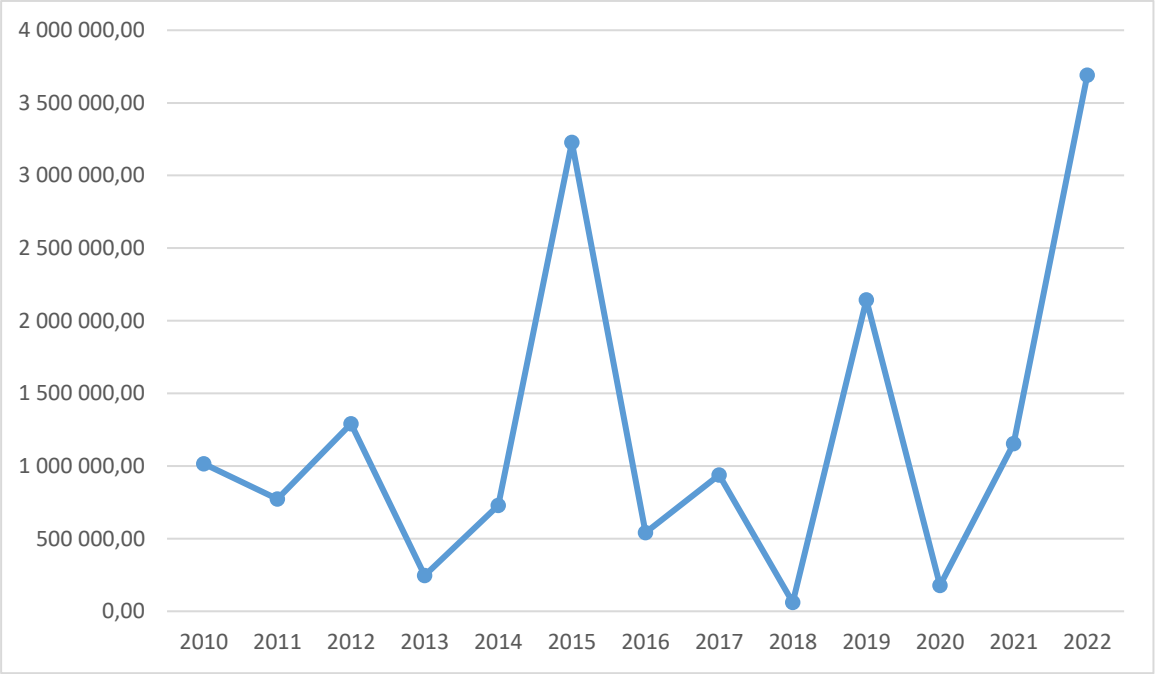

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wielkość środków, jakie gmina pozyskuje z zewnętrznych źródeł (w tym również z dotacji Skarbu Państwa) zależna jest od kondycji finansowej jednostki, planowanych zadań inwestycyjnych, dostępnych do pozyskania środków (ogłaszanych konkursów) oraz konkurencji w pozyskaniu tych samych środków ze strony innych jednostek. Największy poziom dochodów gmina Działdowo z tego tytułu otrzymała w roku 2015 (3,2 mln zł) oraz w 2022 r. (3,6 mln zł). Poza tym czasem absorpcja środków jest dużo niższa oraz zmienna i oscyluje w granicach 0,1-2,1 mln. zł. Średnio rocznie gmina uzyskiwała w badanym okresie ok. 1,2 mln zł. Uzyskiwane fundusze stanowiły od 0,1% (rok 2018) do 9% (rok 2015) dochodów ogółem gminy.

Wydatki gminy Działdowo ukierunkowane są na rozwój społeczno-ekonomiczny i zaspakajanie potrzeb mieszkającej na jej terenie ludności. Dzielą się na majątkowe, w tym inwestycyjne oraz bieżące, do których zalicza się m.in. świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na wynagrodzenia, a także wydatki na obsługę długu.

Wykres Wydatki ogółem gminy w zł w latach 2010-2022

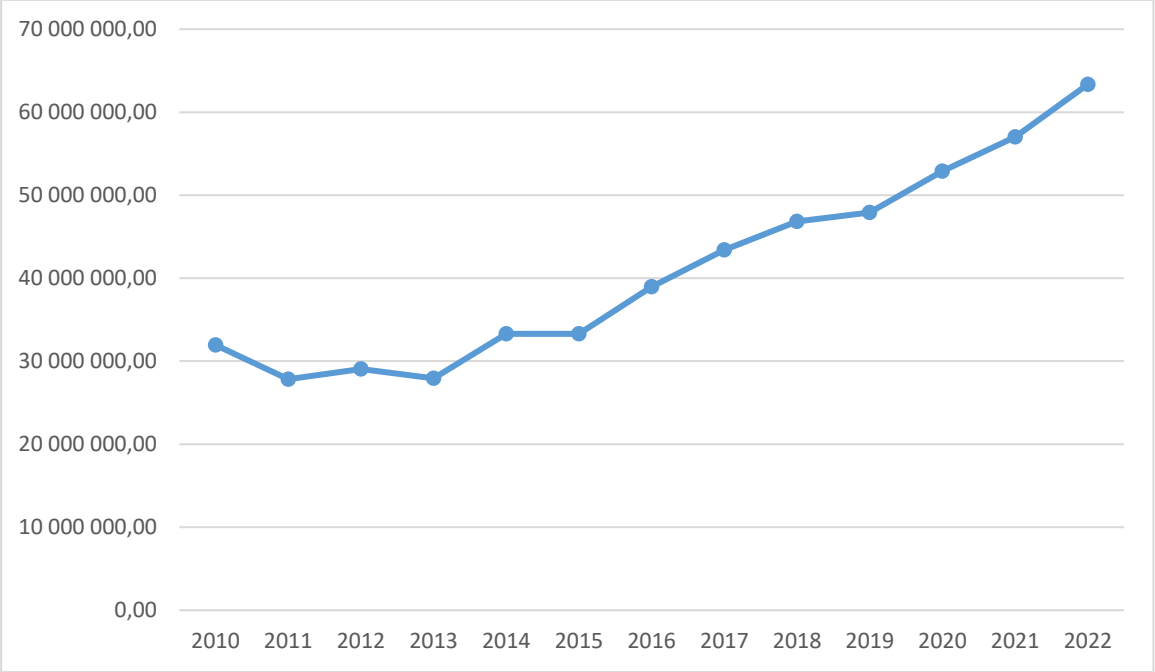

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wydatki gminy, podobnie jak dochody, wykazują stałą tendencję wzrostową. Poza rokiem 2013, kiedy nastąpił lekki spadek wydatków, każdego roku odnotowuje się wzrost wydatków z 31,4 mln zł w 2010 r. do 63,3 mln zł w 2022 r. Stanowi to ponad 100% wzrost. Średni przyrost wydatków to ok. 1,9 mln zł rocznie przy ok. 2,8 mln zł przyrostu dochodów rocznie. Wzrost dochodów ma swoje przełożenie również w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Podobnie, jak w przypadku dochodów tak i wydatków, zauważalna jest tożsamość przebiegu obu wykresów.

Wykres Wydatki majątkowe gminy w zł w latach 2010-2022 (w tym inwestycyjne)

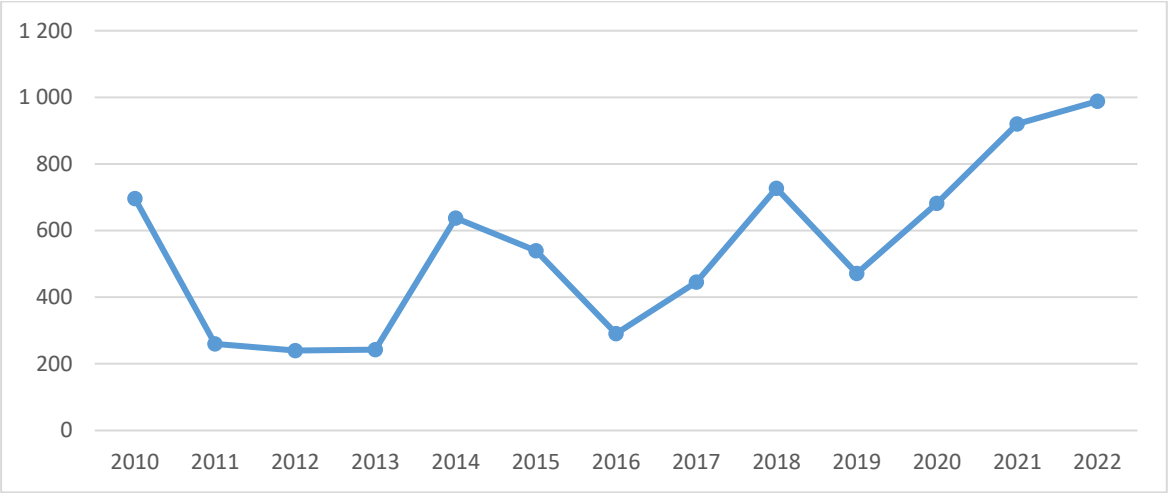

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wydatki gminy na inwestycje, z racji na ograniczoność środków budżetowych, nie mogą być wysokie rok do roku. Mimo zauważalnej tendencji wzrostowej w wydatkowaniu środków, w celu racjonalnego zarządzania długiem publicznym samorząd decyduje się na okresy zwiększonych wydatków na inwestycje oraz okresy, gdzie te wydatki są mniejsze. W przypadku badanego okresu w gminie Działdowo również widoczny jest taki trend. Można stwierdzić, że cykl wydatków inwestycyjnych zamyka się w okresach 3-4 letnich, po których następuje odciążenie budżetu. Największe wydatki zaobserwować można w latach 2018-2022, gdzie poziom wydatków wynosił ponad 5 mln zł, najmniejsze w latach 2011-2013 – tu średnie wydatki nie przekroczyły kwoty 2,5 mln zł.
Relacja dochodów i wydatków w ich wartościach bezwzględnych zawsze rodzi pytanie o wielkość deficytu budżetowego. W przypadku gminy Działdowo przedstawia się on następująco:

W badanym okresie przez cztery lata gmina Działdowo odnotowywała, podobnie jak większość gmin w kraju, deficyt budżetowy. Częściej natomiast, bo w latach 2011, 2012, 2013, 2015, 2016, 2019 - 2022 odnotowuje się nadwyżkę budżetową. Warto zauważyć, że w większości są to lata, w których wydatki inwestycyjne gminy były na niższym poziomie niż zwykle.
Na sytuację ekonomiczną gminy wpływają jednak nie tylko przepływy pieniężne w budżecie gminnym. Można powiedzieć, że są one pochodną ogólnej sytuacji materialnej mieszkańców gminy, a ta z kolei zależy od uwarunkowań stymulujących bądź destymulujących oszczędzanie, wydawanie pieniędzy, ogólniej – obieg pieniądza.
Pierwszym z uwarunkowań jest ilość podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Głównym wyznacznikiem lokowania nowej działalności w danym miejscu (gminie) jest wielkość zysku i

jak największe minimalizowanie strat. Osoby lokujące swoją działalność kierują się więc racjonalnym rozeznaniem wszelkich aspektów ekonomicznych prowadzenia tej działalności. Działalność ta, rozumiana jako szeroko pojęte usługi, będzie się rozwijała tylko na terenach sprzyjających takiemu rozwojowi. Poniższa tabela prezentuje ilość podmiotów gospodarki narodowej w gminie Działdowo. Wielkość ta nawiązuje do rejestru REGON, w którym umieszczane są:

- osoby prawne,
- jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne,
- jednostki lokalne tych podmiotów.

Informacje z rejestru dają zatem obraz ilości podmiotów, które w głównej mierze będą korzystały z funkcji usługowej lub produkcyjnej zabudowy.

Wykres Liczba podmiotów gospodarki narodowej

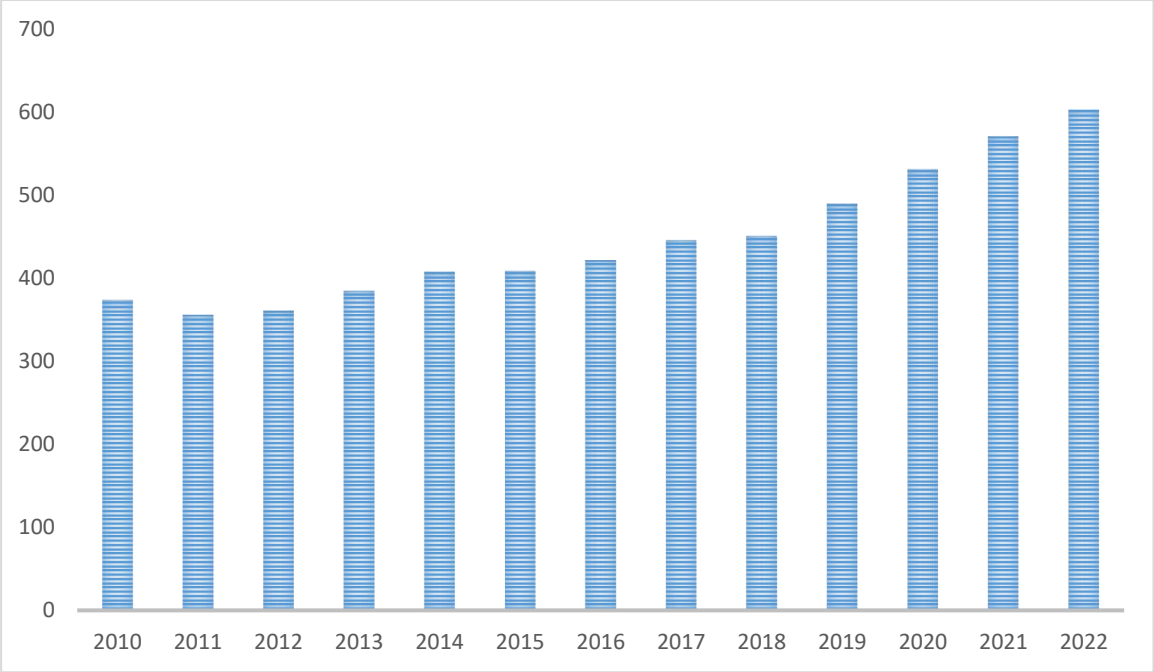

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie rośnie. Choć w roku 2011 można zaobserwować lekką zmianę trendu, to można stwierdzić, że miała ono charakter tymczasowy. Od 2010 r. liczba podmiotów gospodarczych w gminie wzrosła aż o 229.

Drugą istotną cechą wpływającą na kondycję ekonomiczną gminy jest budownictwo mieszkaniowe. Analiza w tym zakresie została wykonana w rozdziale 1.4.

9.3. Analiza środowiskowa

W kontekście rozwoju różnych form zabudowy obecnie uwarunkowania środowiskowe kojarzone są raczej z ograniczeniami. Dotyczy to głównie zabudowy usługowej oraz przemysłowej, w mniejszym stopniu mieszkaniowej.

Analiza stanu środowiska, przedstawiona w rozdziale 2, jego głównych zagrożeń i określenie kierunków jego ochrony była podstawą określenia przyrodniczych predyspozycji terenów do kształtowania jej struktury funkcjonalno-przestrzennej. I tak wskazuje się następujące obszary o szczególnych uwarunkowaniach środowiskowych w kontekście lokalizacji zabudowy:

1) wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów odrębnych:
- obszary objęte ograniczeniami w zabudowie na podstawie przepisów o ochronie przyrody,
- tereny wzdłuż dróg w odległościach określonych w przepisach drogowych,
- tereny wzdłuż gazociągu w odległościach określonych w przepisach odrębnych,
- tereny w strefach sanitarnych od cmentarzy lub strefach ochrony ujęć wody,

2) niekorzystne dla zabudowy ze względu na niekorzystne warunki ekofizjograficzne (gruntowe, topoklimatyczne, występujące cenne elementy środowiska przyrodniczego do bezwzględnego zachowania i ochrony, a także ze względu na istniejące i potencjalne zagrożenia środowiska). Do terenów niekorzystnych dla zabudowy należą:
- pasy technologiczne linii elektroenergetycznych (niekorzystne dla niektórych typów zabudowy, szerokości określane przez zarządców sieci),
- lasy,
- doliny rzeczne,
- grunty organiczne,
- tereny podmokłe,

3) średnio korzystne dla zabudowy i korzystne z ograniczeniami. Do terenów średnio korzystnych i korzystnych z ograniczeniami należą:
- obszary gleb chronionych klasy III,
- korytarze ekologiczne,
- obszary zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych.

Biorąc pod uwagę skalę występowania wymienionych uwarunkowań oraz analizując ich wpływ na możliwości rozwojowe gminy można stwierdzić, że przy zachowaniu przepisów odrębnych regulujących ich funkcjonowanie nie stanowią one znaczącej przeszkody do rozwoju różnych form zabudowy w gminie. W dalszym ciągu istnieje także w gminie rezerwuar terenów o korzystnych warunkach do rozwoju zabudowy.

9.4. Analiza społeczna

Analiza społeczna została przedstawiona w rozdziale 3.

9.5. Prognozy demograficzne

Zgodnie z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jednym z elementów bilansu terenów powinna być prognoza demograficzna. Jej zadaniem jest wskazanie, jak będzie wyglądała sytuacja demograficzna gminy w zakładanej perspektywie przyszłego szacowania zapotrzebowania na zabudowę.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na wykonaną już dla każdej gminy w Polsce, prognozę demograficzną, sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny[1]. W przypadku gminy Działdowo przedstawia się ona następująco:

Tabela: Prognoza demograficzna Głównego Urzędu Statystycznego

Rok	Liczba ludności
2016	9 897
2017	9 887
2018	9 877
2019	9 868
2020	9 856
2021	9 845
2022	9 834
2023	9 825
2024	9 819
2025	9 817
2026	9 809

[1] https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html

2027	9 803
2028	9 794
2029	9 788
2030	9 783

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Prognoza ta co prawda nie dotyczy wymaganego horyzontu czasowego, niemniej jednak wskazuje, że do roku 2030 ludność gminy Działdowo (przy założeniu niezmienności uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych) zmniejszy się o 114 osób w stosunku do roku 2016. Z uwagi na fakt, że horyzont prognozy obejmuje lata, które już minęły, można dokonać oceny trafności zaprognozowanych danych. W wyniku analizy zaprognozowanych danych stwierdzono, że część z nich w latach 2016-2023 nie odpowiada rzeczywistym wartościom liczby ludności, a zatem można stwierdzić, że prognoza w tym zakresie nie była trafna. Biorąc powyższe pod uwagę, aby nie obciążać końcowego wyniku zbyt dużym marginesem błędu, posłużono się jedynie danymi o rzeczywistej liczbie ludności udostępnionymi przez GUS. Prognoza zostanie opracowana metodami statystycznymi.

Przed przystąpieniem do opracowania prognozy należy zwrócić uwagę na dwie rzeczy. Pierwsza to perspektywa czasowa prognozy. Zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określając zapotrzebowanie na nową zabudowę bierze się pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat. Wydaje się więc zasadne, aby i prognoza demograficzna opierała się właśnie na takim okresie. Drugą kwestią, związaną z okresem prognozy, jest jej dokładność. Jak wskazuje piśmiennictwo[2], horyzont prognozy jest tym czynnikiem, który ma największy wpływ na jej dokładność. Im dłuższy horyzont, tym prognoza mniej dokładna, lub – inaczej mówiąc – prognoza przejawia największą dokładność, gdy jest „na teraz". Stąd, jak wskazuje literatura, za wiarygodną (prawdziwą) prognozę należy traktować tylko taką, która jednocześnie określa prawdopodobieństwo wystąpienia prognozowanego stanu w przyszłości. Powyższe rozważania mają o tyle istotne znaczenie, gdyż sporządzana prognoza demograficzna, jak wspomniano wyżej, będzie posiadała 30-letni horyzont czasowy, a więc należy do prognoz długoterminowych o (najczęściej) małym prawdopodobieństwie spełnienia.

[2] *Zarządzanie przestrzenne. Teoretyczne i praktyczne aspekty prognozowania finansowych skutków opracowań planistycznych* pod red. Tomasza Bajerowskiego. Olsztyn 2008, s. 52.

Tabela Liczba ludności gminy w latach 2005-2022

Rok	Liczba ludności
2005	9489
2006	9478
2007	9509
2008	9514
2009	9547
2010	9827
2011	9777
2012	9809
2013	9836
2014	9823
2015	9871
2016	9897
2017	9899
2018	9876
2019	9821
2020	9494
2021	9454
2022	9536

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres Zmiana liczby ludności gminy w latach 2005-2052

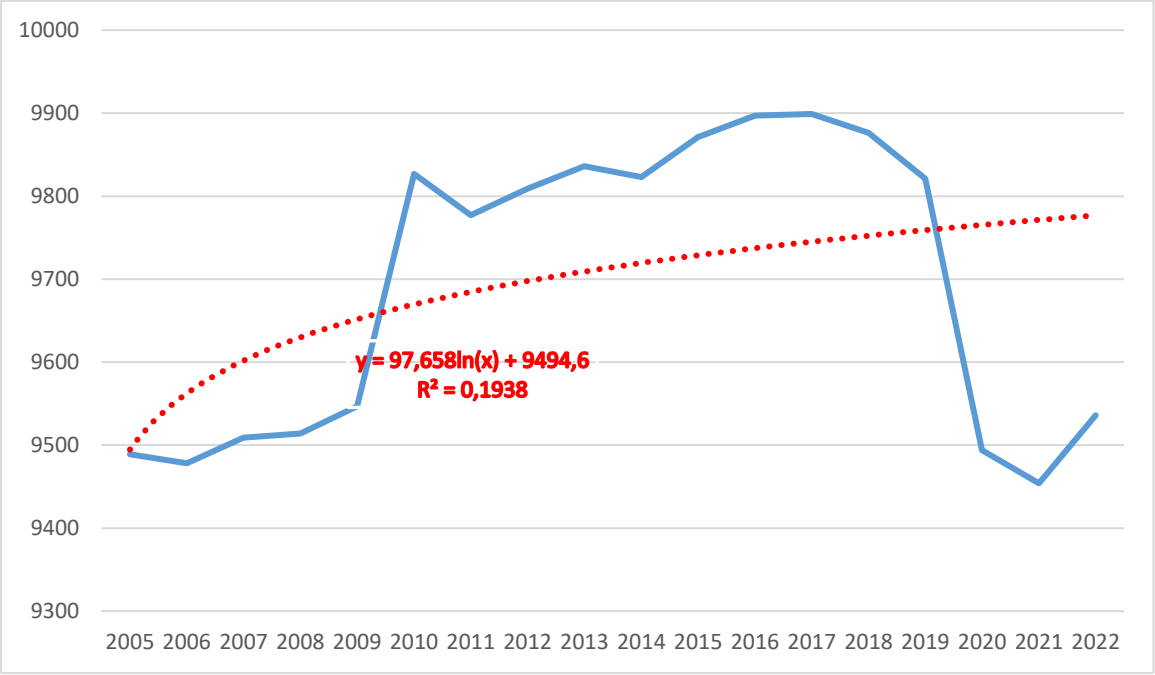

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Zarówno z tabeli, jak i z wykresu jednoznacznie wynika, że liczba ludności gminy co do zasady rośnie. Co prawda można wyróżnić okresy, gdy następuje spadek liczby mieszkańców, niemniej jednak generalna tendencja w większości badanego okresu jest rosnąca. W celu pełniejszego zobrazowania zmian zachodzących w liczbie ludności, wyznaczono trend tych zmian, ukazany na wykresie jako czerwona linia przerywana. W celu jak najdokładniejszego ukazania zależności posłużono się trendem logarytmicznym, którego współczynnik determinacji był najwyższy spośród dostępnych[3]. W przedmiotowym przypadku wynosi on 0,2. Za pomocą funkcji statystycznych programu Excel wyznaczono również równanie matematyczne, opisujące zmianę liczby ludności od kolejnego roku, gdzie zmienna X stanowi kolejny rok w modelu danych (2005 – rok 1, 2011 – rok 7, 2023 – rok 19, pierwszy rok prognozy itp.). Za pomocą uzyskanych narzędzi można dokonać prognozy liczby ludności na kolejnych trzydzieści lat, a więc do roku 2052.

[3] Współczynnik determinacji (inaczej współczynnik dopasowania) jest wartością ukazująca siłę zależności dwóch cech (w niniejszym opracowaniu: danego roku oraz liczby ludności). Przyjmuje wartości od 0 do 1, im większa wartość tym siła dopasowania jest większa, a sprawdzalność prognozy wyższa.

Wykres Prognoza liczby ludności do roku 2052

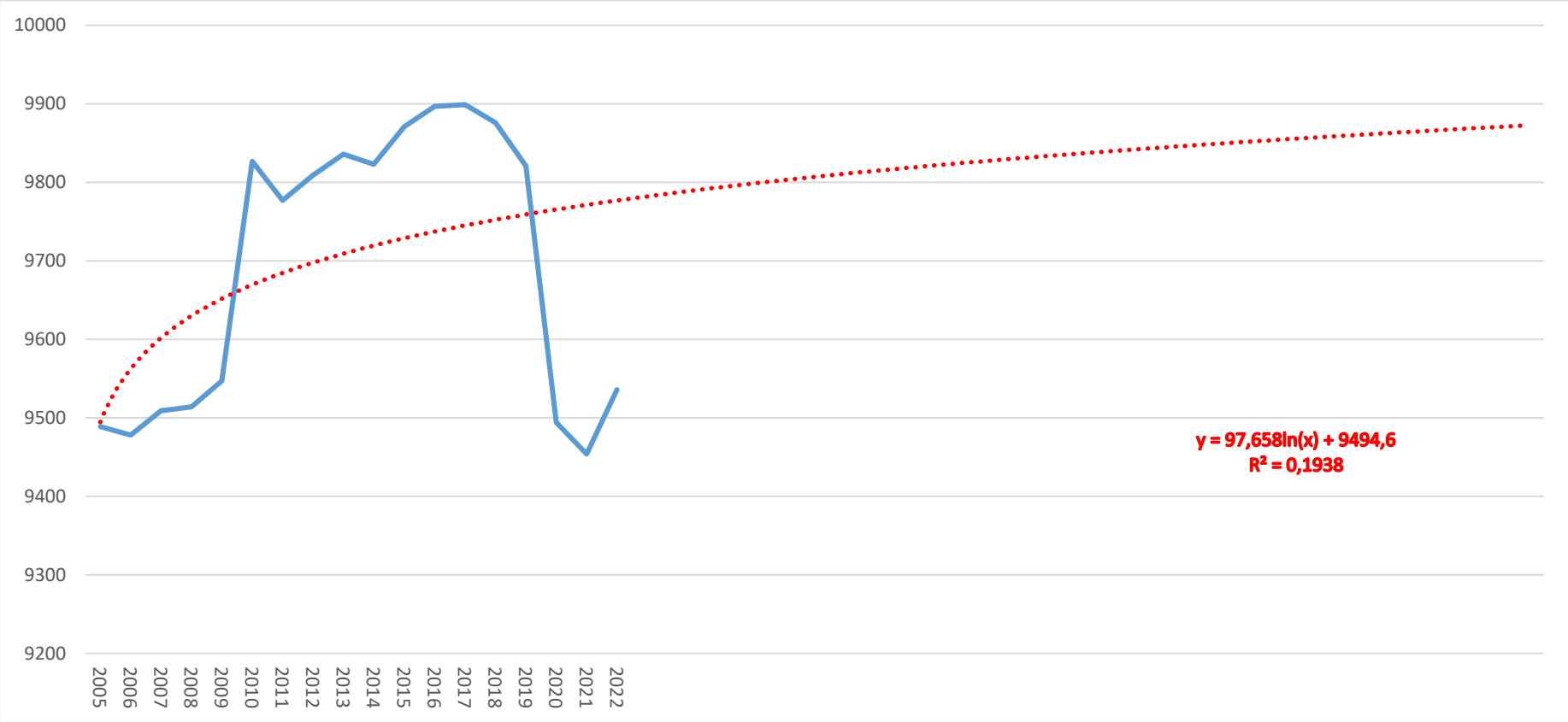

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres powyżej stanowi graficzną interpretację prognozy demograficznej w gminie Działdowo. Linia trendu wskazuje na spadek nieznaczny mieszkańców w ciągu 30 lat. W celu przedstawienia wyników prognozy w liczbach bezwzględnych należy pod otrzymany wzór

$$y = 177{,}59 \ln x + 9392{,}8$$

podstawić kolejne lata prognozy.

Tabela Prognoza demograficzna w liczbach bezwzględnych

Kolejny rok prognozy	Rok	Liczba ludności
	2005	9 489
	2006	9478
	2007	9509
	2008	9 514
	2009	9547
	2010	9827
	2011	9 777
	2012	9809
	2013	9836
	2014	9 823
	2015	9871
	2016	9897
	2017	9 899
	2018	9876
	2019	9821
	2020	9831
	2021	9823
	2022	9 906
1	2023	9495
2	2024	9562
3	2025	9602
4	2026	9630
5	2027	9652

6	2028	9670
7	2029	9685
8	2030	9698
9	2031	9709
10	2032	9719
11	2033	9729
12	2034	9737
13	2035	9745
14	2036	9752
15	2037	9759
16	2038	9765
17	2039	9771
18	2040	9777
19	2041	9782
20	2042	9787
21	2043	9792
22	2044	9796
23	2045	9801
24	2046	9805
25	2047	9809
26	2048	9813
27	2049	9816
28	2050	9820
29	2051	9823
30	2052	9827

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Z tabeli powyżej wynika, że w ostatnim roku prognozy (rok 2052), uwzględniając tendencje z poprzednich lat, liczba ludności powinna wynosić 9827 osób, co oznacza wyrównanie liczby ludności gminy z okresu z przed pandemii.

Niniejsza prognoza nie obejmuje migracji w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, bowiem gmina Działdowo do niego nie należy.

9.6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Układ drogowy gminy stanowią drogi wojewódzkie, powiatowe oraz sieć dróg gminnych, z których następuje bezpośrednia komunikacja nieruchomości. Większość głównych dróg gminnych posiada nawierzchnię utwardzoną, jedynie drogi poboczne służące jako dojazd do pól, posiadają nawierzchnię gruntową. Stan nawierzchni drogowych ocenia się jako średni i wymagający bieżących napraw. Samorząd gminny sukcesywnie inwestuje w utrzymanie ciągów komunikacyjnych. Z tego względu możliwości finansowania przez gminę zaplanowanych ciągów dróg w ich docelowym standardzie są znacznie ograniczone. Pozytywnym aspektem jest to, że zabudowa miejscowości gminnych koncentruje się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych, a polityka przestrzenna gminy określona w obowiązującym studium utrzymuje ten trend. Omówiony stan zaopatrzenia w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną wskazuje na dobrze rozwinięty system wodociągowy i słabo rozwinięty system kanalizacyjny. Brak systemu kanalizacyjnego obejmującego całość gminy powoduje, że gmina, chcąc wprowadzić zbiorowy system odprowadzania ścieków, musiałaby go w wielu miejscowościach stworzyć w zasadzie od podstaw, co wygenerowałoby koszty wielokrotnie przewyższające środki, jakimi dysponuje w rocznym budżecie. Można stwierdzić, że taka operacja przewyższa możliwości finansowe gminy w tym zakresie. Niemniej jednak należy również zwrócić uwagę, że obowiązujące przepisy, a zwłaszcza ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie nie nakładają na inwestorów bezwzględnego obowiązku przyłączenia się do sieci wodociągowej czy kanalizacyjnej, dopuszczając jednocześnie – tam, gdzie przyłączenie do sieci jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadnione – rozwiązania indywidualne. Również orzecznictwo sądowe w dziedzinie planowania przestrzennego zakazuje umieszczania w dokumentach planistycznych nakazu przyłączenia do sieci[4].

[4] Por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 1 czerwca 2012 r., II OSK 684/12: *„Władztwo planistyczne gminy generalnie nie uzasadnia wprowadzania zakazu wyposażania terenów przeznaczonych w planie na rozwój budownictwa mieszkaniowego w elementarne wyposażenie, a w szczególności w szczelne, bezodpływowe zbiorniki.”*

Co do zasady zatem można stwierdzić, że obecność sieci kanalizacji sanitarnej w gminie, choć podnosi jakość życia mieszkańców oraz ułatwia inwestowanie, to nie jest warunkiem niezbędnym do lokalizowania nowej zabudowy na terenie gminy.

W odniesieniu do infrastruktury społecznej należy zwrócić uwagę na specyfikę zaopatrzenia w taką infrastrukturę gmin wiejskich. Nie zawsze bowiem zachodzi konieczność lub jest to uzasadnione ekonomicznie, aby wszystkie miejscowości posiadały pełną infrastrukturę społeczną. Oceniając stan zaopatrzenia w nią gminy Działdowo należy stwierdzić, że jest on dobry i w obecnym czasie wystarczający.

9.7. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Przed przystąpieniem do szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę, z uwagi na prognostyczny charakter opracowania, niezbędnym wydaje się sprecyzowanie podstawowych pojęć i założeń.

Przede wszystkim należy mieć na uwadze, że nie każdy kierunek zagospodarowania ustalony w studium powinien podlegać szacowaniu. W tym miejscu należy wymienić chociażby inwestycje celu publicznego lokalizowane niezależnie od ewentualnego szacowanego zapotrzebowania czy obszary rozmieszczenia obiektów infrastruktury technicznej. Dodatkowo należy rozróżnić pojęcia „kierunku zagospodarowania", który ustalany jest w studium, od „funkcji zabudowy", która szacowana jest w bilansie terenów. Kierunek jest zatem pojęciem ogólniejszym, funkcja zabudowy jest szczegółowym przeznaczeniem danego obiektu budowlanego. W tym kontekście szacowaniu będą podlegać funkcje: mieszkaniowa, usługowa, usług turystycznych, rekreacji indywidualnej (letniskowa) i produkcyjno-usługowa.

Dodatkowo w przypadku funkcji usługowej należy zwrócić uwagę na istotną jej cechę, wyróżniającą ją od innych: funkcja usługowa może współistnieć z zabudową o innych funkcjach. W tym kontekście szczególnie z dwiema: mieszkalnictwem oraz produkcją (przemysłem). Funkcja usługowa nie tylko je uzupełnia, ale i wzbogaca. Zjawisko to jest charakterystyczne nie tylko dla gminy Działdowo, ale w zasadzie dla całego kraju. Wartym zauważenia jest natomiast, że zabudowa usługowa związana z mieszkalnictwem to usługi publiczne znajdujące się raczej w jednostkach osadniczych, o mniejszej intensywności, towarzyszące funkcji mieszkaniowej i nie zakłócające jej, posiadające podobną skalę intensywności, co sąsiednia zabudowa mieszkaniowa, ale także budynki o funkcji usługowej ogólnomiejskiej, jak szkoły, domy kultury, budynki poczty, Policji, służby zdrowia, świetlice itp., które choć związane są ściśle z

mieszkalnictwem i rozwojem funkcji osadniczych, to jednak gabarytami i intensywnością generują większą powierzchnię użytkową. Funkcję usługową związaną z produkcją tworzą natomiast budynki o większych gabarytach i intensywności (np. magazyny), lokujące przedsięwzięcia znacząco oddziałujące na środowisko, wykluczające w zasadzie funkcję mieszkaniową. Na terenach o przeznaczeniu produkcyjno-usługowym niekiedy trudno jest wyznaczyć ścisłą granicę między funkcją produkcyjną i związaną z nią funkcją usługową. Tak istotna różnica między oboma typami funkcji usługowej powinna mieć również swoje odzwierciedlenie w sporządzanym bilansie, w związku z tym szacowanie zapotrzebowania na zabudowę, jak również kolejne elementy bilansu będą traktować funkcję usługową jako dwie oddzielne funkcje: związaną z mieszkalnictwem oraz związaną z produkcją.

Przed przystąpieniem do szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę trzeba również zwrócić uwagę, że zapotrzebowanie na każdą z funkcji zabudowy wynika z innych czynników. Zostaną one omówione podczas szacowania poszczególnych funkcji, niemniej jednak najbardziej odpowiednią w każdym przypadku wydaje się analiza dotychczasowych trendów i prognozowanie na ich podstawie.

Poniższa prognoza zapotrzebowania na nową zabudowę zostanie wykonana metodą zalecaną przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w ramach projektu „Niskoemisyjność i prognozowanie zapotrzebowania na tereny w planowaniu przestrzennym”.

9.7.1. Zabudowa mieszkaniowa

Zabudowa mieszkaniowa jest tym rodzajem zabudowy, na który zapotrzebowanie – mniejsze lub większe – istnieje zawsze. Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową zależne jest przede wszystkim od liczby ludności w gminie. Zgodnie z wykonaną prognozą demograficzną liczba ludności gminy wzrośnie do 9827 osób w trzydziestym roku prognozy.

Według danych liczba mieszkań systematycznie rośnie, co zostało już potwierdzone analizami we wcześniejszych rozdziałach. Wraz z ilością mieszkań maleje natomiast średnia liczba ludności przypadająca na mieszkanie. Jest to zjawisko powszechne w całym kraju i związane z opuszczaniem domów rodzinnych przez osoby młode, w związku z czym rodzice pozostają często sami w dużych domach, co powoduje swoiste rozgęszczenie ludności. Zjawisko to jest bardzo dobrze widoczne w gminie Działdowo. Wraz ze spadkiem liczby osób na mieszkanie rośnie jednocześnie średnia powierzchnia mieszkania, co jest również oznaką bogacenia się społeczeństwa,

z drugiej strony może być problemem w utrzymaniu tych mieszkań w momencie dalszego rozgęszczania się ludności.

Wykres Prognoza liczby osób w jednym mieszkaniu do roku 2052

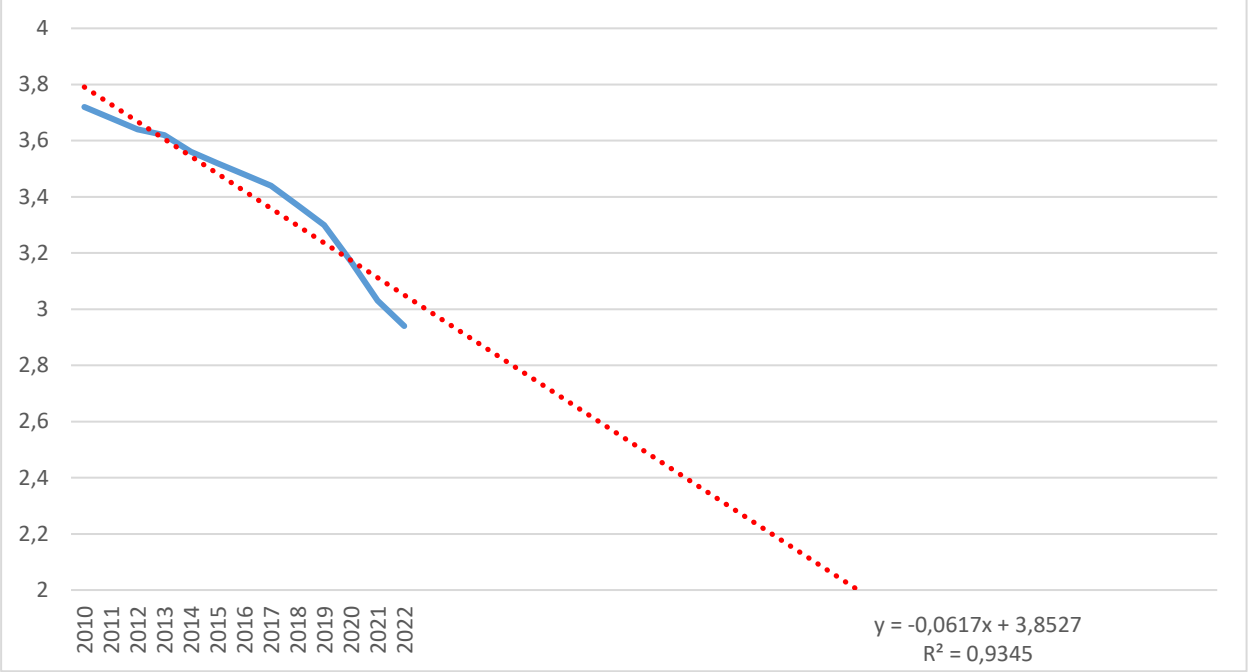

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wykres Prognoza powierzchni jednego mieszkania w m2 do roku 2052

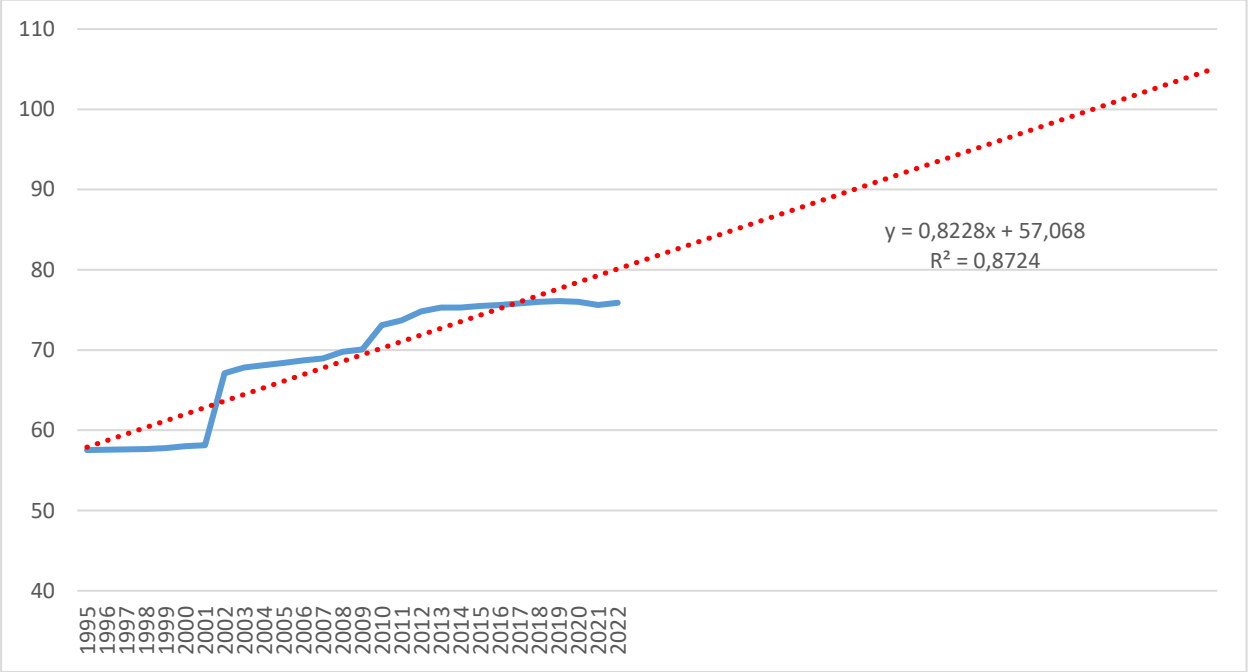

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Powyższe wykresy obrazują graficzną interpretację trendów zmian w zagęszczeniu mieszkań oraz ich średniej wielkości. W związku z powyższym widoczny jest trend zmiany w zagęszczeniu mieszkań oraz ich średniej wielkości. Pozyskane dane statystyczne tworzą wiarygodne, bo opisujące z dokładnością 93% i 87%, trendy zmian w wymienionych cech. Wskazują także równania obydwu zależności, na podstawie których można je zaprognozować. I tak dla zagęszczenia ludności równanie ma postać:

$$y = -0{,}0617x + 3{,}8527$$

natomiast dla wielkości mieszkania:

$$y = 0{,}8228x + 57{,}068.$$

Prognozę w wartościach bezwzględnych przedstawiają poniższe tabele:

Tabela Prognoza liczby osób przypadających na mieszkanie

Rok prognozy	Rok	Osób / mieszkanie
	1995	4,00
	1996	3,97
	1997	4,00
	1998	3,98
	1999	3,88
	2000	3,87
	2001	3,84
	2002	3,75
	2003	3,74
	2004	3,73
	2005	3,68
	2006	3,66
	2007	3,66
	2008	3,63
	2009	3,63
	2010	3,72
	2011	3,68
	2012	3,64
	2013	3,62
	2014	3,56
	2015	3,52
	2016	3,48
	2017	3,44
	2018	3,37
	2019	3,30

	2020	3,17
	2021	3,03
	2022	2,94
1	2023	3,79
2	2024	3,73
3	2025	3,67
4	2026	3,61
5	2027	3,54
6	2028	3,48
7	2029	3,42
8	2030	3,36
9	2031	3,30
10	2032	3,24
11	2033	3,17
12	2034	3,11
13	2035	3,05
14	2036	2,99
15	2037	2,93
16	2038	2,87
17	2039	2,80
18	2040	2,74
19	2041	2,68
20	2042	2,62
21	2043	2,56
22	2044	2,50
23	2045	2,43
24	2046	2,37
25	2047	2,31
26	2048	2,25
27	2049	2,19
28	2050	2,13
29	2051	2,06
30	2052	2,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela Prognoza średniej wielkości mieszkania

Rok prognozy	Rok	Średnia wielkość mieszkania
	1995	57,53
	1996	57,56
	1997	57,61
	1998	57,65
	1999	57,76
	2000	58,01

	2001	58,12
	2002	67,12
	2003	67,85
	2004	68,12
	2005	68,40
	2006	68,72
	2007	68,96
	2008	69,78
	2009	70,08
	2010	73,1
	2011	73,7
	2012	74,8
	2013	75,3
	2014	75,3
	2015	75,5
	2016	75,6
	2017	75,8
	2018	76,0
	2019	76,1
	2020	76,0
	2021	75,6
	2022	75,9
1	2023	57,89
2	2024	58,71
3	2025	59,54
4	2026	60,36
5	2027	61,18
6	2028	62,00
7	2029	62,83
8	2030	63,65
9	2031	64,47
10	2032	65,30
11	2033	66,12
12	2034	66,94
13	2035	67,76
14	2036	68,59
15	2037	69,41
16	2038	70,23
17	2039	71,06
18	2040	71,88
19	2041	72,70
20	2042	73,52
21	2043	74,35
22	2044	75,17
23	2045	75,99

24	2046	76,82
25	2047	77,64
26	2048	78,46
27	2049	79,28
28	2050	80,11
29	2051	80,93
30	2052	81,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Jak wynika z powyższych prognoz w trzydziestym roku prognozy średnia wielkość mieszkania wyniesie 81,75 m^2, natomiast jedno mieszkanie zamieszkiwać będą średnio 2 osoby. Według wykonanej prognozy demograficznej liczba ludności gminy Działdowo wynosić będzie 9827 osób. Szacowana powierzchnia użytkowa zajmowanej funkcji mieszkaniowej w trzydziestym roku prognozy wyniesie zatem:

$$P_{M2052} = \frac{9827\ osób}{2\ osoby/mieszkanie} \times 81{,}75\ m^2 = 401\ 679\ m^2$$

Przedmiotowa wartość prezentuje docelową ilość powierzchni funkcji mieszkaniowej w trzydziestym roku prognozy, a więc w 2052 r. Trzeba zwrócić uwagę, że wielkość ta zawiera w sobie również powierzchnię mieszkań już istniejących, należy zatem od uzyskanego wyniku odjąć istniejącą w chwili dokonywania niniejszej prognozy powierzchnię mieszkalną:

$$P_{M2022} = \frac{9536\ osób}{2{,}94\ osoby/mieszkanie} \times 75{,}9\ m^2 = 246\ 184\ m^2$$

Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy mieszkaniowej wyrazi się zatem wzorem:

$$Z_{M2052} = P_{M2052} - P_{M2022}$$

gdzie:

Z_{M2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2052 r.

P_{M2052} –powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej w 2052 r.

P_{M2022} –powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej w 2022 r.

$$Z_{M2052} = 401\ 679\ m^2 - 246\ 184\ m^2 = 155\ 494\ m^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wyniesie zatem 155 494 m^2.

9.7.2. Usługi związane z funkcją mieszkaniową

Ze względu na specyfikę funkcji usługowej, wiąże się ona z funkcją mieszkaniową. Usługi dopełniają funkcję mieszkaniową i wzbogacają ją, zapobiegając jednocześnie monofunkcyjności[5]. Samo sformułowanie powiązania obydwu funkcji rodzi zatem logiczną konieczność szacowania zapotrzebowania na funkcję usługową w nawiązaniu do zapotrzebowania na funkcję mieszkaniową. W gminie Działdowo obserwowane jest zróżnicowanie zabudowy. Większe przemieszanie i zróżnicowanie zabudowy występuje w miejscowościach skupionych wokół miasta. Poszczególne funkcje są tam niejednorodne, wśród zabudowy mieszkaniowej pojawia się funkcja usługowa z nią związana. Funkcje współwystępują ze sobą, jest to tendencja już stała i utrwalona. Znalazła ona również swoje przełożenie w dotychczas prowadzonej przez gminę polityce przestrzennej, w której to współwystępowanie funkcji wyrażało się w mieszanych kierunkach zagospodarowania, co w praktyce oznaczało, że wraz ze wzrostem powierzchni użytkowej funkcji mieszkaniowej może również wzrastać powierzchnia użytkowa funkcji usługowej. Ponadto to założenie nie różnicowało tempa przyrostu żadnej z tych funkcji. Na potrzeby sporządzenia bilansu zakłada się zatem utrzymanie tej ciągłości. W celu ustalenia skali zapotrzebowania na powierzchnię użytkową funkcji usługowej przyjmuje się, że zapotrzebowanie na każdy metr kwadratowy funkcji usługowej jest równe 30% zapotrzebowania na każdy metr kwadratowy funkcji mieszkaniowej.

Zapotrzebowanie na usługi można określić zatem wzorem

$$Z_{U2052} = 30\% \times Z_{M2052}$$

gdzie:

Z_{U2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej w 2052 r.

Z_{M2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2052 r.

$$Z_{U2052} = (30\% \; x \; 155\,494 \; m^2) = 46648{,}2 \; m^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej wyniesie zatem 46648,2 m^2.

[5] Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, projekt pn. „Niskoemisyjność i prognozowanie zapotrzebowania na tereny w planowaniu przestrzennym”.

9.7.3. Funkcja produkcyjna i związana z nią funkcja usługowa

Przemysł i usługi są tymi rodzajami zabudowy, które nie wynikają wprost z prognoz demograficznych czy ilości wybudowanej masy budynkowej mieszkań (można powiedzieć, że to one raczej są czynnikiem powodującym wzrost liczby mieszkańców, a tym samym mieszkań). Lokalizacja zabudowy przemysłowo – usługowej następuje przede wszystkim w wyniku korelacji korzystnych uwarunkowań środowiskowych terenu, jego dobrej dostępności oraz wyników analizy ekonomicznej. Mówiąc wprost: budowa budynku przemysłowego lub usługowego musi być opłacalna.

W przypadku zabudowy przemysłowej według danych GUS w gminie funkcjonuje 178 podmiotów w dziale przemysł i budownictwo, natomiast rocznie ich liczba zwiększa się średnio o 5,64 podmiotów rocznie, zaś od 2017 r. średni przyrost podmiotów wynosi ok. 14. W związku z tym zakłada się utrzymanie tej koniunktury do średnio 10 nowych podmiotów gospodarczych rocznie. Zgodnie z danymi ewidencji gruntów i budynków, która zawiera również informacje z Klasyfikacji Środków Trwałych w gminie występują łącznie 62 budynki produkcyjne (kod 101), których powierzchnia zabudowy wynosi łącznie 44514 m^2. Z danych pozyskanych metodą analizy powierzchni użytkowych i powierzchni zabudowy istniejących budynków przemysłowych wynika, że powierzchnia użytkowa budynku przemysłowego stanowi średnio 130% jego powierzchni zabudowy, wynika z tego więc, że powierzchnia użytkowa budynków produkcyjnych w gminie wynosi:

$$130\% \times 44514\ m^2 = 57\ 868{,}2\ m^2$$

zaś w przeliczeniu na jeden podmiot wynosi średnio:

$$57\ 868{,}2\ m^2 \div 178 = 325{,}10\ m^2$$

Roczny przyrost podmiotów w branży przemysłu i budownictwa – jak założono wyżej – wynosić ma 10 podmiotów rocznie. Przedstawiona wyżej prognoza zapotrzebowania na powierzchnię użytkową prezentuje to zapotrzebowanie przy założeniu, że uwarunkowania zewnętrzne rozwoju gminy pozostaną na niezmienionym poziomie. Jest to jednak założenie obarczone wadą, bowiem już istniejące podmioty gospodarcze powinny mieć możliwość rozwoju swoich działalności między innymi poprzez rozbudowę swoich siedzib lub zmianę lokalizacji na korzystniejszą. Zakłada się, że nowe inwestycje istniejących firm spowodują przyrost ich powierzchni użytkowej do średnio 400 m^2 na jeden podmiot, zatem przy założeniu utrzymania tego

tempa wzrostu zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy przemysłowo – usługowej wyniesie:

$$Z_{PU2052} = 400\ m^2 \times 10 \times 30 = 120\ 000\ m^2$$

gdzie:

Z_{PU2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy przemysłowo-usługowej w 2052 r.

Szacuje się zatem, że przyszłe zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową przemysłu i usług w perspektywie trzydziestu lat wyniesie 120 000 m^2.

9.7.4. Zabudowa letniskowa

O możliwości lokalizacji funkcji letniskowej – podobnie, jak w przypadku zabudowy produkcyjno – usługowej – nie decyduje liczba mieszkańców gminy. W tym przypadku kluczowymi aspektami decydującymi o atrakcyjności gminy pod kątem wypoczynku indywidualnego są:

- położenie gminy – preferowane w dalszej odległości od większych miast;
- warunki fizjograficzne – preferowane gminy ze zróżnicowaną rzeźbą terenu, obszarami o wyróżniających walorach krajobrazowych, obecnością lasów i wód otwartych;
- charakter okolicy – preferowane gminy z mniejszą gęstością zabudowy, z dostępnością terenów niezabudowanych w atrakcyjnych lokalizacjach (nad wodą, w pobliżu lasu itp.).

W przypadku gminy Działdowo wszystkie te uwarunkowania są spełnione w niewielkim stopniu. Szacuje się zatem, że zapotrzebowanie na nową powierzchnię funkcji letniskowej (rekreacji indywidualnej) wyniesie jedną czwartą zapotrzebowania na funkcję mieszkaniową, a zatem można je wyrazić następująco:

$$Z_{ML2052} = 25\% \times Z_{M2052}$$

gdzie:

Z_{ML2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy rekreacyjnej (letniskowej) w 2052 r.

Z_{M2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2052 r.

$$Z_{ML2052} = (25\%\ x\ 155\ 494\ m^2) = 38873{,}5\ m^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy rekreacyjnej wyniesie zatem 38 873,5 m^2.

9.7.5. Zabudowa usług turystycznych

Funkcja usług turystycznych jest funkcją specyficzną. W jej przypadku o lokalizacji inwestycji z zakresu usług turystycznych decydują walory turystyczne gminy, w tym uwarunkowania środowiskowe czy kulturowe, a także polityka władz gminy nastawiona na rozwój oferty turystycznej, która będzie w stanie przyciągnąć gości nie tylko na pobyty krótkoterminowe, okazjonalne (weekendowe), ale także pobyty dłuższe, jak turnusy, ferie, pobyty wakacyjne itp. Gmina Dziadowo posiada wiele atrakcji turystycznych, z których większość stanowi obiekty zabytkowe. Również uwarunkowania przyrodnicze, w tym przede wszystkim różnorodność form ochrony przyrody oraz występowanie obszarów atrakcyjnych krajobrazowo predysponują gminę Działdowo do rozwoju różnych form usług turystycznych.

Analizują obowiązującą Strategię Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Działdowo na lata 2016-2026, która jest wyrazem polityki rozwojowej gminy, należy zwrócić przede wszystkim uwagę na wizję gminy: „Gmina Działdowo to atrakcyjne miejsce do życia i rozwijającej się gospodarki w zakresie rolnictwa i turystyki.” W ślad za wizją w dokumencie zawarto cel strategiczny nr 4.4 „Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego dla inwestorów i turystów” oraz jedno z działań służące realizacji założonej wizji: „Rozwijanie turystyki weekendowej i rekreacyjnej – wykorzystanie walorów przyrodniczych do celów edukacyjnych.”

Widoczne jest istotne nastawienie władz gminy na rozwój zarówno oferty turystycznej, jak również infrastruktury turystycznej, w tym różnych form inwestycji służących usługom turystycznym. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że obiekty usług turystycznych często posiadają większe gabaryty, a przez to większą powierzchnię użytkową niż tradycyjna zabudowa usługowa czy mieszkaniowa. W związku z powyższym przyjęto, że zapotrzebowanie na funkcję usług turystycznych przyjmie postać wartości zapotrzebowania na funkcję mieszkaniową, powiększonego o 50%.

$$Z_{UT2052} = 150\% \times Z_{M2052}$$

gdzie:

Z_{UT2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usług turystycznych w 2052 r.

Z_{M2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2052 r.

$$Z_{UT2052} = 150\% \; x \; 155\,494 \; m^2 = 233\,241 \; m^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usług turystycznych wyniesie zatem 233 241 m^2.

9.8. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz całkowitej w skali gminy chłonności terenów, w podziale na funkcje zabudowy

9.8.1. Metodologia i główne założenia

Na podstawie przeprowadzonych analiz i prognoz otrzymano wszystkie informacje niezbędne w procesie bilansowania terenów pod nową zabudowę w gminie Działdowo. Nie może jednak ujść uwadze fakt, że jest pewna grupa danych, których nie sposób pozyskać metodami prognostycznymi, w tym w szczególności udział powierzchni zabudowy do powierzchni działki oraz przelicznik powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową. Ich ustalenie wynika raczej z doświadczeń projektowania przestrzeni w odniesieniu do specyfiki różnych funkcji zabudowy. Są to jednocześnie wielkości, zwane dalej współczynnikami, które stanowić będą zarazem założenia dla przeprowadzonego bilansu terenów. Tabela poniżej przedstawia przyjęte uśrednione współczynniki:

Tabela Przyjęte parametry przeliczeniowe dla zabudowy

Funkcja zabudowy	Mieszkaniowa	Usługowa związana z mieszkaniową, zabudowa usług turystycznych	Produkcyjno-usługowa	Letniskowa
Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki*	0,20	0,30	0,40	0,10
Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową	1,10	1,30	1,30	1,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Ustawodawca w procesie bilansowania terenów, oprócz szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę, ustalił konieczność analizy możliwości lokalizowania nowej zabudowy w tzw. obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Obecny w piśmiennictwie pogląd[6] warunkuje istnienie takich struktur

[6] Pismo Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 29 kwietnia 2016 r. znak DPP.621.1.2016.RR; Program szkoleniowy dla pracowników administracji samorządowej z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego – skrypt, Instytut Rozwoju Miast pod red. A. Matuszko, 2016 r.

m.in. od stanu uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną, głównie wodociągi i kanalizację, drogi czy infrastrukturę społeczną. Zgodnie z powyższym na terenie gminy Działdowo wyznaczono obszary, które spełniają wymienione warunki. Ich granice przedstawia rysunek poniżej.

Rysunek Granice obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

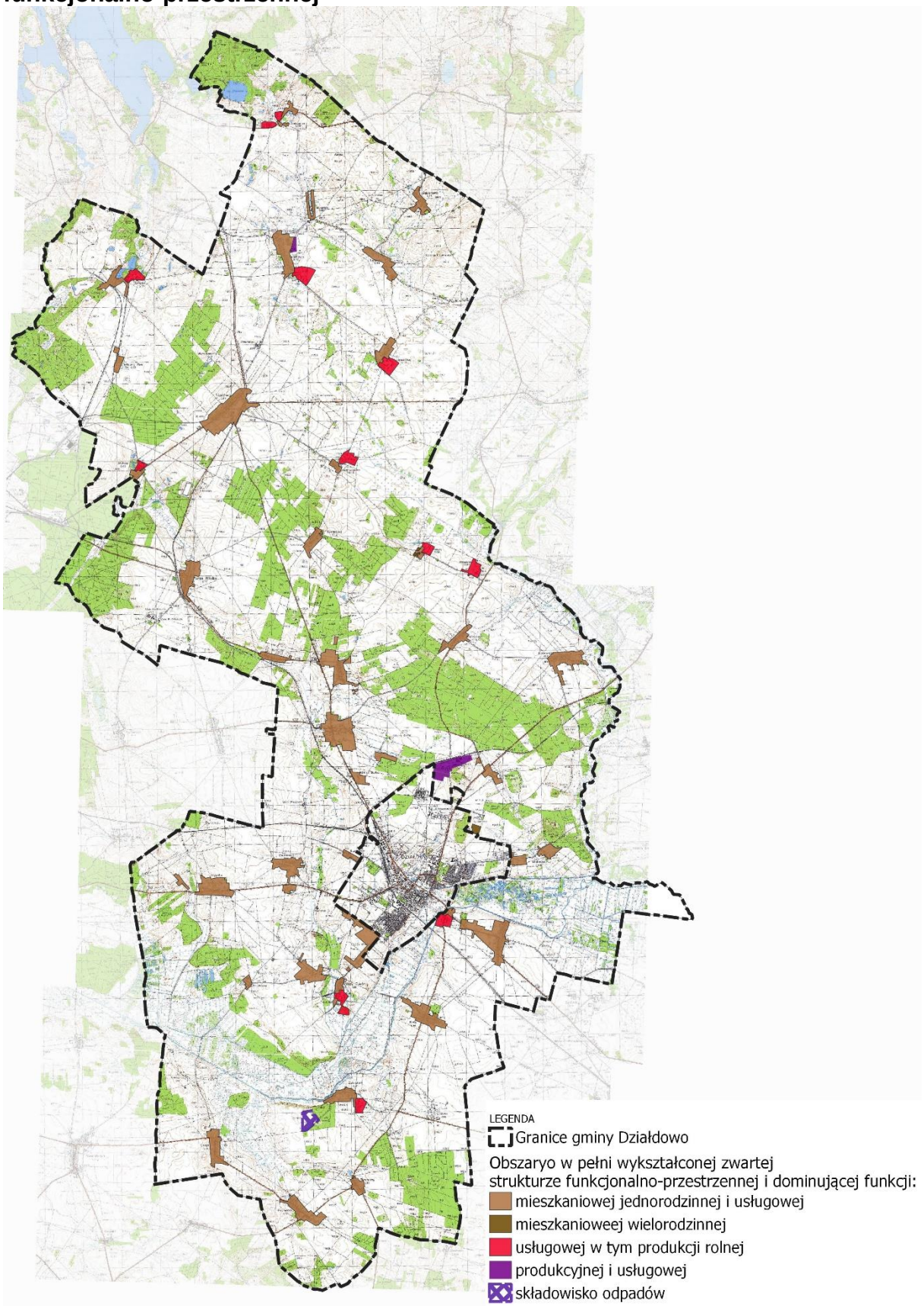

W kolejnym rozdziale przedstawione zostało rozliczenie powierzchni wraz z bilansem terenów. Przed przejściem do analizy obliczeń należy jednak wyjaśnić podstawowe założenia i metodykę prac.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym szacowaniu podlegają obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (dalej: obszary zwarte) a także tereny poza tymi obszarami, objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W ramach czynności analitycznych w tabeli poniżej ustalono najpierw powierzchnię tych obszarów (część C), pomniejszoną o tereny już zajęte pod istniejącą zabudowę, drogi, zieleń publiczną, wody itp. (część D). Przyjęto ponadto założenie, że działki już zabudowane traktowane są jako zagospodarowane. Otrzymane wyniki porównano z danymi satelitarnymi obrazującymi zagospodarowanie działek, dokonując jednocześnie niezbędnych pojedynczych korekt uwzględniających sytuacje, w których:

- niektóre działki (zwłaszcza te o większych powierzchniach) są zabudowane relatywnie niewielkimi obiektami budowlanymi, a ich większa powierzchnia jest tak naprawdę niezagospodarowana,
- istnieją niezabudowane działki, których powierzchnia jest na tyle mała, że nie będą mogły stanowić samodzielnych działek budowlanych.

Wyeliminowanie wymienionych pojedynczych przypadków zapobiega stworzeniu fałszywego obrazu chłonności terenów, natomiast chłonność ta liczona jest dla działek rzeczywiście pustych i możliwych do zagospodarowania – tzw. luk w zabudowie.

Na terenach o zwartej, w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno - przestrzennej obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zatem w celu wyodrębnienia z terenów luk w zabudowie możliwych do zlokalizowania powierzchni zabudowy poszczególnych funkcji, posłużono się średnimi współczynnikami przyjętymi z analizy ustaleń tych planów (część E – G). Finalnie oszacowano chłonność na obszarach zwartych (część H).

Na obszarach położonych poza obszarami o zwartej, w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej (dalej „obszarów zwartych”), objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, wyodrębniono metodami graficznymi tereny o przeznaczeniu takim, jak funkcje podlegające bilansowaniu, stanowiące niezagospodarowane działki – tzw. luki w zabudowie (część I). Następnie – podobnie, jak w przypadku obszarów zwartych, za pomocą właściwych współczynników

określono możliwą do zlokalizowania w ich granicach powierzchnię użytkową (część J – M), określając chłonność obszarów zwartych. Na koniec zsumowano obydwie otrzymane chłonności dla każdej z funkcji (część N) i porównano je z zapotrzebowaniem na powierzchnię użytkową poszczególnych funkcji zabudowy. (część O – P).

9.8.2. Bilans terenów

(na kolejnej stronie)

Wiersz	Funkcja zabudowy		Mieszkaniowa	Usługowa związana z mieszkaniową	Produkcyjno-usługowa	Rekreacyjna (letniskowa)	Usług turystycz-nych	Razem
	POWIERZCHNIE PODANE SĄ W HEKTARACH							
A	Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową (m.kw.) w trzydziestym roku prognozy	Szacowane	15,54	4,66	12,00	3,88	23,32	
B		Zwiększone o 30%, zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 2 ustawy	20,20	6,06	15,60	5,04	30,32	46,90 77,22
	OBSZARY O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ							
C	Powierzchnia obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej			1057				
D	Powierzchnia luk w zabudowie w ramach poszczególnych funkcji		72	11	9	0	0	
E	Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki		0,2	0,3	0,4	0,1	0,3	
F	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia zabudowy [D * E]		14,4	3,3	3,6	0	0	21,3
G	Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową		1,1	1,3	1,3	1,1	1,3	
H	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia użytkowa zabudowy - CHŁONNOŚĆ [F * G]		15,84	4,29	4,68	0	0	24,81
	OBSZARY OBJĘTE MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ WSKAZNE JAKO KIERUNKI ROZWOJU W OBOWIĄZUJĄCYM STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO POZA OBSZARAMI O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ							
I	Powierzchnia luk w zabudowie w ramach poszczególnych funkcji		471,16	49,6	73,44	66,3	27,09	
J	Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki		0,2	0,3	0,4	0,1	0,3	

K	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia zabudowy [I * J]		94,232	14,88	29,376	6,63	8,13	145,118
L	Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową		1,1	1,3	1,3	1,1	1,3	
M	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia użytkowa zabudowy - CHŁONNOŚĆ [K * L]		103,6552	19,344	38,1888	7,293	10,57	168,481
N	SUMA CHŁONNOŚCI [H + M]		14,75	3,00	21,82	2,72	10,57	42,29
O	Porównanie chłonności oraz szacowanego zapotrzebowania - BILANS	nadmiar powierzchni [N - B]	99,2932	17,576	27,2688	2,249	19,75	146,387 166,137
P		niedobór powierzchni [B - N]	-99,2932	-17,576	-27,2688	-2,249	-19,75	-146,387 166,137

Źródło: opracowanie własne

Po dokonaniu bilansu terenów stwierdza się, że zapotrzebowanie na funkcje mieszkaniową, usługową, usług turystycznych oraz letniskową jest mniejsze niż chłonność terenów przeznaczonych pod te funkcje. Nadmiar powierzchni poszczególnych funkcji wskazany jest w części P tabeli.

W związku z powyższym w założeniach kierunkowych rozwój zabudowy mieszkaniowej został wyznaczy w oparciu o tereny funkcjonalne, tereny przeznaczone w obowiązujących planach miejscowych oraz tereny wskazane do zabudowy w dotychczas obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo (zgodnie z interpretacją przepisów przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa (pismo do wojewodów nr DPP.621.1.2016.RR, NK: 66198/16 z dnia 29 kwietnia 2016 r.). W opracowywanym dokumencie nie wskazuje się nowych terenów rozwojowych niż te wynikające z obowiązujących dokumentów, które to w całości konsumują wyliczone zapotrzebowanie na nową zabudowę.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DZIAŁDOWO

GMINA DZIAŁDOWO

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Załącznik nr 2 do Uchwały nr V/24/24 Rady Gminy Działdowo z dnia 18 lipca 2024 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo.

ZESPÓŁ AUTORSKI STUDIUM:

Projektanci

mgr Marzena Belowska

mgr inż. Michał Sobieraj

mgr inż. Adam Syczewski

mgr inż. arch. Szymon Zabokrzecki

Opracowanie wykonano w:

Biuro Architektoniczno-Urbanistyczne

"BDK" s.c.

ul. Wilczyńskiego 25E/221

10-686 Olsztyn

tel. 89 541 42 24

biuro@bdk.olsztyn.pl

www.bdk.olsztyn.pl

SPIS TREŚCI:

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO ... 4
1.1 Cele i zadania polityki przestrzennej gminy ... 4
1.2 Kierunki i zasady rozwoju przestrzennego gminy ... 5
2 KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY ... 6
2.1 Kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów: ... 7
2.2 Tereny wyłączone z zabudowy lub z ograniczoną możliwością zabudowy: ... 14
3 OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK ... 15
3.1 Podstawowe komponenty środowiska przyrodniczego ... 15
3.2 Kopaliny i tereny górnicze ... 18
4 OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ ... 22
4.1 Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków ... 22
4.2 Obiekty ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków ... 22
4.3 Stanowiska archeologiczne ... 23
4.4 Pozostałe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej ... 24
5 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ... 25
5.1 Układ drogowy ... 25
5.2 Komunikacja kolejowa ... 26
5.3 Komunikacja rowerowa ... 27
5.4 Komunikacja wodna. ... 27
5.5 Gospodarka odpadami ... 28
5.6 Sieć gazowa ... 28
5.7 System ciepłowniczy ... 29
5.8 System zaopatrzenia w wodę ... 29
5.9 System kanalizacji sanitarnej ... 29
5.10 System kanalizacji deszczowej ... 30
5.11 Elektroenergetyka ... 30
5.12 Telekomunikacja ... 31
6 OBSZARY, DLA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM ... 31
7 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM ... 32
8 OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M^2 ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ... 33
9 OBSZARY, DLA KTÓRYCH ZAMIERZA SIĘ SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE ... 33
10 KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ ... 34
10.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna ... 34
10.2 Leśna przestrzeń produkcyjna ... 34
11 OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH ... 35
12 OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY ... 35
13 OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ... 36
14 OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE ... 36
14.1 Obszary wymagające przekształceń ... 36
14.2 Obszary wymagające rehabilitacji ... 36
14.3 Obszary zdegradowane i obszary wymagające rekultywacji ... 37
14.4 Obszary wymagające remediacji ... 37
15 GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH ... 37
16 OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM ... 38

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego

Głównym celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie polityki przestrzennej gminy z uwzględnieniem elementów środowiska przyrodniczego, uwarunkowań społeczno – gospodarczych oraz potrzeb rozwojowych mieszkańców gminy. Analiza uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych gminy pozwoliła na określenie kierunków jej rozwoju. Niniejsza edycja studium gminy, nie stanowi rewizji podstawowych zasad i kierunków polityki przestrzennej gminy, określonych w dokumencie studium z 2014 r. Spowodowana została koniecznymi korektami związanymi głownie z dynamiką procesów inwestycyjnych oraz potrzebą ujednolicenia wyznaczonych kierunków zagospodarowania w gminnych dokumentach planistycznych. Na etapie sporządzania niniejszego studium audyt krajobrazowy województwa warmińsko-mazurskiego nie został sporządzony.

1.1 Cele i zadania polityki przestrzennej gminy

Diagnoza stanu gminy obejmowała uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne, a na ich podstawie określone zostały kierunki rozwoju gminy. Istniejący stan zidentyfikowany został w oparciu o dokumenty strategiczne, które przedstawiają możliwości rozwoju gminy nie tylko w aspekcie lokalnym, lecz także w odniesieniu do możliwości rozwojowych gminy w aspekcie wojewódzkim i krajowym.

Cele i kierunki rozwoju gminy Działdowo uwzględniają uwarunkowania ponadlokalne określone w:

- Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 (przyjęta Uchwałą Nr XXVIII/553/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025), która wizję rozwoju województwa, przedstawia jako „Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć...”;
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjętego Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, którego celem jest ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego, który ma zasadnicze znaczenie dla prowadzenia rozwoju w sposób zrównoważony;
- Strategii Rozwoju Turystyki dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego;

- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020;

1.2 Kierunki i zasady rozwoju przestrzennego gminy

Główną zasadą kształtowania zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy będzie rozwój poszczególnych funkcji w oparciu o istniejące zainwestowanie a w szczególności o ośrodek miejski będący odrębną jednostką samorządową. Ich rozwój będzie koncentrował się w obrębach poszczególnych miejscowości. Główne zasady kształtowania polityki przestrzennej gminy można sformułować następująco:

- przeciwdziałanie rozproszeniu zabudowy poprzez wskazywanie nowych terenów inwestycyjnych w obrębie istniejących jednostek osadniczych i ich obszarów funkcjonalnych, w tym usankcjonowanie przeznaczeń terenów z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowani przestrzennego;
- inwestycje w infrastrukturę techniczną głównie w zakresie rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej oraz modernizacji sieci drogowej z uwzględnieniem historycznych alei przydrożnych.
- minimalizacja negatywnego wpływu na strukturę przestrzenną i społeczno – gospodarczą wcześniejszych zasad polityki przestrzennej gminy i poprawa jakości życia mieszkańców gminy;
- wyrównanie różnic w poziomie rozwoju społeczno – gospodarczego gminy w porównaniu do innych regionów województwa;
- wspieranie lokalnych przedsięwzięć inwestycyjnych, a przy lokalizacji nowych inwestycji uwzględnianie lokalnych zasobów środowiska naturalnego oraz ochrony krajobrazu kulturowego;
- promocja gminnych terenów inwestycyjnych;
- ochrona najcenniejszych walorów dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego;
- stworzenie najbardziej optymalnego zagospodarowania przestrzeni gminy, z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska, dziedzictwa kulturowego i wizji rozwoju gminy przedstawionej przez lokalne władze.

Perspektywiczne kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzenno – gospodarczych, zamierzeń i działań inwestycyjnych gminy oraz zamierzeń powiatu działdowskiego i województwa warmińsko-mazurskiego, stwarzają przesłanki do wyróżnienia na jej terenie trzech zasadniczych stref

zagospodarowania przestrzennego, zróżnicowanych, co do celów i instrumentów polityki przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania:

- obszar otaczający miasto Działdowo, który będzie głównym ośrodkiem rozwoju podlegający procesom urbanizacyjnym,
- obszary zabudowy i ich sąsiedztwo, które będą ulegały przekształceniom przestrzennym,
- obszary odnawialnych źródeł energii, tereny rolne predysponowane do rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych,
- obszar doliny rzek: Wel. Działdówki i Szkotówki, który podlega szczególnym reżimom ochrony środowiska,
- obszary otwarte (rolne i leśne), które nadal pozostaną nie zainwestowane.

Do obszarów zabudowy gminy zaliczyć należy wszystkie obecnie zainwestowane (zabudowane), tereny przeznaczone pod zabudowę w aktualnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz wszystkie obszary wyznaczone i przeznaczone w studium pod zorganizowane zainwestowanie (zabudowę).

Do obszarów otwartych należy zaliczyć tereny rolne (tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej), leśne i wód powierzchniowych.

2 Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

Działania kierunkowe mające na celu wypracowanie spójnej, perspektywicznej wizji rozwoju gminy. Koncentrować się będą w głównej mierze na rozwoju zabudowy w istniejących jednostkach osadniczych oraz na obszarach wskazanych w studium pod rozwój zabudowy.

Na terenie gminy zdecydowana większość terenów pozostaje w istniejącym sposobie użytkowania, z czego największe areały powierzchni stanowią grunty rolne i leśne. Ponadto przy kreowaniu wizji rozwoju przestrzennego gminy uwzględnione zostały tereny naturalnej zieleni, stanowiące tereny o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, pełniące ważną rolę w systemie węzłów i korytarzy ekologicznych. Przy kształtowaniu wizji perspektywicznego zagospodarowania przestrzennego gminy kierowano się chęcią poprawy jakości ładu przestrzennego, nie wyznaczając nowych obszarów zabudowy rozproszonej. W pierwszej kolejności przeznaczeniu pod nowe zainwestowanie podlegają tereny w wykształconych jednostkach funkcjonalno-przestrzennych.

Kształtowanie się nowej zabudowy odbywać się będzie poprzez uzupełnienia istniejących struktur osadniczych i rozwoju zabudowy na nowych terenach, które koncentrują się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących jednostek osadniczych – w tzw. obszarach funkcjonalnych. Wskazanie nowych terenów pod zabudowę, a tym samym jej perspektywiczny rozwój na obszarze gminy podyktowany był przede wszystkim zamierzeniami inwestycyjnymi gminy oraz ekonomiczną zasadnością (związaną z wyposażeniem nowych terenów w niezbędną infrastrukturę) wskazania nowych terenów pod inwestycje. Tereny rozwojowe na obszarze wiejskim związane są głównie z zabudową mieszkaniową, usługową i turystyczno-wypoczynkową.

Wpływ na kształt struktury przestrzennej gminy mają cztery główne drogi wojewódzkie (nr 542, 544, 538 i 545), stanowiące szkielet układu komunikacyjnego w gminie. Kolejnym czynnikiem kształtującym rozwój gminy są istniejące ośrodki przestrzenno-funkcjonalne, takie jak: Uzdowo, Burkat, Księży Dwór oraz okalane przez gminę miasto Działdowo będące odrębną jednostką samorządowo-administracyjną.

2.1 Kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów:

1) **Tereny zabudowy o dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej** oraz **tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej**, ustala się:

- zagospodarowanie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usługowa;
- zagospodarowanie uzupełniające: zabudowa obsługi turystyki i rekreacji, działalność rzemieślnicza i wytwórcza, budynki gospodarcze, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa;
- zagospodarowanie dopuszczalne: zabudowa zagrodowa, tereny sportu i rekreacji (np. place zabaw, boiska), tereny zieleni urządzonej (w ramach uatrakcyjnienia terenów zabudowy i zapewnienia wymaganej powierzchni biologicznie czynnej oraz tworzenia przestrzeni publicznych) i zieleni izolacyjnej (w przypadku zaistnienia konieczności wprowadzenia tego typu zieleni);
- rewitalizację struktury zabudowy oraz modernizację i poprawę estetyki ciągów jezdnych i pieszych;
- w miarę dostępności terenu wprowadzenie zieleni urządzonej ogólnodostępnej;
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej i niezbędnego wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną;
- wysokość dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych: do 9 m;
- wysokość dla budynków usługowych: do 15 m;

- w zabudowie zagrodowej wysokość budynków gospodarczych i inwentarskich do 15 m, dla obiektów związanych z produkcją rolną (np. silosy) wysokości zgodnie z wymogami technologicznymi;
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej: pod zabudowę usługową i wytwórczą nie miej niż 35%, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej nie mniej niż 60%, dla pozostałej zabudowy nie mniej niż 40%;
- architektura obiektów budowlanych (w szczególności zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej), winna skalą i stylem nawiązywać do cech budownictwa regionalnego tzn. budynki o wysokości dwóch kondygnacji z dachami wysokimi, symetrycznymi o nachyleniu około 40°, pokryte dachówką lub materiałem dachówkopodobnym.

2) **Tereny zabudowy o dominującej funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej oraz tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej**, ustala się:

- zagospodarowanie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa usługowa;
- zagospodarowanie uzupełniające: zabudowa obsługi turystyki i rekreacji, działalność rzemieślnicza i wytwórcza, budynki gospodarcze, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa;
- zagospodarowanie dopuszczalne: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, tereny sportu i rekreacji (np. place zabaw, boiska), tereny zieleni urządzonej (w ramach uatrakcyjnienia terenów zabudowy i zapewnienia wymaganej powierzchni biologicznie czynnej oraz tworzenia przestrzeni publicznych) i zieleni izolacyjnej (w przypadku zaistnienia konieczności wprowadzenia tego typu zieleni);
- rewitalizację struktury zabudowy oraz modernizację i poprawę estetyki ciągów jezdnych i pieszych;
- w miarę dostępności terenu wprowadzenie zieleni urządzonej ogólnodostępnej,
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej i niezbędnego wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną;
- wysokość dla budynków mieszkalnych wielorodzinnych: do 17 m;
- wysokość dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych: do 12 m;
- wysokość dla budynków usługowych: do 15 m;
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej: pod zabudowę usługową i wytwórczą nie miej niż 35%, dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej nie mniej niż 30%, dla pozostałej zabudowy nie mniej niż 40%.

3) **Tereny zabudowy produkcyjno – usługowej oraz tereny rozwoju zabudowy produkcyjno – usługowej,** ustala się:

- zagospodarowanie podstawowe: zabudowa produkcyjna, usługowa, magazynowa, składowa;
- zagospodarowanie uzupełniające: tereny i obiekty infrastruktury technicznej, budynki gospodarcze, garaże, zieleń izolacyjna, zieleń urządzona, infrastruktura drogowa;
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej i niezbędnego wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną;
- maksymalna wysokości zabudowy: do 20 m;
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej: nie mniej niż 10%.

4) **Tereny zabudowy usługowej i produkcji rolniczej**, ustala się:

- zagospodarowanie podstawowe: zabudowa usługowa, agroturystyka;
- zagospodarowanie uzupełniające: zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa, zabudowa obsługi turystyki i rekreacji, budynki gospodarcze i inwentarskie, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa;
- zagospodarowanie dopuszczalne: zabudowa produkcji rolnej, tereny zieleni urządzonej i zieleni izolacyjnej (w przypadku zaistnienia konieczności wprowadzenia tego typu zieleni);
- rewitalizację struktury zabudowy oraz modernizację i poprawę estetyki ciągów jezdnych i pieszych;
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej i niezbędnego wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną;
- wysokość budynków mieszkalnych, usługowych i rekreacyjnych: do 12 m;
- wysokość budynków gospodarczych i inwentarskich do 20 m, dla obiektów związanych z produkcją rolną (np. silosy) wysokości zgodnie z wymogami technologicznymi;
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej: nie mniej niż 40%;
- architektura obiektów budowlanych (w szczególności zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej oraz agroturystyki i rekreacji), winna skalą i stylem nawiązywać do cech budownictwa regionalnego tzn. budynki o wysokości dwóch kondygnacji z dachami wysokimi, symetrycznymi o nachyleniu około 40°, pokryte dachówką lub materiałem dachówkopodobnym;
- ograniczenie realizacji obiektów inwentarskich w systemie bezściółkowym z uwagi na ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;

- zakaz tworzenia nowych dominant w krajobrazie w postaci zgrupowań budynków inwentarskich, gdzie za zgrupowanie budynków należy rozumieć co najmniej trzy budynki inwentarskie, oddalone wzajemnie od siebie na odległość mniejszą niż 50 m w ramach jednej działki budowlanej;
- na terenach sąsiadujących z terenami zabudowy o dominującej funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej maksymalna obsada obiektu inwentarskiego związana z hodowlą zwierząt do 210 DJP a na obszarach objętych formami ochrony przyrody do 40 DJP. Przy czym dla obiektów inwentarskich o obsadzie powyżej 60 DJP należy zachować odległość od budynków mieszkalnych nie związanych z inwestycją, w wielkości min. 250 m. Odległość może być zwiększona na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w zależności od uwarunkowań lokalnych.

5) **Tereny rozwoju zabudowy usług turystycznych, sportu i rekreacji**, ustala się

- zagospodarowanie podstawowe: zabudowa rekreacji indywidualnej i zbiorowej, obiekty obsługi turystyki i ruchu turystycznego, zabudowa agroturystyczna, zabudowa pensjonatowa;
- zagospodarowanie uzupełniające: nieuciążliwa zabudowa usługowa, budynki gospodarcze, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa;
- zagospodarowanie dopuszczalne: tereny sportu i rekreacji (np. place zabaw, boiska, kąpieliska), tereny zieleni urządzonej (w ramach uatrakcyjnienia terenów zabudowy i zapewnienia wymaganej powierzchni biologicznie czynnej) i zieleni izolacyjnej (w przypadku zaistnienia konieczności wprowadzenia tego typu zieleni);
- możliwość realizacji pól namiotowych, kampingów, zabudowy sportu i rekreacji (przystani, stanic wodnych) z niezbędną infrastrukturą i zapleczem służącym tym obiektom;
- bilansowanie ilości miejsc parkingowych w zależności od potrzeb i dostępności terenu;
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej i niezbędnego wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną;
- maksymalna wysokości budynków – 12 m;
- minimalna powierzchnia nowoprojektowanych działek - 1200m^2;
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej: nie mniej niż 60%.

6) **Tereny zabudowy zagrodowej**, ustala się:

- zagospodarowanie podstawowe: zabudowa zagrodowa, zabudowa produkcyjna w gospodarstwach rolnych, agroturystyka;
- zagospodarowanie uzupełniające: zabudowa obsługi turystyki i rekreacji, zabudowa usługowa (działalność rzemieślnicza i wytwórcza), budynki gospodarcze i inwentarskie, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa;
- zagospodarowanie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej i zieleni izolacyjnej (w przypadku zaistnienia konieczności wprowadzenia tego typu zieleni);
- rewitalizację struktury zabudowy oraz modernizację i poprawę estetyki ciągów jezdnych i pieszych;
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej i niezbędnego wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną;
- wysokość budynków mieszkalnych, usługowych i rekreacyjnych: do 9m;
- wysokość budynków gospodarczych i inwentarskich do 20m, dla obiektów związanych z produkcją rolną (np. silosy) wysokości zgodnie z wymogami technologicznymi;
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej: nie mniej niż 70%;
- architektura obiektów budowlanych (w szczególności zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej oraz agroturystyki i rekreacji), winna skalą i stylem nawiązywać do cech budownictwa regionalnego tzn. budynki o wysokości dwóch kondygnacji z dachami wysokimi, symetrycznymi o nachyleniu około 40°, pokryte dachówką lub materiałem dachówkopodobnym;
- ograniczenie realizacji obiektów inwentarskich w systemie bezściółkowym z uwagi na ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;
- obiekty związane z hodowlą zwierząt w ilości powyżej 60 DJP powinny być lokalizowane na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- maksymalna obsada obiektu inwentarskiego związana z hodowlą zwierząt do 210 DJP a na obszarach objętych formami ochrony przyrody do 40 DJP. Przy czym dla obiektów inwentarskich o obsadzie powyżej 60 DJP należy zachować odległość od budynków mieszkalnych nie związanych z inwestycją, w wielkości min. 250 m. Odległość może być zwiększona na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w zależności od uwarunkowań lokalnych;
- budynki inwentarskie należy realizować jako jednokondygnacyjne i wolnostojące;
- maksymalna powierzchnia zabudowy jednego budynku inwentarskiego, gospodarczego lub garażowego do 500 m^2;

– zakaz tworzenia dominant w krajobrazie w postaci zgrupowań budynków inwentarskich, gdzie za zgrupowanie budynków należy rozumieć co najmniej trzy budynki inwentarskie, oddalone wzajemnie od siebie na odległość mniejszą niż 50 m w ramach jednej działki budowlanej.

7) Na terenach wskazanych pod rozwój **odnawialnych źródeł energii**, ustala się:

– rozwój zabudowy produkcyjnej związanej z produkcją energii elektrycznej w oparciu o źródła odnawialne;
– lokalizacja urządzeń do wytwarzania energii musi być zgodna z przepisami odrębnymi;
– zagospodarowanie uzupełniające: tereny otwarte rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zieleń urządzona;
– wprowadzanie zieleni izolacyjnej;
– rozwój obsługi komunikacyjnej i niezbędnego wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną;
– bilansowanie ilości miejsc parkingowych w zależności od potrzeb i dostępności terenu;
– porządkowanie podziałów geodezyjnych;
– wysokość budynków nie więcej niż 10m;
– wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej: nie mniej niż 30%.

8) Na terenach **rolnych** i **łąk** (rolniczej przestrzeni produkcyjnej) ustala się:

– zagospodarowanie podstawowe: tereny produkcji rolnej;
– zagospodarowanie uzupełniające: zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych wraz z towarzyszącą infrastrukturą oraz obiektami związanymi z prowadzoną działalnością, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa;
– wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych dopuszcza się zabudowę usługową służąca obsłudze podróżnych i związaną z nią zabudową mieszkaniową;
– na terenach atrakcyjnych przyrodniczo i turystycznie dopuszcza się rozwój gospodarstw rolnych w formie agroturystyki;
– zapewnienie dostępności komunikacyjnej i niezbędnego wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną;
– wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej: nie mniej niż 70%;
– maksymalna wysokości budynków - 2 kondygnacje nadziemne z drugą kondygnacją w poddaszu użytkowym;

- architektura obiektów budowlanych w szczególności budynków mieszkalnych, winna skalą i stylem nawiązywać do cech budownictwa regionalnego tzn. budynki o wysokości dwóch kondygnacji z dachami wysokimi, symetrycznymi o nachyleniu około 40°, pokryte dachówką lub materiałem dachówkopodobnym.

9) W granicach wyznaczonych terenów górniczych, udokumentowych złóż kopalin oraz na terenach perspektywicznego występowania złóż dopuszcza się wydobycie surowców mineralnych na zasadach określonych właściwymi przepisami geologicznymi i górniczymi oraz pod warunkiem nienaruszania przepisów dot. ochrony przyrody oraz ochrony środowiska.

10) Na terenach specjalnych ustala się główne przeznaczenie zgodnie z kierunkiem określonym na rysunku studium. Szczegółowe ustalenia dotyczące tych terenów będą ustalane na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

11) W stosunku do wskaźników wymienionych powyżej studium umożliwia:
- niewielkie odstępstwa, które umożliwią zachowanie uśrednionych wskaźników zgodnych z ustalonymi;
- miejscowe przekroczenie ustalonych gabarytów w przypadkach konieczności nawiązania do zabudowy istniejącej;
- tolerancję ±15% w zakresie powierzchni zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej i działki – w przypadkach uzasadnionych i zgodnych z przepisami odrębnymi – na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- przekroczenie gabarytów ustalonych dla zabudowy, w stosunku do zabudowy istniejącej lub budowli, m.in. związanych z infrastruktura techniczną.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obliguje sporządzającego miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego do zachowania zgodności z ustaleniami obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
Dla uniknięcia niejednoznaczności w interpretacji ustaleń studium na etapie opracowywania mpzp, w niniejszym dokumencie studium określa się poniższe zasady.

Z uwagi na opracowanie studium na kopii map topograficznych w skali 1:25000 na terenie gminy, czyli znacząco różnej od skali i rodzaju mapy, w jakiej sporządza się miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (skala 1:1000, kopia mapy zasadniczej) dopuszcza się na etapie tworzenia mpzp na korektę zasięgu poszczególnych wyznaczonych w studium obszarów zabudowy z zachowaniem: kontynuacji zagospodarowania podstawowego wyznaczonego na rysunku studium, integralności zagospodarowania oraz

infrastruktury technicznej i drogowej, konieczności realizacji inwestycji celu publicznego, nie rozpraszania obiektów i tworzenia zwartych zespołów zabudowy.

Wskazane na rysunku studium przebiegi sieci infrastruktury technicznej i drogowej (ze względu na skalę mapy, na której opracowano studium) są orientacyjne, nie miej wskazujące zasadę obsługi terenów zabudowy. Zasadą na etapie opracowania mpzp jest zachowanie ich generalnego przebiegu i urządzeń z nimi związanych. Na etapie mpzp możliwa jest realizacja dróg publicznych bądź zaniechanie realizacji drogi wyznaczonej na rysunku studium. Szczegółowy przebieg dróg i ich szerokości ustalone powinny zostać na etapie mpzp, z zachowaniem ustalonej dostępności komunikacyjnej danego terenu zabudowy.

2.2 Tereny wyłączone z zabudowy lub z ograniczoną możliwością zabudowy:

1) należy zachować normatywne odległości z tytułu norm określających lokalizację obiektów kubaturowych względem linii elektroenergetycznych. Szczegółowe odległości od poszczególnych rodzajów linii elektroenergetycznych określają specjalistyczne normy branżowe;
2) dla istniejących i projektowanych sieci gazowych wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia należy zachować normatywne strefy kontrolowane, w których nie wolno wznosić obiektów budowlanych, urządzać składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenie gazociągu podczas jego użytkowania. Ponadto w strefach tych nie mogą rosnąc drzewa. Szczegółowe wielkości stref kontrowanych i odległości obiektów budowlanych od stacji redukcyjno-pomiarowych określają przepisy odrębne;
3) w sąsiedztwie i w graniach terenów kolejowych obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, dodatkowo tereny w sąsiedztwie linii kolejowych wymagają uwzględnienia ograniczeń wynikających z oddziaływania akustycznego. Należy dążyć do ograniczenia lokalizowania zabudowy chronionej akustycznie w sąsiedztwie linii kolejowych;
4) tereny w granicach strefy ochronnej od składowiska odpadów;
5) tereny w sąsiedztwie turbin wiatrowych w odległości zgodnej z przepisami odrębnymi;
6) grunty stanowiące użytki klas I – III w związku z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych, nieprzeznaczone w studium pod zabudowę, z wyjątkiem lokalizacji zabudowy zagrodowej;
7) grunty leśne, w związku z przepisami o lasach;
8) tereny położone w granicach obowiązujących form ochrony przyrody, w związku z właściwymi przepisami o ochronie przyrody;

9) z tytułu przepisów drogowych, obowiązuje zakaz zabudowy budynkami mieszkalnymi w odległości określonej w tych przepisach;
10) z tytułu przepisów określających wymagania, jakim powinny odpowiadać cmentarze: wokół terenów cmentarzy powinien być wyznaczony obszar ochronny sanitarnej o stosownej szerokości zawierający ograniczenia w zagospodarowaniu terenu, jak również ograniczenie lokalizacji ujęć wody oraz obiektów związanych z produkcją, przechowywaniem żywności;
11) z tytułu przepisów geologicznych i górniczych na terenach górniczych występuje zakaz zabudowy, z wyjątkiem obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin;
12) z tytułu przepisów geologicznych i górniczych na terenach udokumentowanych złóż kopalin obowiązuje ochrona złoża.

W wyżej wymienionych terenach i strefach lokalizacja obiektów budowlanych jest możliwa po uzyskaniu uzgodnienia lub pozytywnej opinii właściwych organów administracji publicznej lub gestorów sieci.

Na terenie gminy nie ustala się terenów wskazanych pod lokalizację nowych zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

3 Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

3.1 Podstawowe komponenty środowiska przyrodniczego

Na terenie gminy Działdowo zlokalizowane następujące formy ochrony przyrody:

- Dąbrowieński Obszar Chronionego Krajobrazu -położony w północnej części gminy, powyżej miejscowości Jankowice. W granicach gminy Działdowo obejmuje w większości tereny leśne nad jeziorem Straszewo.
- Obszar Chronionego Krajobrazu Grzybiny - położony na zachodnim skraju gminy, na wysokości miejscowości Grzybiny Małe. W granicach gminy Działdowo obejmuje swoim zasięgiem tereny leśne oraz części doliny rzeki Wkry.
- Obszar Chronionego Krajobrazu dolin rzek Nidy i Szkotówki - położony na wschodnim skraju gminy, ciągnący się wąskim pasem wzdłuż rzeki Szkotówki od wsi Wilamowo aż do rzeki Nidy na wysokości wsi Sarnowo.

- Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki (kod obszaru PLB140008, typ ostoi F). Ostoja obejmuje pradolinę Wkry o bardzo naturalnym, roztopowy charakterze i wyjątkowych walorach krajobrazowych.
- Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 - Ostoja Welska PLH280014. Obejmuje on obszar bezpośrednio przy zachodniej granicy gminy na wysokości miejscowości Grzybiny i Grzybiny Małe. Fragment ten obejmuje odcinek rzeki Wel i jej doliny, wraz z otoczeniem.
- Zespół Przyrodnioczo Krajobrazowy „Dolina rzeki Szkotówki" ustanowiony na mocy uchwały Nr XXX/242/17 Rady Gminy Działdowo z dnia 18 maja 2017 r. położony pomiędzy ujściem rzeki Szkotówki do rzeki Wkry a mostem na drodze Klęczkowo – Gołębiewo, obejmujący teren Gminy Działdowo o powierzchni 365 ha.
- Użytek ekologiczny: „Torfianki Działdowskie" położone w dolinie rz. Wkry pomiędzy Malinowem i Kisinami
- Użytek ekologiczny „Śródleśne Pastwisko" położone na działce nr 38 we wsi Grzybiny
- Pomniki przyrody:

- 26/88/77 - Księży Dwór – dwa jesiony wyniosłe na terenie parku,
- 27/89/77 – Gąsiorowo, lipa drobnolistna na terenie parku zabytkowego,
- 38/100/77 – Kramarzewo, aleja z 45 lip drobnolistnych na terenie parku zabytkowego,
- 68/129/79 – aleja lipowo-jesinowo-klonowa wzdłuż drogi Uzdowo-Nidzica,
- 69/130/79 aleja lipowo-klonowa wzdłuż drogi Uzdowo-Gralewo,
- 71/132/79 aleja lipowo-klonowa wzdłuż drogi Działdowo-Uzdowo-Dąbrowno
- 108/169/80 290 lip drobnolistnych wzdłuż drogi Działdowo-Malinowo
- 240/301/85 2 olsze czarne z Malinowie na terenie parku podworskiego
- 241/302/85 aleja lipowa do Zespołu Szkół Rolniczych w Malinowie
- 2 lipy drobnolistne na działce nr 3379 w miejscowości Malinowo nazwane „Lipami Stanisława".

Na wspomnianych terenach obowiązuje zachowanie wartości środowiska przyrodniczego na zasadach określonych przez ustawę o ochronie przyrody wraz z właściwymi aktami wykonawczymi do w/w ustawy.

Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego gminy powinno odbywać się poprzez:

– racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi bez naruszenia równowagi środowiska;
– zachowanie i ochronę w krajobrazie tych elementów, które są jego największymi walorami;

- wskazanie możliwości uniknięcia kolizji między zagospodarowaniem przestrzennym, a warunkami przyrodniczymi i ochroną środowiska;
- zapewnienie ciągłości ekologicznego systemu obszarów chronionych.

W celu ochrony krajobrazu przed negatywnym oddziaływaniem, nowo projektowane stacje nadawcze radiowo-telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej i inne obiekty radiokomunikacyjne, w przypadku realizacji w bliskim sąsiedztwie kilku takich obiektów, należy lokalizować na jednej konstrukcji wsporczej.

Szczególną uwagę należy zwrócić na zachowanie na terenie gminy wnętrz krajobrazowych. Pełnią one niezwykle ważną rolę w krajobrazie gminy. Ścianami tych wnętrz są w większości przypadków ściany lasów, a samo wnętrze to mozaika pól uprawnych, łąk i pastwisk. Należy ponadto zwrócić uwagę na właściwą ekspozycję interesujących ciągów widokowych oraz ekspozycję dominat kulturowych poprzez zachowanie przedpól widokowych.

Na obszarze zlewni pojeziernej ochronę czystości wód powierzchniowych, głównie jezior i rzek, realizować należy poprzez zwiększenie reżimów w gospodarce ściekowej, wprowadzenie form gospodarowania mało uciążliwych dla środowiska, tworzenie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowywanych trwałą zielenią i nie zabudowywanych, przywracanie dopływom do jezior co najmniej II klasy czystości.

Obszary występowania terenów zabagnionych i miejsc potencjalnego stagnowania nadmiaru wód opadowych i roztopowych należy zachować w stanie niezmienionym. Na obszarach kompleksów łąk należy dążyć do podniesienia retencji wód. Należy ograniczać przekształcenia sieci hydrograficznej szczególnie takie jak przykrywanie cieków, ujmowanie ich w przewody zamknięte. Należy utrzymać systematyczną konserwację cieków polegającą głównie na odmulaniu dna, udrażnianiu świateł przepustów, usuwaniu porastających skarpy krzewów (jednostronnie), umacnianiu dna i skarp cieków i rowów, by nie dopuścić do zmniejszenia zdolności właściwego i szybkiego odprowadzania wód opadowych. Na terenach o zabudowie bardzo rozproszonej, lub terenach, w których lokalizacja i rzeźba terenu uniemożliwia wybudowanie zbiorczej sieci kanalizacyjnej należy promować indywidualne, przydomowe oczyszczalnie. Na terenach nowoprojektowanej zabudowy należy stosować rozwiązania mające na celu zwiększenie możliwości retencjonowania wód opadowych.

Zalecenia dotyczące flory:

- zachować w dotychczasowym użytkowaniu cenne biotopy, wraz z otoczeniem;

- w granicach nowo powstających obszarów zabudowanych na obszarze wiejskim należy zadbać o wprowadzenie powierzchni o pokryciu naturalnym (ogrody, parki) i ograniczyć do bezwzględnego minimum udział gruntów pokrytych materiałami nieprzepuszczalnymi;
- w celu ochrony cennych zbiorowisk roślinnych i obszarów występowania chronionych gatunków zwierząt istotne jest zachowanie bioróżnorodności ekosystemów;
- ograniczać liczebność gatunków inwazyjnych w lokalnej florze;
- stosować się do zaleceń ochronnych dla poszczególnych gatunków cennych przyrodniczo, w tym objętych ochroną;
- zabezpieczenie lasów i zadrzewień przed zanieczyszczeniami i pożarami.

Zalecenia dotyczące fauny:

- stwarzać optymalne warunki do występowania określonych gatunków zwierząt,
- dążyć do zmniejszenia liczebności gatunków inwazyjnych,
- wykonywać stały monitoring fauny obszaru gminy,
- stosować się do zaleceń ochronnych dla poszczególnych gatunków cennych przyrodniczo, w tym objętych ochroną.

3.2 Kopaliny i tereny górnicze

Tabela 1: Wykaz udokumentowanych złóż kopalin

Lp.	**Nazwa złoża**	**Rodzaj surowca**	**Organ zatwierdzający dokumentację**	**Decyzja zatwierdzająca dokumentacje**	**Decyzja zatwierdzająca dokumentacje**	**Zasoby bilansowe złoża [tyś ton]**	**Powierzchnia złoża [ha]**
1.	Filice	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	SM/012/M/2728/72	30.12.1972 r.	2747	29,80
2.	Filice II	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	OŚ.GW.7414-68/10	11.10.2010 r.	604	7,02
~~3.~~	~~Filice IV~~	~~Kruszywa naturalne~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~OŚ.GW.7427.24.2012~~	~~30.04.2012 r.~~	~~233~~	~~6,63~~
4.	Gnojenko	Kruszywa naturalne	Wojewoda Ciechanowski	OSL.IV.7520/85/98	23.12.1998 r.	79	3,37
5.	Gnojenko III	Kruszywa naturalne	Starosta Działdowski	Ro.7520-9/02	10.02.2003 r.	58	0,49
6.	Gnojenko III-1	Piaski i żwiry	Starosta Działdowski	RO.6528.7.2012	06.07.2012 r.	82	0,54
7.	Gnojenko IV	Piaski i żwiry	Starosta Działdowski	RO.6528.1.2015	10.09.2015 r.	209	1,39
8.	Gnojno	Kruszywa naturalne	Starosta Działdowski	Ro.6528.1.2011	12.04.2011 r.	210	1,87
9.	Gnojno I	Piaski i żwiry	Starosta Działdowski	RO.6528.9.2012	06.07.2012 r.	42	0,92

10.	Gnojno II	Piaski i żwiry	Starosta Działdowski	RO.6528.10.2012	07.08.2012 r.	188	1,92
11.	Gnojno-Petrykozy I	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	KZK/012/K/3881/78/79	30.03.1979 r.	1532	11,28
12.	Gnojno Pertykozy I 1	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Mazowieckiego	PE-I.7427.63.2017.MŁ	06.12.2017	A+B 0,00 C1 1218,05 C2 0,00 D 0,00	9.987
13.	Gnojno-Petrykozy-pole W	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	OSL/IV.7520/3/98	13.01.1998 r.	118	1,68
14.	Grzybiny I	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	ŚR.II.7414/21/05	12.10.2005 r.	606	17,98
15.	Grzybiny II	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	OŚR/O.II.7514/27-26/99	09.09.1999 r.	b.d.	6,24
16.	Grzybiny III	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	ŚR.II.7414/2/05	19.01.2005 r.	558	13,91
17.	Grzybiny IV	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	OŚ.GW.7514-73/09	19.11.2009 r.	530	5,90
~~18.~~	~~Grzybiny V~~	~~Kruszywa naturalne~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~OŚ-GW.7427.4.2011~~	~~22.02.2011 r.~~	~~593~~	~~14,12~~
~~19.~~	~~Grzybiny VI~~	~~Kruszywa naturalne~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~OŚ-GW.7427.61.2011~~	~~25.11.2011 r.~~	~~1466~~	~~24,15~~
~~20.~~	~~Grzybiny VII~~	~~Piaski i żwiry~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~GW.7427.66.2014~~	~~12.11.2014 r.~~	~~767~~	~~5,02~~
21.	Grzybiny-Kalbornia	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	KZK/012/4626/83	08.08.1983 r.	2051	83,79
22.	Jankowice	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	OŚR/O.II.7414/17-32/01	17.12.2001 r.	953	8,16
23.	Jankowice II	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	ŚR.II.7414/9/02	12.09.2002 r.	451	8,61
24.	Kalbornia-Mosznica	Kruszywa naturalne	Minister Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnych	KZK/012/5411/1988	18.11.1988 r.	21475	132,79
25.	Komorniki	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	KZK/012/M/1572/65	19.03.1965 r.	1985	24,71
26.	Myślęta	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	KZK/012/K/2078/69	08.12.1969 r.	438	7,76
27.	Myślęta II	Kruszywa naturalne	Minister Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnych	KZK/012/J/6006/92	03.06.1992 r.	525	23,05
28.	Niechłonin II	Kruszywa naturalne	Wojewoda Ciechanowski	OSL.IV.7520/44/97	04.09.1997 r.	155	2,46
29.	Niestoja	Piaski	Marszałek	GW.7427.56.2014	29.09.2014 r.	431	3,31

		skaleniowo-kwarcowe	Województwa Warmińsko-Mazurskiego				
~~30.~~	~~Rywociny I~~	~~Kruszywa naturalne~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~OŚ.GW.7414-42/07/08~~	~~01.02.2008 r.~~	~~896~~	~~7,95~~
31.	Rywociny II	Kruszywa naturalne	Starosta Działdowski	Ro.7520-19/09	17.07.2009 r.	126	1,05
32.	Rywociny III	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.52.2017	20.12.2017	A+B 0,00 C1 842,14 C2 0,00 D 0,00	7.617
33.	Rywociny-Kęczewo	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	SM/012/M/2398/71	09.06.1971 r.	1814	13,88
34.	Wysoka I	Kruszywa naturalne	Minister Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnych	KZK/012/W/5678/89/90	25.05.1990 r.	b.d.	0,37
35.	Wysoka II	Kruszywa naturalne	Starosta Działdowski	Ro.7520-4/10	09.04.2010 r.	220	1,88
36.	Wysoka III	Piaski i żwiry	Starosta Działdowski	RO.6528.7.2013	10.12.2013 r.	212	1,69
37.	Wysoka IV	Piaski skaleniowo-kwarcowe	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.46.2014	25.08.2014 r.	601	5,13
38.	Żabiny	Kruszywa naturalne	Prezes Centralnego Urzędu Górniczego	KZK/012/M/1584/65	02.06.1965 r.	5386	83,89
~~39.~~	~~Żabiny I~~	~~Kruszywa naturalne~~	~~Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego~~	~~OŚ.GW.7514-56/08~~	~~02.12.2008 r.~~	~~726~~	~~21,73~~
40.	Grzybiny I/1	KN 19810	Grzybiny, dz. 27/22	RO.6528.1.2020 z 26.03.2020	Starosta Działdowski	b.d.	1,89

źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa (www.pgi.gov.pl)

Rysunek studium przedstawia kontury udokumentowanych złóż kopalin wraz z nr odpowiadającym nr złoża z tabeli powyżej.

Złoża o nr porządkowych 3, 18, 19, 20, 30, 39 zostały wykreślone z bilansu zasobów złóż kopalin oraz rejestru obszarów górniczych i zamkniętych podziemnych składowisk dwutlenku węgla. Ich koncesje zostały wygaszone a obszary zostały zrekultywowane.

Dla terenów eksploatacji kopalin konieczne jest:

- określenie warunków zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, spełnienie wymogów dotyczących ochrony elementów środowiska, w tym obiektów budowlanych, racjonalnej gospodarki złożem, określenie filarów ochronnych dla obiektów lub obszarów wymagających ich ustanowienia;
- określenie uwarunkowań zagospodarowania terenów górniczych oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy w obszarze górniczym z dopuszczeniem do

realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin;

- wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją;
- wykonanie rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kruszyw w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji.

Zgodnie z danymi z Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie na terenie gminy Działdowo występują następujące tereny górnicze: Gnojenko IV, Gnojno-Petrykozy I 1, Grzybiny I/1, Rywociny III pole E, Rywociny III pole W, Wysoka III, Wysoka IV. Dla terenów eksploatacji kopalin konieczne jest:

- zakaz zabudowy obiektami budowlanymi, za wyjątkiem: sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, obsługi komunikacji oraz obiektów budowlanych związanych z prowadzeniem działalności górniczej (nie dotyczy obszarów i terenów zrekultywowanych),
- w razie przeprowadzania eksploatacji złoża należy brać pod uwagę wymogi ochrony środowiska, w tym ochronę złoża i obiektów budowlanych z nim sąsiadujących, wraz z określeniem warunków zachowania bezpieczeństwa powszechnego (zagrożenia wodne, osuwiskowe, zagrożenia pożarowe, przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu itp.),
- wydobycie kruszywa naturalne należy prowadzić przy zachowaniu naturalnego poziomu wody gruntowej, nie dopuszcza się sztucznego obniżania poziomu wody gruntowej,
- wyznaczenie pasów ochronnych zgodnie z normami polskimi,
- wykonanie rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kruszyw w oparciu o ustalony kierunek rolny, wodny lub leśny oraz o warunki przeprowadzenia rekultywacji.

Na terenie gminy Działdowo występują prognostyczne złoża torfu, które w momencie udokumentowania są możliwe do eksploatacji na zasadach i zgodnie z przepisami odrębnymi. Złoża podlegają ochronie polegającej na racjonalnym, gospodarczo uzasadnionym gospodarowaniu ich zasobami przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i wykorzystania oraz maksymalnym ograniczeniu szkody w środowisku zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska. Na terenie objętym eksploatacją dopuszcza się niezbędną zabudowę i urządzenia pomocnicze niezbędne do realizacji wydobycia oraz bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin.

4 Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1 Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków

Szczegółowy wykaz obiektów ujętych w rejestrze zabytków zamieszczony został w części „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego", w punkcie 4.1. Wszystkie obiekty z tego wykazu objęte są ochroną konserwatorką na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W przypadku obiektów ujętych w wojewódzkim rejestrze zabytków wskazane jest trwałe zachowanie historycznej formy architektonicznej i substancji budowlanej, utrzymanie (lub rewaloryzacja) otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem, opracowanie rozwiązań inwestycyjnych na podstawie zaleceń konserwatorskich zgodnie z odpowiednimi przepisami odrębnymi. Ochronie podlega również stolarka otworowa, więźba dachowa, poszycie dachu, elewacja, detale architektoniczne, układ przestrzenny budynku. Podczas inwestycji podejmowanych przy obiektach zabytkowych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, a wymagającym prac ziemnych, wskazane jest prowadzenie badań archeologicznych.

4.2 Obiekty ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków

Szczegółowy wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zamieszczony został w części „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego", w punkcie 4.2. 4.3 i 4.4. Wszystkie te obiekty objęte są ochroną konserwatorką na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz prawa budowlanego. W przypadku obiektów ujętych w ewidencji ochronie podlega bryła i wygląd zewnętrzny budynku. Dla ochrony obiektów ujętych w obydwu ewidencjach zabytków, oprócz wytycznych ustawowych zawartych w prawie budowlanych i ustawie o ochronie i opiece nad zabytkami, studium wskazuje poniższe wytyczne do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

- w przypadku, w którym stan techniczny uniemożliwia przeprowadzenie prac renowacyjnych dopuszcza się wymianę stolarki okiennej na tożsamą drewnianą z zachowaniem wymiarów, kształtów i podziałów;
- wszelka działalność inwestycyjna powinna być prowadzona z uwzględnieniem istniejących już związków przestrzennych i planistycznych;

- zaleca się dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy bryły zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej;
- zaleca się stosowanie tradycyjnych technik i materiałów przy remontach obiektów zabytkowych, zachowania jednolitej bryły, formy i elewacji budynków;
- utrzymanie i wyeksponowanie obiektów ewidencyjnych, w tym pomników, kapliczek i krzyży oraz zabytkowych urządzeń.

W odniesieniu do historycznych parków i cmentarzy, których wykaz zamieszczony został w części „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego", w punkcie 4.3 i 4.4 ustala się następujące warunki:

- w obrębie cmentarza obowiązuje ochrona układu przestrzennego (alei, układu kwater), ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona zabytkowych nagrobków i elementów małej architektury,
- w obrębie parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego i historycznego sposobu zagospodarowania, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona elementów małej architektury,
- w obrębie historycznych parków i cmentarzy zakazuje się zmian układu przestrzennego, wycinki starodrzewia, likwidacji elementów małej architektury a także zabytkowych nagrobków,
- wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków i cmentarzy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską, określającą możliwości dalszego użytkowania.

Oprócz dbałości o stare nagrobki konieczna jest pielęgnacja zieleni cmentarnej, wśród której znajdują się liczne stare egzemplarze drzew i krzewów, a miejsca starych cmentarzy już nie istniejących zaznaczyć w terenie stosownym symbolem.

4.3 Stanowiska archeologiczne

Teren gminy został szczegółowo rozpoznany archeologicznie. Wykaz stanowisk archeologicznych przedstawiony został w części „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego", w pkt. 4.5, ponadto ww. stanowiska zostały przedstawione na załącznikach graficznych do studium.

Dla ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych dokument niniejszego studium ustala zakaz zalesień. Na etapie sporządzania miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji celu publicznego / o warunkach zabudowy, należy zweryfikować granice stanowisk archeologicznych. Dopuszcza się zabudowę, pod warunkiem spełnienia wymagań zawartych w przepisach odrębnych dot. ochrony zabytków.

4.4 Pozostałe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej, wskazuje się na poniższe zasady, które uwzględniać należy w ogólnie pojętym zagospodarowaniu przestrzennym, a w szczególności przy konstruowaniu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- chronić i utrzymać w dotychczasowej formie i gabarytach liczne figurki, kapliczki, krzyże przydrożne i inne obiekty małej architektury sakralnej – obiekty o cechach zabytkowych;
- zachować dbałość o utrzymanie form regionalnych, w tym charakterystycznych podziałów, tradycyjnych układów przestrzennych zagród i cech stylowych budownictwa.

Ponadto należałoby dążyć do takich zabiegów jak:

- przeprowadzenie prac rewaloryzacyjnych zespołów zabytkowych, z uwzględnieniem wytycznych konserwatora zabytków;
- kontrolowanie charakteru remontów istniejących obiektów, a także sprecyzowanie ścisłych wytycznych dla obiektów nowych, na obszarach wsi o charakterze kolonijnym i terenach położonych przy majątkach ziemskich, aby zachować charakter zabudowy zgodny z typem wsi;
- ochrona cmentarzy z dominującymi w krajobrazie zadrzewieniami;
- wprowadzenie programów rewitalizacji oraz wdrożenie planów odnowy poszczególnych miejscowości;
- ochrona istniejących układów zieleni w tym zadrzewień śródpolnych;
- zachowanie istniejących układów ruralistycznych lub ich nieznaczne powiększenie, zgodnie z lokalnym charakterem rozplanowania budynków na działce;
- opracowanie studium ochrony krajobrazu oraz wzornika architektury regionalnej dla obszaru całej gminy.

5 Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

5.1 Układ drogowy

Podstawowym celem polityki rozwoju systemu komunikacji, opartym na strategii zrównoważonego rozwoju, jest stworzenie warunków dla sprawnego, bezpiecznego i ekonomicznego przemieszczania się osób i towarów, z jednoczesnym ograniczeniem konfliktów przestrzennych oraz uciążliwości dla środowiska. Dlatego ważnym staje się:

- zwiększenie płynności ruchu drogowego przy rosnącej liczbie pojazdów,
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- zapewnienie lepszych połączeń z drogami krajowymi, powiatowymi oraz pomiędzy poszczególnymi miejscowościami,
- zapewnienie ciągłości powiązań komunikacyjnych z gminami sąsiednimi.

Szkielet układu drogowego na terenie gminy Działdowo stanowią drogi wojewódzkie nr 542, 544, 538 i 545 przecinające gminę południkowo i równoleżnikowo. Nadrzędny układ komunikacyjny łączący obszar gminy z systemem drogowym kraju i województwa oraz z ośrodkiem powiatowym - m. Działdowo, stanowią w/w drogi wojewódzkie. Układ podstawowy w gminie tworzą drogi powiatowe, natomiast układ uzupełniający tworzą drogi gminne, pełniące funkcje dojazdowe do jednostek osadniczych i nieruchomości.

Sieć dróg na terenie gminy wykształcona jest prawidłowo, nie wymaga uzupełnień. Wymaga natomiast poprawy nawierzchni, odtworzenia profili drogowych i stałej konserwacji. Dalszego inwestowania wymagają drogi gminne – utwardzenia nawierzchni i stałych remontów.

W ramach działań kierunkowych dotyczących układu drogowego studium przewiduje:

- poprawę warunków i bezpieczeństwa ruchu;
- bieżące naprawy i modernizacje dróg;
- wyposażenie nowych terenów wskazanych pod zabudowę w niezbędną infrastrukturę drogową;
- w przypadku lokalizowania nowej zabudowy należy zachować minimalne odległości wynikające z przepisów odrębnych;
- konieczność zaopatrzenia terenów w drogi pożarowe zgodnie z wymogami określonymi w przepisach odrębnych;

– przebudowa dróg wojewódzkich do parametrów technicznych właściwych dla dróg klasy: G – główna, zgodnie z przepisami odrębnymi. Drogi powiatowe do parametrów technicznych właściwych dla dróg klasy: Z – zbiorcza lub L – lokalna, zgodnie z przepisami odrębnymi. Drogi do parametrów technicznych, właściwych dla dróg klasy L – lokalna lub D – dojazdowa, zgodnie z przepisami odrębnymi.

5.2 Komunikacja kolejowa

Celem rozwoju komunikacji kolejowej jest poprawa standardu obsługi, integracja kolei z komunikacją lokalną oraz zapewnienie możliwości korzystania z niej w dojazdach do miasta Działdowo oraz innych lokalnych ośrodków miejskich.

Na linii kolejowej nr 216 prowadzone są prace inwestycyjne w tym budowa kablowych linii światłowodowych oraz obiektów radiotelekomunikacyjnych o wysokości do 50 m wraz z infrastrukturą techniczną. Ponadto zakładany jest dalszy rozwój tej linii poprzez rozbudowę układu torowego o dodatkowy tor szlakowy. Wobec czego należy zachować stosowną rezerwę terenową pod ww. inwestycję istotną dla prawidłowego funkcjonowania ruchu pociągów.

Ze względu na duże natężenie ruchu na linii kolejowej nr 9 wymagane jest uwzględnienie ograniczeń wynikających z oddziaływania akustycznego. Należy dążyć do ograniczenia lokalizowania zabudowy chronionej akustycznie w sąsiedztwie linii kolejowych ze względu na uciążliwości związane z ruchem pociągów takimi jak hałas i drgania. W przypadku istniejących budynków zlokalizowanych w sąsiedztwie linii kolejowych należy dążyć do wyposażenia ich w stosowne zabezpieczenia gwarantujące dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu i drgań wewnątrz pomieszczeń przeznaczonych na stały bądź czasowy pobyt ludzi.

W celu zapewnienia eksploatacji linii kolejowych, działania urządzeń związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także bezpieczeństwa ruchu kolejowego, w sąsiedztwie obszaru kolejowego obowiązuje konieczność uwzględnienia nakazów, zakazów oraz ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych z zakresu transportu kolejowego.

Zakazuje się odprowadzania wód opadowych, roztopowych i ścieków z terenów sąsiednich na tereny kolejowe i wykorzystywania do tego celu kolejowych urządzeń odwadniających.

W przypadku lokalizacji urządzeń OZE w sąsiedztwie linii kolejowych należy uwzględnić wymogi bezpieczeństwa ruchu kolejowego poprzez zachowanie bezpiecznej odległości usytuowania elektrowni wiatrowych w stosunku do linii kolejowych oraz wykluczenie możliwości oślepiania maszynistów poprzez zastosowanie odpowiednich

rozwiązań oraz materiałów niepowodujących negatywnego wpływu na ruch kolejowy elektrowni słonecznych.

5.3 Komunikacja rowerowa

Przez teren gminy Działdowo plan zagospodarowania przestrzennego województwa Warmińsko – Mazurskiego przewiduję dwa główne regionalne korytarze ścieżek rowerowych:

- łączący Lidzbark, m. Działdowo i Nidzicę,
- łączący Lidzbark, m. Działdowo i Mławę.

Na szczeblu powiatowym postuluje się rozwój powiązań rowerowych pomiędzy głównymi lokalnymi ośrodkami oraz atrakcjami turystycznymi.

Ponadto na terenie gminy postuluje się rozwój ścieżek rowerowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych w celu podniesienia atrakcyjności oferty turystycznej. Wymagają one wytrasowania na wskazanych kierunkach oraz właściwego ich urządzenia. Zależeć to jednak będzie od możliwości finansowania tego rodzaju inwestycji ze środków publicznych.

Przyjmuje się następujące zasady kształtowania sieci dróg rowerowych:

a) modernizacja i rozwój regionalnych i lokalnych tras rowerowych,
b) zapewnienie powiązań rejonów mieszkalnych z miejscami pracy, szkołami, handlem i usługami,
c) dążenie do budowania spójnego systemu rowerowego złożonego,
d) dopuszczenie ruchu rowerowego na drogach o małym natężeniu ruchu, na zasadach ogólnych, wspólnie z ruchem pojazdów samochodowych,
e) zapewnienie ciągłości tras rowerowych z sąsiednimi jednostkami administracyjnymi,
f) stosowanie ujednoliconego oznakowania,
g) wyposażenie tras rowerowych w infrastrukturę towarzyszącą.

5.4 Komunikacja wodna.

W obszarze gminy Działdowo wyznacza się szlak turystyki wodnej na rzece Działdówce w relacji od wsi Gnojenko wzdłuż granicy z miastem Działdowo do rzeki Szkotówka. Przy moście w ciągu drogi wojewódzkiej nr 544 przed wsią Kisiny postuluje się realizację przystani kajakowej i stworzenia dostępu do rzeki. Wzdłuż opisanego szlaku możliwa jest budowa infrastruktury towarzyszącej, w tym m.in. przystanie kajakowe, pomosty, przeprawy, punkty obsługi podróżnych. Na odcinku Gnojenko – m. Działdowo szlak wymaga prac pogłębiających i regulujących, aby zapewnić jego prawidłowe funkcjonowanie. Powyższe prace mogą być konieczne również w przyszłości na odcinku m. Działdowo – rzeka Szkotówka.

5.5 Gospodarka odpadami

W związku z działaniem składowiska odpadów w Zakrzewie, należy prowadzić stały monitoring obiektu i dokonywać ustawicznych modernizacji. Przede wszystkim należy dokładać wszelkich starań, aby składowane odpady nie zanieczyszczały terenów sąsiednich ani wód podziemnych.

Głównymi, działaniami, mającymi przyczynić się do zminimalizowania ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz wdrożenia nowoczesnego systemu ich zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania są:

- dalsza organizacja i doskonalenie ponadlokalnych i lokalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi,
- utrzymanie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- kontynuacja i intensyfikacja akcji szkoleń i podnoszenia świadomości społecznej,
- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- intensyfikacja odzysku i unieszkodliwiania odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych,
- stopniową wymianę elementów azbestowych w obiektach budowlanych.

5.6 Sieć gazowa

Rozbudowę i możliwość gazyfikacji gminy Działdowo z istniejącego gazociągu wysokiego i średniego ciśnienia. Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci rozdzielczej.

Należy położyć szczególny nacisk na utrzymanie istniejących sieci w sprawności technicznej z docelowym sukcesywnym przebudowaniem najstarszych i najbardziej zużytych fragmentów sieci. Dodatkowo ochroną należy objąć strefy kontrolowane od gazociągów, poprzez ograniczenie zabudowy i zagospodarowania terenu (w tym nasadzenia roślinnością) zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wzdłuż istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia planowana jest budowa nowego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 200 o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,5 MPa dla którego wymagana będzie strefa kontrolowana o szerokości 6 m – zgodnie z właściwymi przepisami odrębnymi.

Dla stacji gazowych redukcyjno-pomiarowych wysokiego ciśnienia wyznaczona jest strefa zagrożenia wybuchem w postaci okręgu o promieniu 34,6 m licząc od wylotu rury upustowej wysokiego ciśnienia oraz o promieniu 11,3 m w Kisinach i 8,3 m w Księżym Dworze od rury upustowej średniego ciśnienia.

5.7 System ciepłowniczy

System ciepłowniczy w głównej mierze oparty jest na indywidualnych źródłach ciepła, które w większości do ogrzewania wykorzystują węgiel. W ramach perspektywicznego zaopatrzenia w ciepło do wytwarzania energii w celach grzewczych i technologicznych należy stosować paliwa charakteryzujące się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi, takie jak: paliwa ciekłe, gazowe i stałe (np. biomasa, odpady drewna) oraz wykorzystywać odnawialne źródła energii.

5.8 System zaopatrzenia w wodę

W zakresie gospodarki wodnej ustala się rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej na terenie gminy. Wraz z rozwojem zabudowy należy rozwijać także sieć wodociągową, tak aby wszystkie budynki miały możliwość podłączenia do sieci wodociągowej. Należy także podjąć działania prowadzące do dalszego zmniejszania zużycia wody na mieszkańca gminy.

5.9 System kanalizacji sanitarnej

W ramach sieci kanalizacyjnej głównymi kierunkami rozwoju są:

- sukcesywna rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacji sanitarnej;
- zaopatrzenie gospodarstw nie objętych siecią kanalizacyjną w oczyszczalnie przydomowe i szamba spełniające wymogi ochrony środowiska;
- bieżąca kontrola sprawności systemu odprowadzania ścieków oraz stanu technicznego szamb;
- wyeliminowanie zrzutów nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych,
- wymóg okresowej kontroli szczelności zbiorników przeznaczonych do gromadzenia ścieków;
- egzekwowanie umów o wywóz ścieków do punktów zlewnych;
- wymóg szczelnych zbiorników na gnojowicę.

W granicy obszaru aglomeracji Uzdowo, powołanej uchwałą *Nr XXXIII/232/20 Rady Gminy Działdowo z dnia 16 grudnia 2020 r.,* oraz w granicach obszaru aglomeracji Działdowo powołanej uchwałą *Nr XXVI/240/21 Rady Miasta Działdowo z dnia 26 lutego 2021 r.,* wszystkie budynki muszą być podłączone, w nieprzekraczalnym terminie zgodnym z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych, do sieci zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Do ww. terminu dopuszcza się rozwiązania czasowe oparte o zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

5.10 System kanalizacji deszczowej

W ramach sieci kanalizacji deszczowej głównymi kierunkami rozwoju są:

- sukcesywna rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej;
- modernizacja systemu kanalizacji deszczowej;
- bieżąca kontrola sprawności systemu odprowadzania wód opadowych;
- wyeliminowanie zrzutów nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych.

5.11 Elektroenergetyka

W ramach sieci elektroenergetycznych głównymi kierunkami rozwoju są:

- przebudowa linii 110 kV Nidzica – Działdowo,
- przebudowa linii 110 kV Działdowo – Żuromin,
- przebudowa linii 110 kV Działdowo – Tuczki,
- budowa nowych, rozbudowa, przebudowa, remont i modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej dystrybucyjnej, z zastosowaniem linii elektroenergetycznych WN, SN, nN wraz z przyłączami oraz stacji elektroenergetycznych WN/SN, SN oraz SN/nN,
- wymiana starych i budowę nowych stacji transformatorowych,
- sukcesywna wymiana napowietrznych linii niskiego napięcia na linie kablowe na terenach zwartej zabudowy wsi,
- budowa i rozbudowa indywidualnych urządzeń wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii takich jak mikroinstalacje oraz małe instalacje o mocy nie przekraczającej 150 kW w oparciu o przepisy odrębne,
- rozwój odnawialnych źródeł energii na terenach wyznaczonych na rysunku kierunków zagospodarowania oraz na terenach oznaczonych jako tereny występowania kopalin jako rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych,
- budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznej w celu ewentualnego przyłączenia zespołu elektrowni fotowoltaicznych i elektrowni wiatrowych do systemu elektroenergetycznego.

Obiekty o wysokości równej i większej niż 100m nad poziom terenu stanowią przeszkody lotnicze dla cywilnego ruchu lotniczego. Obiekty o wysokości równej i większej niż 50m nad poziom terenu stanowią przeszkody lotnicze dla wojskowego ruchu lotniczego. Ww. obiekty wymagają uzgodnienia właściwego organu zarządzającego ruchem lotniczym.

5.12 Telekomunikacja

W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystujące nowe technologie. Postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej powinien docelowo zapewnić pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, sieci teleinformatycznych, szerokopasmowego Internetu oraz sieci bezprzewodowych.

6 Obszary, dla których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą do zadań własnych gminy i finansowane są z jej budżetu (z możliwością współfinansowania z innych źródeł).

Ustalone zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych obejmują:

- budowa, modernizacja i utwardzenie bitumiczne dróg gminnych,
- budowa i modernizacja gminnych sieci wodociągowych,
- budowa i modernizacja gminnych sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- budowa i modernizacja gminnych obiektów sportowo-rekreacyjnych (boiska, place zabaw itp.),
- modernizacja obiektów oświatowych oraz innych publicznych obiektów użyteczności publicznej (MOK, MOPS itp.),
- rozbudowa cmentarzy komunalnych i przyparafialnych.

Zadania w zakresie sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnej i gazu trzeba ujmować jako swoiste zainwestowanie kapitałowe środków budżetowych gminy w celu tworzenia warunków rozwoju gminy, określonych w przyjętych zasadach strukturalnych i kierunkach polityki przestrzennej w jej obszarze.

7 Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Do zadań ponadlokalnych wynikających z opracowywanych programów wojewódzkich oraz innych opracowań w tym także wynikające z przyjętych w planie województwa kierunkach rozwoju należą:

- Prace na linii kolejowej nr 216 na odcinku Działdowo – Olsztyn;
- Modernizacja linii kolejowej E65/C-E65 na odcinku Warszawa – Gdynia obszar LCS Działdowo;
- Przebudowa linii 110 kV Nidzica – Działdowo;
- Przebudowa linii 110 kV Działdowo – Żuromin;
- Przebudowa linii 110 kV Działdowo – Tuczki;
- Odtworzenie kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta rzeki Wkra w km 219+370 - 226+870 i Kanału Brodowskiego w km 3+375 - 5+318, gm. Działdowo, gm. Iłowo-Osada;
- Zlewnia rzeki Wkra. Odtworzenie koryta cieku - rzeka Lipówka ze Strugą Lindenowską wraz z odbudową sieci urządzeń melioracji szczegółowych - rowy, wieś Wilamowo, Pożary, Lipówka, Gąsiorowo, Kramarzewo, Sławkowo, Ruszkowo, Mosznica, gm. Działdowo;
- Odtworzenie kształtowanie przekroju poprzecznego i podłużnego koryta rzeki Wkry na odcinku 226+870 236+500, gm. Kozłowo;
- Odtworzenie – kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta rzeki Szkotówki;
- Zlewnia rzeki Wkra. Odtworzenie koryta cieku – rzeka Wkra. Odbudowa systemu rowów wraz urządzeniami nawadniającymi wsi Niechłonin, Gruszka, Księży Dwór, gm. Działdowo, gm. Płośnica;
- Odtworzenie kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta Kanału Młyńskiego w km 10+380 15+108 w celu zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Działdowo i gruntów wsi Malinowo, gm. Działdowo, powiat działdowski;
- Modernizacja regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

8 Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m^2 oraz obszary przestrzeni publicznej

W granicach gminy obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych to tereny pod budowę i rozbudowę cmentarzy. Ponadto przed sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod lokalizację cmentarza, niezbędne jest wykonanie badań warunków gruntowo-wodnych.

W studium nie wyznacza się:

- obszarów rozmieszczenia obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m^2;
- obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.

9 Obszary, dla których zamierza się sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- dla zabudowanych jednostek osadniczych, w pierwszej kolejności na terenach posiadających plany miejscowe, których treść się zdezaktualizowała i nie przystaje do aktualnych wymagań przestrzennych i prawnych,
- dla obszarów pod zabudowę na cele rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowych,
- dla obszarów, na których będzie prowadzona eksploatacja złóż kopalin,
- dla obszarów energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii, w tym zmiana istniejących planów pod elektrownie wiatrowe w kierunku uniemożliwienia lokalizacji tego typu obiektów w pobliżu miasta.

Granice terenów objętych sporządzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w w/w obszarach należy wyznaczyć stosownie do potrzeb, na podstawie

analizy, o której mowa w przepisach art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

10 Kierunki i zasady kształtowania rolniczej leśnej przestrzeni produkcyjnej

10.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Rolnictwo jak i pozostałe funkcje gospodarcze, obecnie ulega transformacji wynikającej z funkcjonowania gospodarki rynkowej w strukturach europejskich. O kierunku rozwoju rolnictwa w gospodarce rynkowej przesądzają warunki rolnicze i ekonomiczne, które mają bezpośredni wpływ na opłacalność produkcji.

Ważnym czynnikiem stymulującym rozwój gospodarczy w obszarach wiejskich jest stwarzanie przez samorząd warunków sprzyjających inwestycjom związanych z otoczeniem gospodarki rolnej, w tym działalności nierolniczej.

Podstawowymi kierunkami w ramach rozwoju i zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- w ramach kierunków zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zezwala się na realizację: zieleni urządzonej, zalesień, nie wyznaczonym w niniejszym studium ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych;
- objęcie ochroną przed zmianą na cele nierolnicze terenów szczególnie cennych dla rozwoju rolnictwa;
- wspieranie prawidłowego użytkowania gleb i ich ochrona przed wprowadzaniem niewłaściwych zabiegów technicznych;
- propagowanie rolnictwa ekologicznego;
- ograniczanie lokalizacji obiektów inwentarskich w systemie bezściółkowym ze względu na ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;
- wzbogacanie terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej zadrzewieniami śródpolnymi, wiatrochronnymi oraz realizacją zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz cieków wodnych i wód powierzchniowych, które zapobiegną erozji oraz zanieczyszczeniu wód oraz gleb.

10.2 Leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy terenu gminy wchodzą w skład obszaru lasów wielofunkcyjnych, tj. spełniających funkcje: ochrony przyrody, rekreacji i turystyki, produkcji drewna.

W ramach zagospodarowania leśnej przestrzeni produkcyjnej należy:

- utrzymać i bezwzględnie chronić istniejące zadrzewienia i zalesienia, które powiększają udział terenów biologicznie czynnych i stanowią ogniwo systemu ekologicznego gminy;
- zakazać budowy obiektów turystycznych całorocznych i sezonowych wewnątrz kompleksów leśnych powyżej 2000 ha oraz na terenie lasów wodochronnych;
- zalesiać kompleksy gleb niższych klas bonitacyjnych (wskazane klasy V, VI, VIz), stanowiące naturalne przedłużenie istniejących korytarzy i ciągów ekologicznych, stanowiące (z zachowaniem naturalnych polan, łąk, łąk śródleśnych i pastwisk) uzupełnienie istniejących kompleksów leśnych;
- wprowadzenie zalesień na terenach o niekorzystnych warunkach do rozwoju innych funkcji, w tym stworzenie leśnej zieleni izolacyjnej na styku terenów o rożnych, kolidujących ze sobą sposobach zagospodarowania;
- utrzymanie wielofunkcyjnego charakteru przyrodniczego lasów, w tym ich funkcji glebo-, wodochronnej.

11 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

W granicach gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, których zasięg przedstawiono na rysunku studium. Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi związane są z doliną rzeczną rzeki Działdówka oraz rzeki Wel i nie obejmują terenów zabudowanych.

Podstawowe działania związane z ochroną przeciwpowodziową obejmują przede wszystkim zapewnienie pełnej sprawności technicznej istniejących urządzeń przeciwpowodziowych poprzez prowadzenie remontów, konserwacji oraz bieżących napraw wynikających z dokonywanych okresowo przeglądów. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się realizacji nowych obiektów budowalnych, o ile ich realizacja nie będzie dopuszczalna na podstawie przepisów odrębnych.

W granicach gminy nie występują tereny osuwiskowe.

12 Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W granicach gminy Działdowo filar ochronny może być wyznaczony w złożach, o ile wymagać tego będą przepisy prawa geologicznego i górniczego z tytułu warunków eksploatacji w/w złóż.

13 Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

Na obszarze gminy nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych, w tym obowiązujące na nich ograniczenie prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 1999 r. Nr 41, poz. 412 z późn. zmianami).

14 Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane

14.1 Obszary wymagające przekształceń

Na obszarze gminy przekształceniom poddać należy tereny zabudowy zdegradowanej, a także obszary zabudowy stanowiącej centra poszczególnych miejscowości. W zakresie tych obszarów podstawowymi kierunkami działań będą:

- modernizacja zabudowy, w tym wymiana materiałów wykończeniowych niewpisujących się w charakter tradycyjnej zabudowy regionu (w tym wymiana dachów z eternitu) oraz poprawa wyposażenia tych terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną;
- przeciwdziałanie rozproszeniu zabudowy, co odbywać powinno się na zasadzie w pierwszej kolejności na uzupełnieniach istniejących struktur, a następnie dopiero na wprowadzeniu zabudowy na tereny jeszcze niezainwestowane;
- na obszarach zabudowy stanowiących lokalne centra miejscowości przekształceniom powinno podlegać zabudowa, w taki sposób, aby charakteryzowała się wysokiej jakości architekturą i rozwiązaniami urbanistycznymi kwalifikującymi ją do obszarów, gdzie lokalizować będą się funkcje o randze ogólnogminnej.

14.2 Obszary wymagające rehabilitacji

Studium w ramach obszarów wymagających rehabilitacji wskazuje obiekty wpisane do rejestru zabytków wraz z ich otoczeniem. Rehabilitacji powinny podlegać same obiekty, ale również ich otoczenie, co wiąże się z odnowieniem i bieżącą pielęgnacją zieleni stanowiącej zabytkowe założenia. Rehabilitacji powinny zostać tez poddane nieczynne cmentarze gminne i parafialne, które wymagają uporządkowania zieleni.

14.3 Obszary zdegradowane i obszary wymagające rekultywacji

Rekultywację obszarów poeksploatacyjnych surowców mineralnych wykonuje się na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych w związku z przepisami geologicznymi i górniczymi.

14.4 Obszary wymagające remediacji

W studium nie wskazuje się obszarów wymagających remediacji.

15 Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Zgodnie z decyzją Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych, na terenie gminy Działdowo tereny zamknięte kolejowe zajmują powierzchnię ok. 100,54 ha.

Tabela 2: Wykaz terenów zamkniętych, przez które przebiega linia kolejowa

Lp.	*Obręb*	*Nr działki*	*Pow. (ha)*
1.	0001 Burkat	430/1	0,0209
2.	0001 Burkat	430/2	0,0966
3.	0001 Burkat	430/3	0,1239
4.	0001 Burkat	430/4	31,6562
5.	0009 Kisiny	599	10,8200
6.	0009 Kisiny	810	0,6188
7.	0011 Komorniki	39/1	3,2683
8.	0011 Komorniki	108/2	0,1099
9.	0011 Komorniki	109/7	0,9988
10.	0011 Komorniki	109/8	0,8539
11.	0011 Komorniki	109/9	0,0291
12.	0011 Komorniki	109/10	0,0189
13.	0011 Komorniki	109/11	0,1793
14.	0011 Komorniki	109/12	0,0367
15.	0011 Komorniki	330	3,7659
16.	0011 Komorniki	335	0,0556
17.	0013 Krasnołąka	252	8,1896
18.	0019 Niestoja	24	7,0998
19.	0021 Pierławki	40	5,8619
20.	0027 Turza Wielka	31	20,1615
21.	0029 Wysoka	20	6,5750

Źródło: opracowanie własne na podstawie Decyzji nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe

Nie przewiduje się zmiany istniejącej dotychczasowej funkcji powyższych nieruchomości stanowiących tereny zamknięte.

16 Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

Do obszarów funkcjonalnych na terenie gminy zaliczyć można:

- obszary zwartej zabudowy wiejskich jednostek osadniczych,
- obszary na północ od miasta Działdowo po obu stronach drogi wojewódzkiej nr 545 na których koncentruje się rozwój funkcji produkcyjno – usługowej oraz mieszkalnictwa wielorodzinnego i jednorodzinnego.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DZIAŁDOWO
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
SKALA 1:25000

N

500 0 500 1 000 m

układ współrzędnych PL-2000 Strefa VII
źródło map topograficznych: Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Olsztynie

ZAŁĄCZNIK NR 3
DO UCHWAŁY NR V/24/24
RADY GMINY DZIAŁDOWO
Z DNIA 18 LIPCA 2024 r. R.

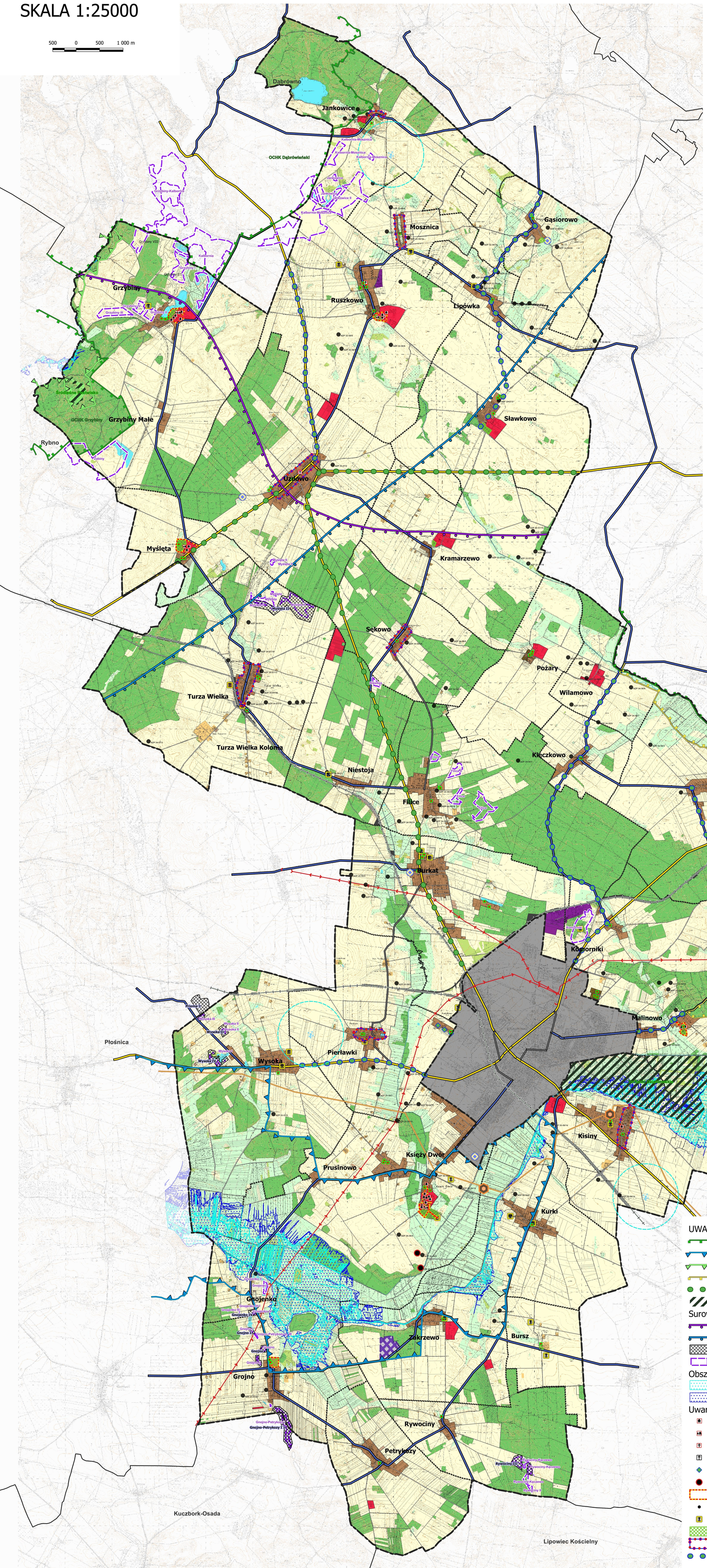

LEGENDA

- Granice gminy
- Granice obrębów ewidencyjnych
- Teren miasta Działdowo

ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNE

Zagospodarowania i użytkowanie terenów:

- Tereny zabudowy o dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej
- Tereny zabudowy o dominującej funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej
- Tereny zabudowy produkcyjno - usługowej
- Tereny zabudowy usługowej i produkcji rolniczej
- Tereny zabudowy zagrodowej
- Treny rolne
- Tereny wód śródlądowych
- Tereny łąk
- Tereny lasów
- Tereny leśne i zadrzewione
- Parki dworsie

Tereny specjalne

- Tereny cmentarzy
- Tereny infrastruktury technicznej
- Składowisko odpadów
- Strefa ochronna od składowiska odpadów
- Tereny komunikacji
- Tereny zamknięte kolejowe
- Obiekty sportowe i rekreacyjne

KOMUNIKACJA

- Drogi wojewódzkie
- Drogi powiatowe
- Drogi gminne
- Linia kolejowa

INFRASTRUKTURA

- Gazociąg wysokiego ciśnienia DN100, 6,3 MPa
- Linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia WN 110 kV
- Oczyszczalnia ścieków
- Stacja gazowa redukcyjno-pomiarowa wysokiego ciśnienia
- Elektrownie wiatrowe wraz ze strefą ochronną

UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE I PRZYRODNICZE

- Granica obszaru chronionego krajobrazu
- Granica Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000
- Granica Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000
- Granica zespołu przyrodnioczo krajobrazowego
- Aleje przydrożne - pomniki przyrody
- Użytek ekologiczny "Torfianki Działdowskie"

Surowce naturalne:

- granica GZWP nr 214
- granica GZWP nr 215
- tereny gornicze
- grancie udokumentowanych złóż kopalin

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

- o ryzyku wystąpienia powodzi raz na 10 lat
- o ryzyku wystąpienia powodzi raz na 100 lat

Uwarunkowania kulturowe:

- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - dwór/pałac
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - kościół ewangelicki
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - cmentarz przykościelny
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - aleja jesionowa
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - stanowisko archeologiczne
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - zespoły dworskie, pałacowe i folwarczne
- zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków - stanowisko archeologiczne
- zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków - cmentarz
- zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków - park
- zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków - układ ruralistyczny
- zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków - aleje przydrożne

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPOADROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DZIAŁDOWO
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
SKALA 1:25000

500 0 500 1 000 m

N

układ współrzędnych PL-2000 Strefa VII
źródło map topograficznych: Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Olsztynie

ZAŁĄCZNIK NR 4
DO UCHWAŁY NR V/24/24
RADY GMINY DZIAŁDOWO
Z DNIA 18 LIPCA 2024 R.

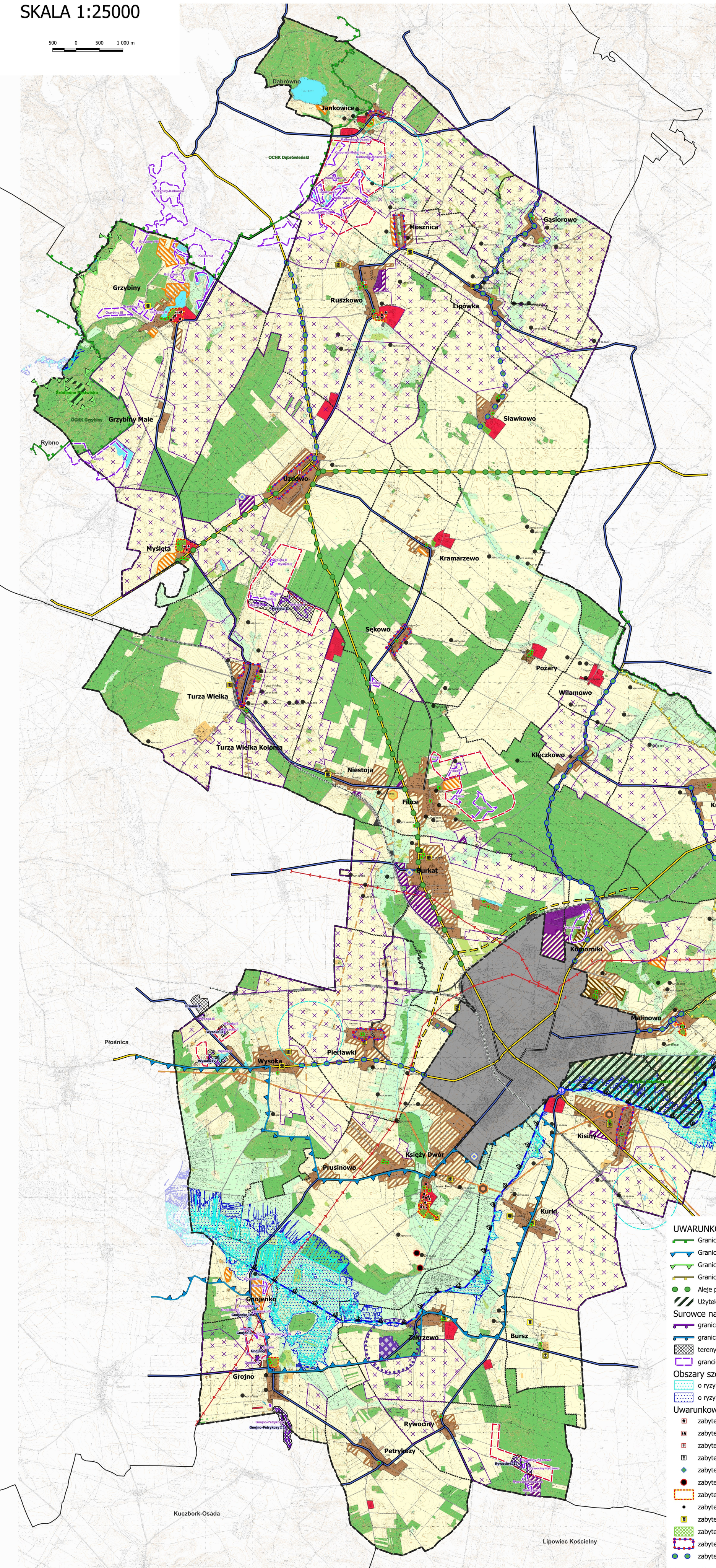

LEGENDA

- Granice gminy
- Granice obrębów ewidencyjnych
- Teren miasta Działdowo

ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNE

Zagospodarowania i użytkowanie terenów:

- Tereny zabudowy o dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej
- Tereny zabudowy o dominującej funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej
- Tereny zabudowy produkcyjno - usługowej
- Tereny zabudowy usługowej i produkcji rolniczej
- Tereny zabudowy zagrodowej
- Tereny rolne
- Tereny wód śródlądowych
- Tereny łąk
- Tereny lasów
- Tereny leśne i zadrzewione
- Parki dworsie

Tereny specjalne

- Tereny cmentarzy
- Tereny infrastruktury technicznej
- Składowisko odpadów
- Strefa ochronna od składowiska odpadów
- Tereny komunikacji
- Tereny zamknięte kolejowe

Tereny rozwoju zababudowy:

- Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej
- Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej
- Tereny zabudowy usług turystycznych, sportu i rekreacji
- Tereny zabudowy produkcyjno - usługowej
- Tereny z możliwością lokalizacji odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW
- Tereny perspektywiczne występowania złóż
- Miejsca loklaizacji obiektów sportowo-rekreacyjnych
- Projektowana przystań kajakowa

KOMUNIKACJA

- Drogi wojewódzkie
- Drogi powiatowe
- Drogi gminne
- Linia kolejowa
- Planowany szlak turystyki wodnej

INFRASTRUKTURA

- Gazociąg wysokiego ciśnienia DN100, 6,3 MPa
- Projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia
- Linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia WN 110 kV
- Oczyszczalnia ścieków
- Projektowana oczyszczalnia ścieków
- Stacja gazowa redukcyjno-pomiarowa wysokiego ciśnienia
- Projektowana stacja gazowa redukcyjno-pomiarowa wysokiego ciśnienia
- Elektrownie wiatrowe wraz ze strefą ochronną

UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE I PRZYRODNICZE

- Granica obszaru chronionego krajobrazu
- Granica Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000
- Granica Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000
- Granica zespołu przyrodnioczo krajobrazowego
- Aleje przydrożne - pomniki przyrody
- Użytek ekologiczny "Torfianki Działdowskie" i "Śródleśne Pastwisko"

Surowce naturalne:

- granica GZWP nr 214
- granica GZWP nr 215
- tereny gornicze
- grancie udokumentowanych złóż kopalin

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

- o ryzyku wystąpienia powodzi raz na 10 lat
- o ryzyku wystąpienia powodzi raz na 100 lat

Uwarunkowania kulturowe:

- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - dwór/pałac
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - kościół ewangelicki
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - cmentarz przykościelny
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - aleja jesionowa
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - stanowisko archeologiczne
- zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków - zespoły dworskie, pałacowe i folwarczne
- zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków - stanowisko archeologiczne
- zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków - cmentarz
- zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków - park
- zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków - układ ruralistyczny
- zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków - aleje przydrożne

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr V/24/24

Rady Gminy Działdowo

z dnia 18 lipca 2024 r.

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977) w związku z art. 65 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) Rada Gminy Działdowo postanawia, co następuje:

1. Do wyłożonego do publicznego wglądu w dniach od 24.11.2023 r. do 20.12.2023 r. projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w wyznaczonym terminie, w trybie przepisów art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wniesiono jedną uwagę, złożoną przez APEH Sp. z o.o., która dotyczyła działek o numerach ewidencyjnych: 27/10, 27/12, 27/13, 27/14, 27/15, 26/11, 26/12, 3034/1, 54/2, 32/12, 32/20, 5/4, 5/5, 53/1, 11/4, 27/17, 30/4, 27/22, 63, 64, 66, 67, 77/1, 94, 79, 85, 86, 88, 89, 242, 27, 92/1, 92/3, 205, 69, 73, 81, 82, 97, 98, 70/1 położonych w obrębie Grzybiny. Wnioskowane przeznaczenie to zabudowa związana z usługami turystycznymi i/lub hotelarskimi i/lub sanatoryjnymi i/lub zabudową rekreacyjną. Uwaga została uwzględniona w części – tj. na działkach o nr 26/11, 27/12, 27/14, 27/15 oraz na części działek o nr 26/12 i 3034/1, na których została wprowadzana funkcja możliwości rozwoju usług turystycznych, sportu i rekreacji. Ograniczony zakres uwzględnienia uwagi wynikał z konieczności uwzględnienia bilansu terenów, warunkujący wielkość powierzchni możliwych do wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę turystyczną. Ponadto pozostałe działki objęte wnioskiem cechowały się uwarunkowaniami przyrodniczymi i lokalizacją, która nie predysponowała do rozwoju wskazanych funkcji.

2. Do wyłożonego do publicznego wglądu w dniach od 09.05.2024 r. do 31.05.2024 r. projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo w wyznaczonym terminie, w trybie przepisów art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie wniesiono uwag.

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr V/24/24

Rady Gminy Działdowo

z dnia 18 lipca 2024 r.

Zalacznik6.xml

Dane przestrzenne wymagane przepisami art. 67a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo

Uzasadnienie

Kształtowanie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, należy do zadań gminy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem o charakterze strategicznym, wyrażającym politykę przestrzenną, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego.

Prace nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego podjęto na podstawie Uchwały Rady Gminy Działdowo Nr LX/452/22 z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo.

Zmiany obejmują całą gminę i spowodowane zostały koniecznymi korektami związanymi głownie z dynamiką procesów inwestycyjnych oraz kompleksowym zebraniem zasad ustalonych w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają całą gminę Działdowo.

Studium zostało sporządzone w pełnym zakresie określonym w §10, zgodnie z procedurą określoną w §11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Mając na uwadze powyższe względy podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo, uważa się za w pełni uzasadnione.